

Begroting 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding en opgave	4
Leeswijzer.....	7
Inleiding.....	7
De Opgave	7
Financiële keuzes	7
De Programma's	7
Financieel overzicht (Wat mag het kosten)	8
Algemene dekkingsmiddelen	9
Overhead	9
Vennootschapsbelasting	9
Paragrafen	9
Lokale heffingen.....	10
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	10
Onderhoud kapitaalgoederen.....	10
Financiering.....	10
Bedrijfsvoering	11
Openbaarheidsparagraaf	11
Verbonden partijen.....	11
Grondbeleid.....	12
Subsidies (Voorschrift financiële verordening Den Helder)	12
Bijlagen:	12
Financiële keuzes.....	13
Programma's	18
Samenwerkende gemeente	19
Zorgzame gemeente	23
Vitale gemeente	29
Leefbare gemeente	36
Algemene dekkingsmiddelen.....	43
Overhead.....	47
Vennootschapsbelasting.....	49
Totaaloverzicht	50
Paragrafen.....	51
Lokale heffingen.....	51
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	57
Algemeen	57
Onderhoud kapitaalgoederen.....	63
Financiering.....	67
Bedrijfsvoering	73

Openbaarheidsparagraaf	76
Verbonden partijen.....	77
Grondbeleid	80
Subsidies	83
Opvolging aanbevelingen onderzoeken rekenkamercommissie.....	86
Bijlagen.....	87
Meerjarig investeringsplan 2025-2028	88
Overzicht van het verloop van reserves en voorzieningen	91
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves.....	95
Overzicht incidentele baten en lasten	96
Overzicht verplichte BBV indicatoren	97
Overzicht baten en lasten per taakveld	99
Overzicht verbonden partijen	103
Technische uitgangspunten	124
Den Helder in cijfers.....	125

Inleiding en opgave

Voor u ligt de begroting 2025-2028. De gemeentebegroting is een belangrijk sturingsinstrument voor de raad en is het richtinggevend kader voor het college voor de ontwikkeling en uitvoering van beleid in het komend begrotingsjaar. Het uitgangspunt voor de programmabegroting is de kadernota.

In de programmabegroting schetsen we de ambitie van Den Helder en de uitdagingen die wij in de uitvoering in de begroting tegen komen. De begroting laat de concrete uitwerking zien vertaald in doelen, activiteiten en de inzet van middelen.

Ambitie

We zijn een stevige (thuis)haven voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Een plek waar zowel inwoners, bezoekers als passanten graag verblijven. Den Helder is een stad die groeit. Als gemeente hebben we een faciliterende bij deze groei. Daarom blijven we, ondanks de financiële uitdagingen, investeren in de stad en haar inwoners om te zorgen dat de sociaaleconomische positie op de middel- en lange termijn verbeterd. Hierbij focussen we ons op het zijn van een aantrekkelijke woonstad met een gezonde economische basis.

Overzicht uitdagingen rondom begroting

We hebben te maken met een voorzien negatief begrotingssaldo en daarnaast nog een heel aantal ruimtevragers. Dit wordt onder meer beïnvloed door de volgende ontwikkelingen:

1. De financiële bijdrage van het Rijk neemt af
Van grote invloed op het negatieve begrotingssaldo is de daling van de inkomsten in het gemeentefonds. Voor Den Helder betekent dit structureel €6,6 miljoen minder inkomsten per jaar vanaf 2026. In VNG-verband blijven de gemeenten in gesprek met het Rijk over de gemeentefinanciën, de te kortschietende systematiek voor de tegemoetkoming in de ontwikkeling van de taakzwaarte en de prijzen en uiteraard de doorgevoerde korting.
2. Toename van kosten sociaal domein
We hebben in het sociaal domein toenemende kosten op de taken, terwijl het Rijk een korting op het budget doorvoerde. In de praktijk zien we dat er sprake is van voortdurende oplopende kosten door meer vraag naar zorg, complexere problematiek en kostenstijgingen in de zorg. Een belangrijk knelpunt is het huidige jeugdzorg-stelsel dat landelijk niet efficiënt en financieel houdbaar is ingericht. Voorbeelden hiervan zijn stijgende kosten huishoudelijke hulp en meer en zwaardere trajecten in de jeugdzorg.
3. Nationale transitieopgaven
Er is sprake van nationale transitieopgaven waarbij er op lokaal niveau ook acties nodig zijn. Denk hierbij aan vraagstukken zoals de internationale veiligheid (met onder meer uitbreiding van de Koninklijke Marine), energietransitie, duurzaamheidsvraagstukken, de woningbouwopgave en toenemende kansenongelijkheid in de samenleving.
4. Complexe lokale vraagstukken
Er zijn lokale vraagstukken die vragen om een antwoord. Denk hierbij aan het wegtrekken van jongeren, de vergrijzing en tekorten op de arbeidsmarkt. Maar ook zijn er sociaal economische uitdagingen in onze stad waarin er sprake is van een opeenstapeling van achterstanden (zoals een laag gemiddeld inkomen, laag opleidingsniveau, meer vroegtijdig schoolverlaters en bovengemiddeld gebruik van voorzieningen in vergelijking met de rest van Nederland). Om deze vraagstukken te beantwoorden zetten we in op het aantrekken van nieuwe (draagkrachtige) inwoners en verbreding van de economie. Zo faciliteren we de groei die er is in de stad en houden we onze voorzieningen op peil.

Kenmerken Den Helder

Wij zijn een veerkrachtige stad: samenwerkend, zorgzaam, vitaal en leefbaar. We vormen een stevige (thuis)haven voor onze inwoners:

1. We zijn de thuishaven voor de Koninklijke Marine, die onder meer door de verhoudingen in de wereldpolitiek na jaren van krimp weer aan het groeien is.
2. Daarnaast hebben we een civiele haven die zich van offshore olie & gas steeds meer gaat richten op de energietransitie met een focus op wind & waterstof.
3. Ook zijn we in het bezit van een luchthaven en bouwen we aan een kennishaven met opleidingen, innovaties en onderzoek.
4. De haven heeft ook zijn invloed op ons stadshart: met Willemsoord en de Stelling van Den Helder hebben we uniek historisch-cultureel erfgoed in handen.
5. Daarbij is Den Helder de meest gebombardeerde stad van Nederland in de Tweede Wereldoorlog, hierdoor heeft er wederopbouw en stedelijke vernieuwing plaatsgevonden.
6. Maar er is nog meer in onze stad. Met Juliandorp en Huisduinen hebben we prachtige dorpjes aan zee die een toeristische trekpleister zijn.
7. In de Koegraspolder is een bloembollencultuur ontstaan. Maar het is ook een gebied dat vraagstukken voortbrengt zoals verzilting en de huisvesting van arbeidsmigranten.
8. In Den Helder is het goed wonen met zowel de stad, dorpen, strand, duinen en polders binnen handbereik. Er komen 1750 woningen bij tot en met 2030.

Tot slot komen we bij het hart van onze stad: de inwoners. Historisch gezien is de sociaaleconomische status van relatief veel inwoners gerelateerd aan het werk als arbeider. We zien dan ook dat er een (grote) groep mensen is met een beperkte (sociale) veerkracht.

Programma's binnen de begroting: bouwen aan de stevige (thuis)haven

Een stevige (thuis)haven bouwen we samen. Daarom is het eerste inhoudelijke programma binnen de begroting de samenwerkende gemeente. Onze inwoners zijn daarbij het hart van onze (thuis)haven. Met het programma zorgzame gemeente blijven we investeren om iedereen de kans te geven zich te ontwikkelen en een fijn leven te leiden, met een (sociaal) vangnet voor als het even tegen zit. Tegelijkertijd moeten we kijken hoe we de toenemende kosten die er binnen dit domein zijn het hoofd bieden. Preventie, vroegsignalering en goede voorliggende voorzieningen zijn hierbij belangrijk. Om dit goed op te kunnen pakken werken we samen met andere gemeenten op basis van de regionale visie sociaal domein. Met het programma vitale gemeente zetten we in op onder meer het verstevigen van de economische pijlers (naast de Koninklijke Marine ook focus op de energietransitie en toerisme), het verbeteren van het imago van Den Helder (Helders Perspectief) en een betere bereikbaarheid. Tot slot richt het programma leefbare gemeente zich op onderwijsfaciliteiten, voorzieningen (zoals cultuur en sport) en de openbare ruimte (schoon, heel en veilig).

Uitdagingen begroting 2025: prioriteitsstelling voor extra investeringen

De begroting geeft de basis voor investeringen binnen de vier programma's, die tezamen zorgen voor Den Helder als stevige (thuis)haven. Hier blijven we ons volop voor inzetten. Tegelijkertijd willen we extra investeringen doen om onze groeiambitie te realiseren. Door de huidige financiële stand van zaken moeten we zoeken naar mogelijkheden hiervoor. Dit is op twee manieren vorm gegeven:

1. Er is gekeken waar we kosten kunnen besparen en zaken slimmer kunnen oppakken. In de kadernota waren hier al een aantal maatregelen voor opgenomen. In de begroting zijn hier nog een aantal maatregelen aan toegevoegd.
2. Er is prioriteit aangebracht binnen de ruimtevragers. De ruimtevragers die verwerkt zijn in de begroting vormen de basis om deze groeiambitie te realiseren en bestaan uit de volgende elementen:
 - a) Het afmaken van ontwikkelingen en investeringen waar we al aan zijn begonnen. Denk hierbij aan projecten in het stadshart en het in standhouden van ons historisch cultureel erfgoed (Willemsoord en De Stelling van Den Helder). Hiermee worden al ingezette ontwikkelingen doorgezet en wordt de basis verstevigd voor een stadshart waar het fijn wonen en verblijven (zowel voor inwoners als toeristen) is.
 - b) De ruimtevragers rondom de woningbouwontwikkelingen en het maritiem cluster omdat die bijdragen aan het aantrekken van nieuwe inwoners en het verbreden van de economische pijler (inclusief bereikbaarheid). Dit zijn tevens zaken waarvoor er bestuurlijke afspraken zijn met het Rijk en de provincie Noord-Holland (middels het bestuursakkoord maritiem cluster voor de toekomstige ontwikkeling van het bredere havengebied en de woondeal voor de bouw van 1500 woningen in 2030) en die bijdragen aan nationale transitieopgaven (veiligheid, energietransitie en woningbouwopgave).

Financieel gezond heeft een grote impact op de stad en haar inwoners

De keuzes die worden voorgelegd in deze begroting hebben een grote impact op inwoners, bedrijven en de maatschappelijke organisaties.

In het onderdeel financiële keuzes werken we het financiële raamwerk verder uit. We willen ook in de toekomst een financieel gezonde stad kunnen zijn. Dat is een enorme opgave als de inkomsten met € 6,6 miljoen dalen en tegelijkertijd er meer uitgaven nodig zijn om de ambities te realiseren. In de begroting laten we zien dat dat kan en welke prijs dat heeft.

We verhogen de eigen inkomsten met een pakket aan maatregelen dat structureel groeit naar € 4,5 miljoen hogere opbrengsten. Voor het komend jaar is dat nog beperkt tot € 2,1 miljoen. In dit pakket zitten hogere lasten voor de burgers. De lokale lastendruk stijgt in 2025 voor een meerpersoonshuishouden met een koopwoning met € 91 (€ 7,50 per maand) en voor huurders met € 81 (€ 6,75 per maand). Als er geen positieve ontwikkeling is in de rijksbijdrage komt daar in 2026 € 15 (€ 1,25 per maand) bij voor de eigenaren van een koopwoning.

Daarnaast stellen wij voor een regime voor parkeren uit te werken dat ook zorgt voor per saldo netto hogere opbrengsten. Als het rijk de uitname uit het gemeentefonds voor een belangrijk deel terugdraait kan in 2026 de lasten verhoging mogelijk wel beperkt blijven tot een reguliere aanpassing voor inflatie.

Aan de kant van de voorzieningen houden we onder andere rekening met het aanpassen van de afstand voor het leerlingenvervoer van 4 naar 6 km.

De volledige lijst van aanpassingen is opgenomen in het onderdeel Financiële keuzes.

Het uitgangspunt voor de programmabegroting is de kadernota. Op basis van de meest actuele financiële perspectieven hebben we deze geactualiseerd. De maatregelen zoals opgenomen in de begroting zijn in belangrijke mate nodig omdat de rijksbijdrage aan de gemeente in 2026 wordt gekort. Over de korting zijn de gemeenten en het rijk al geruime tijd in gesprek, echter zonder dat er een oplossing in zicht is.

De opbouw van de begroting is verder uiteen gezet in de leeswijzer.

Proces en besluit

Nadat de begroting is aangeboden aan de gemeenteraad vindt allereerst een technische toelichting plaats op de begroting. Deze toelichting wordt gegeven op 23 september 2024

Na de toelichting kan de gemeenteraad technische vragen stellen. Deze vragen worden uiterlijk 30 september 2024 ingediend en dezelfde week beantwoord.

Op 10 oktober 2024 wordt de begroting behandeld in de commissie Middelen en Beheer.

Hierna kunnen de worden moties en amendementen ingediend op uiterlijk 25 oktober 2024

Tot slot wordt de begroting behandeld en vastgesteld in de gemeenteraadsvergadering van 4 november 2024.

De door uw raad te nemen besluiten luiden als volgt:

1. de programmabegroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2028;
2. een krediet van € 15.961.000,- voor de noodzakelijke vervangingsinvesteringen, onderdeel b van het meerjareninvesteringsplan 2025-2028 voor de noodzakelijke vervangingsinvesteringen, in 2025 beschikbaar te stellen.

Leeswijzer

In de leeswijzer duiden wij de opbouw van de begroting, We geven een toelichting op de indeling in hoofdstukken, programma's en paragrafen en hoe deze zijn opgebouwd.

Inleiding

De programmabegroting opent met een inleiding. Hierin wordt de begroting aangeboden. De samenvatting van de bestuurlijke hoofdlijnen en de te maken keuzes is opgenomen in het raadsvoorstel waarmee de begroting wordt aangeboden aan de raad.

De Opgave

In de opgave worden de ambities voor de stad gepresenteerd en ingegaan op de omstandigheden die rol spelen bij het kunnen bereiken van de ambities.

Financiële keuzes

In dit onderdeel wordt de stand van zaken in het meerjarenperspectief gepresenteerd. Uitgangspunt is de afspraak dat er een sluitende meerjarenbegroting wordt voorgelegd.

Het overzicht laat zien:

- de actuele stand van de meerjarenbegroting (stand kadernota plus nieuwe autonome ontwikkelingen)
- het effect van de Meicirculaire 2024 van het gemeentefonds
- ruimtevragers 2025 en de structurele doorwerking hiervan
- maatregelen die worden voorgesteld om een sluitende meerjarenbegroting mogelijk te maken
- de incidentele uitgaven die in de begroting zijn opgenomen
- ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de solvabiliteit

De Programma's

De begroting is opgedeeld in vier programma's. De verplichte onderdelen die apart worden gepresenteerd volgen daarna. Den Helder kent in de begroting de volgende vier programma's:

- Samenwerkende gemeente
- Zorgzame gemeente
- Vitale gemeente
- Leefbare gemeente

In elk programma komt achtereenvolgens aan de orde:

Algemeen

Een korte algemene beschrijving van wat in het programma wordt beoogd. En welke onderwerpen onder het programma vallen;

Relevante gemeentelijke beleidskaders

Een opsomming van de geldende, door de gemeenteraad vastgestelde, beleidskaders (periode 2019 – juli 2024). Op elk regel kan worden doorgeklikt naar het digitale document van het beleidskader.

Trends

Een opsomming in enkele bullets van de maatschappelijk relevante ontwikkelingen die bij de realisatie van de doelen een rol spelen. Een trend brengt een onzekerheid met zich mee voor de uitvoering of iets waarmee nadrukkelijk rekening wordt gehouden bij het uitvoeren van de begroting. Hier wordt dus geen beleid herhaald en/of zaken die benoemd zijn als doelstelling of activiteit.

Doelen (Wat willen we bereiken)

De doelen die met de inzet in het programma worden beoogd en de daarbij horende activiteiten worden benoemd. Deze doelen gelden voor meerdere jaren en zijn ook weergegeven in de Kadernota 2025 die in juli 2024 in de raad is vastgesteld. In de tussenrapportages en in de rekening wordt over de voortgang en het voltooiën van de activiteit gerapporteerd.

Kengetallen

Een aantal kengetallen wordt als een meerjarige reeks gepresenteerd. Deze kengetallen hebben niet altijd een directe relatie met de middelen die aan het doel of de activiteit worden besteed. De kengetallen laten de streefwaarden zien voor de jaren 2024, 2025 en 2028. De gemeten waarden voor de afgelopen twee jaren wordt

eveneens weergegeven zodat de ontwikkeling van het kengetal goed zichtbaar wordt gepresenteerd. In programma 3 wordt in plaats van kengetallen de actuele raming van nieuw te bouwen woningen gepresenteerd. Deze tabel laat de prognose zien tot na 2028.

Financieel overzicht (Wat mag het kosten)

In het financieel overzicht worden de lasten en baten van het programma getoond. Het totaal van de lasten en de baten bepaalt wat het programma mag kosten. Vanaf de begroting 2025 worden het totaal van de lasten en baten onderverdeeld naar groepen taakvelden.

De mutaties worden onderverdeeld in:

- financieel technische mutaties

Dit zijn verschuivingen tussen programma's zonder effect op het begrotingssaldo.

In deze categorie worden de volgende soorten wijzigingen verwerkt:

1. Verschuivingen tussen programma's waarbij het resultaat van de begroting als geheel niet wijzigt. Deze verschuivingen hangen samen met de functionele verwerking van de in de begroting 2024 opgenomen stelpost voor prijsstijgingen (indexatie) en het technisch weer opnemen van het volume aan nog niet afgesloten kredieten 2023 en eerder.
2. Het functioneel opnemen van de kredieten uit de begroting 2024.
3. Het opnemen van hogere baten en lasten samenhangend met rijksregelingen, provinciale subsidies en andere geldstromen van derden.

- autonome ontwikkelingen

Dit zijn ontwikkelingen waar géén inhoudelijke invloed meer op is. De financiële effecten zijn onontkoombaar en noodzakelijk. Conform de financiële verordening worden wijzigingen toegelicht die groter zijn dan € 100.000 voor de baten en/of de lasten. Wijzigingen die kleiner zijn worden als verzameling, "overige kleine wijzigingen", met vermelding van het taakveld, als één wijziging gepresenteerd.

Om te bepalen of een mutatie een autonome ontwikkeling is, worden drie criteria gehanteerd:

1. Er is sprake van een door de raad genomen besluit waarin de financiële ontwikkeling is vastgelegd. Voor de Begroting 2025 wordt daarbij de datum van 15 juli gehanteerd als peilmoment.
2. Effecten die voortvloeien uit de Meicirculaire 2024 van het gemeentefonds.
3. Nieuwe ontwikkeling sinds de aanbidding van de kadernota 2024 die voor de gemeente niet beïnvloedbaar is.

- maatregelen om te komen tot een sluitende begroting

Dit zijn concrete voorstellen om uitgaven te verminderen of inkomsten te verhogen door een bijstelling van het bestaande beleid. De maatregelen kunnen betrekking hebben op het begrotingsjaar en de komende jaarschijven in de meerjarenraming.

- ruimtevragers als gevolg van nieuw beleid

Dit zijn nieuwe uitgaven of intensiveringen van bestaande uitgaven als gevolg van een voorstel. De gemeenteraad kan besluiten om ruimtevragers te accorderen of deze af te wijzen.

Voor de overzichten van de investeringen en reserves is er vervolgens een verwijzing naar de bijlagen.

Algemene dekkingsmiddelen

(belastingheffing, gemeentefonds, treasury, dividend, onvoorzien)

De algemene dekkingsmiddelen maakten tot en met Begroting 2024 onderdeel uit van programma 1. In het besluit begroting en verantwoording Gemeenten en Provincie is voorgeschreven dat de algemene dekkingsmiddelen apart worden gepresenteerd. Hierdoor ontstaat een directer inzicht in de baten en lasten per programma en welke dekkingsmiddelen er zijn voor alle programma's samen en de dekking van de Overhead. De uitgaven uit het gemeentefonds zijn immers mede bedoeld voor de dekking van de uitgaven Zorgzame gemeente, Vitale gemeente en Leefbare gemeente.

Overhead

In het onderdeel Overhead wordt conform BBV de totale overheadbegroting toegelicht. Dus alle lasten en alle baten (bijdragen van derden) en wijze van toerekeningen aan grondexploitaties, investeringen en eventuele extra activiteiten die in de loop van 2025 worden gestart met additionele middelen.

Tot en met de begroting 2024 werden de als overhead aangemerkte onderdelen gepresenteerd als onderdeel van programma 1. Vanaf de begroting 2025 is de overhead opgenomen in een apart hoofdstuk Overhead. Naast de toelichting zoals hierboven benoemd wordt beleidsmatig op de organisatie ingegaan in de paragraaf Bedrijfsvoering. Deze wijziging versterkt de toegankelijkheid van de begroting doordat de inhoudelijke toelichting minder versnipperd wordt gepresenteerd.

In de begroting 2025 is de toedeling van de kosten aan programma's en aan overhead bijgesteld. Enerzijds naar aanleiding van interne bevindingen dat de toerekening scherper kan (minder lasten presenteren als overhead en meer als directe kosten van de programma's) en anderzijds de toepassing van de recent verschenen Notitie overhead van de Commissie BBV.

De methode waarmee de overhead wordt berekend voor de toerekening aan grondexploitaties en de tarieven van de gemeente is hier toegelicht.

Vennootschapsbelasting

Het onderdeel vennootschapsbelasting is een verplicht onderdeel. We presenteren hier voor welke activiteiten Den Helder in principe belastingplichtig is. De exacte berekening kan alleen plaatsvinden op basis van rekeningcijfers.

Paragrafen

In de paragrafen wordt ingegaan op de door de wetgever voorgeschreven en door Den Helder (in de financiële verordeningen) toegevoegde onderdelen.

In de paragrafen wordt de voorgeschreven informatie en toelichting gepresenteerd zonder verwijzingen naar voorschriften. Dit beleid wordt net als in programma's opgesomd met digitale link naar de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota. Als er een specifieke beleidslijn is die voor Den Helder is afgesproken wordt deze vermeld.

De paragrafen geven de beleidsvoornemens voor de begroting 2025 weer. De relevante beleidskaders worden opgesomd en zijn via een link te benaderen.

De paragrafen zijn:

- a. lokale heffingen
- b. weerstandsvermogen en risicobeheersing
- c. onderhoud kapitaalgoederen
- d. financiering
- e. bedrijfsvoering
- f. openbaarheidsparagraaf
- g. verbonden partijen
- h. grondbeleid
- i. subsidies (voorschrift in de financiële verordening 2024)
- j. Opvolging aanbevelingen onderzoeken rekenkamercommissie

Lokale heffingen

Hierin komt aan de orde:

- de toelichting op de eventuele toegepaste kruisbestuiving tussen heffingen (een meer dan kostendekkende heffing in samenhang met niet kostendekkend tarief)
- het overzicht van begrote heffingen
- het beleid ten aanzien van het tarief (kostendekkendheid en inflatie) voor 2025
- het kwijtscheldingsbeleid en de hieraan verbonden lasten
- de presentatie van de tarieven en de mate van kostendekkendheid per heffing (per heffing worden baten en lasten gepresenteerd)
- bij de OZB wordt toegelicht dat Den Helder werkt met een opslag voor het zogenaamde Ondernemersfonds
- overzicht van de lokale lastendruk en de vergelijking met omliggende gemeenten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Gepresenteerd wordt het weerstandsvermogen, zijnde de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

De risico's worden zo objectief mogelijk gepresenteerd. De bijstelling van de methodiek komt in het najaar van 2024 aan de orde en is in deze begroting nog niet uitgewerkt. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen wordt meerjarig gepresenteerd zodat de gemeenteraad zicht heeft op de ontwikkeling voor de komende vier jaar.

Het voorgeschreven overzicht van de financiële kengetallen voor:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie aandeel;
- structurele begrotingsruimte
- belastingcapaciteit

Dit wordt als een meerjarig overzicht getoond en toegelicht met beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De geprognosticeerde meerjarenbalans (verplicht) wordt in deze paragraaf gepresenteerd zodat de financiële positie zoveel mogelijk in samenhang kan worden beoordeeld.

Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf betreffende het onderhoud van de volgende kapitaalgoederen:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- wat het beleid is ten aanzien van het onderhoud en wanneer dit beleid is vastgelegd
- hoe dit beleid financieel is vertaald in de begroting (is dit verwerkt in de exploitatie, in investeringen, is er een onderhoudsvoorziening?)
- of er sprake is van achterstanden in de uitvoering van de onderhoudswerken.

Uitgangspunt is dat de meerjarenonderhoudsplannen voor 100% zijn vertaald in de begroting via de exploitatie, investeringen en een voorziening ter egalisatie van de schommelingen in de onderhoudsuitgaven over de jaren heen.

De paragraaf geeft geen samenvatting van de onderhoudsplannen. De bijschrijving van het areaal is zonder details opgenomen in de bijlage Den Helder in Cijfers.

Financiering

De paragraaf geeft de beleidsvoornemens weer en een opsomming van de relevante spelregels waaraan de gemeente zich heeft te houden.

Gepresenteerd worden:

- de rentelast
- het rente resultaat
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen
- de grondexploitatie
- de taakvelden.
- de geraamde financieringsbehoefte voor het begrotingsjaar en het verwachte verloop van de lening portefeuille in de periode van de meerjarenraming.
- het door de Cle BBV geadviseerde renteschema wordt gepresenteerd waarmee inzicht wordt gegeven in de externe rentelasten, het renteresultaat en de toerekening van de verschillende onderdelen en doorgeleende gelden.
- het verloop van het EMU-saldo.

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Ingegaan wordt op:

- de organisatie ontwikkeling;
- de omvang van de ambtelijke organisatie en inhuur en daarin verwachte ontwikkeling;
- de stand van de ICT en voorgenomen ontwikkeling voor het begrotingsjaar;
- het aanbestedingsbeleid.

Openbaarheidsparagraaf

In de openbaarheidsparagraaf wordt ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot in voering en uitvoering van de Wet Open Overheid.

Verbonden partijen

Visie op verbonden partijen in relatie tot de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting

Het overzicht van de verbonden partijen met een onderverdeling naar:

- I gemeenschappelijke regelingen;
- II stichtingen en verenigingen
- III vennootschappen en coöperaties
- IV overige verbonden partijen;"

In het overzicht wordt tenminste de volgende informatie opgenomen:

- a. de wijze waarop het belang in de verbonden partij is vastgelegd (aandelen, GR, etc) percentage van de deelneming;
- b. Speciale aandacht of niet (Speciale aandacht wordt in de paragraaf nader uitgewerkt
- c. Verwijzing naar de bijlage waarin uitgebreider wordt ingegaan op de verbonden partij conform het huidige format.

In de bijlage wordt per partij aangegeven:

- de andere betrokkenen bij de partij
- het openbaar belang dat gediend wordt met de verbintenis
- het aandeel van Den Helder in de partij
- portefeuillehouder die de gemeente vertegenwoordigd;
- bijdrage aan de exploitatie van de verbonden partij in het jaar 2024 en zoals begroot voor 2025;
- de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- bijzondere risico's en ontwikkelingen in de verbonden partij;
- de mate waarin de partij zelf risico's kan opvangen.

In de paragraaf wordt ingegaan op de partijen met een bijzonder risico en aandachtsgebied: Erfgoed, Willemsoord en Zeestad.

Grondbeleid

Aan de orde komen:

- de visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's in de begroting
- benoemen de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert (actief, faciliterend, passief)
- overzicht van de lopende grondexploitaties, de verwachte eind datum en het verwachte resultaat
- beleidsuitgangspunt omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's
- de wijze van toerekenen van bovenwijkse voorzieningen
- duiding van de wijze waarop de verliesvoorziening is verwerkt
- de beschikbare gronden die nog niet in ontwikkeling zijn genomen
- eventuele plannen die in voorbereiding/voorstudie zijn.

Subsidies (Voorschrift financiële verordening Den Helder)

Er wordt een overzicht gepresenteerd van de begrote bedragen 2025 per instelling en het aan de instelling verleende subsidiebedrag 2024. Het overzicht wordt gesorteerd per programma.

Bijlagen:

- meerjarig investeringsplan 2025-2028
 - a. lopende investeringen en de daarop geraamde uitgaven in 2024 en volgende jaren
 - b. vervangingsinvesteringen zoals geraamd voor 2025-2028
 - c. nieuwe beleidsmatige investeringen (onderdeel van de financiële voorstellen per programma)
- overzicht van het verloop van reserves (en voorzieningen)
- overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves
- overzicht incidentele baten en lasten (incl. toelichting!)
- overzicht verplichte BBV indicatoren
- overzicht baten en lasten per taakveld
- overzicht van alle verbonden partijen met de uitwerking van de relevante gegevens conform het overzicht genoemd paragraaf Verbonden Partijen
- de gehanteerde technische uitgangspunten voor de begroting
- Den Helder in cijfers

Financiële keuzes

Algemeen

In het onderdeel financiële keuzes laten we zien hoe de begroting zich ontwikkelt na de vastgestelde kadernota. De kadernota is het document waarin de raad richting geeft gegeven voor de verdere uitwerking en opstelling van de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Opstelling van de begroting vindt vanzelfsprekend plaats binnen de wettelijke kaders. Het belangrijkste kader is de eis om een reëel en structureel sluitende begroting en meerjarenraming op te stellen en te laten vaststellen door de gemeenteraad. Binnen dit kader worden de ambities van Den Helder, zoals hiervoor geschetst, uitgewerkt en moeten er financiële keuzes worden gemaakt. Bij het maken van de keuzes weegt de korting op het gemeentefonds zwaar mee.

Den Helder heeft net als alle andere gemeenten te maken met de effecten van het zogenoemde Ravijn in het gemeentefonds. Sinds enkele jaren zijn de gemeenten in gesprek met het Rijk over de ontoereikendheid van de rijksbijdrage en de doorgevoerde verlaging op de omvang van het gemeentefonds.

De door de gemeenten ervaren problematiek van een te laag budget voor de uitvoering van de taken wordt door het Rijk erkend, maar een passende oplossing is nog niet gevonden.

Financieel bestaat het gat uit drie elementen:

- de uitname uit de voeding van het jaar 2026
- de te beperkte groei van middelen voor de stijgende prijzen en de intensiteit van de taken die bij de gemeenten zijn gelegd
- de onzekerheid in de omvang van de aanvullende incidenteel toegekende middelen.

In de begroting van Den Helder hanteren wij als referentie bij de omvang van het tekort een omvang van € 1,8 miljard landelijk. Dit staat gelijk aan een bedrag van € 6,6 miljoen voor Den Helder. Naast dit tekort speelt het knelpunt dat de jaarlijkse toevoeging aan het gemeentefonds lager is dan de stijging van de kosten. Kort door de bocht samengevat zijn de gemeenten van mening dat de toevoeging voor inflatie te laag wordt ingeschat en dat de ontwikkeling van de taakkosten, zoals de gevolgen van de vergrijzing, onvoldoende worden gecompenseerd. In de gesprekken over deze financiële knelpunten erkent de rijksoverheid wel dat de gemeenten voldoende middelen moeten ontvangen voor de taakuitvoering, maar geeft tegelijkertijd aan dat hier niet direct de middelen voor kunnen worden vrijgemaakt. De VNG hanteert hierbij de berekening dat in het jaar 2026 er landelijk € 2,6 miljard te weinig in het gemeentefonds is opgenomen. Voor Den Helder betekent dit € 9 miljoen.

Uitgangspunten voor de begroting 2025

In het traject van de begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. er wordt een reëel structureel sluitende begroting aangeboden die laat zien welke maatregelen genomen moeten worden als er geen handreiking wordt gedaan door het Rijk in de vorm van extra voeding aan het gemeentefonds. Hoewel de kans groot is dat er voor de voorjaarsnota (eind april) van het rijk geen nieuwe informatie komt, moet de gemeente begin 2025 beslissen welke maatregelen in 2026 definitief doorgaan. Het maatregelenpakket laat dus zien wat er kan en wat er moet worden uitgewerkt.
2. we hanteren kostendekkende tarieven voor de dienstverlening. In dit kader is specifiek getoetst welk tarief voor de overhead mag worden toegerekend en of de volledige toerekening van BTW plaatsvindt. Alvorens het overheadtarief opnieuw te bepalen is eerst getoetst of de uitgaven correct zijn toegedeeld of dat deze uitgaven gepresenteerd moeten worden als onderdeel van het primaire proces. Dit laatste bleek in een aantal situaties het geval. Het toerekenen van BTW en overhead aan de heffingen is nodig omdat in de systematiek van het gemeentefonds ervanuit wordt gegaan dat dit "vanzelfsprekend" gebeurt. De praktijk is dat de tariefstelling een politiek besluit vergt. De gemeenteraad gaat over de hoogte van de tarieven. Wettelijk geldt daarbij de eis 'maximaal kostendekken'. In de maatregelen is zichtbaar gemaakt dat met een volledige toerekening er € 2,3 miljoen meer inkomsten kunnen worden gerealiseerd. Onderdeel van dit pakket is ook het aan derden in rekening brengen van de inzet van de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen.
3. de inzet van de incidentele middelen kan uit de reserve kan plaatsvinden als gewaarborgd is dat de solvabiliteit 20% of groter is en de weerstandsratio voor het opvangen van risico's groter is dan 1.

De eis ten aanzien van solvabiliteit vloeit mede voort uit het toetsingskader van het financieel toezicht op de gemeente. Het is geen eis maar wel een belangrijk aandachtspunt. Voor Den Helder geldt dat de solvabiliteit belangrijk is in de ontwikkeling van de rentelasten. Minder eigen vermogen, terwijl er meer wordt geïnvesteerd, zorgt automatisch voor meer leningen en daarmee hogere rentelasten

4. optimaal gebruik maken van bijdragen van derden. In verschillende onderdelen van de begroting kan gebruik worden gemaakt van middelen van derden. Dit zijn met name bijdragen vanuit Europa, de rijksoverheid ,de provincie Noord-Holland en fondsen zoals het Volkshuisvestingsfonds. Daarnaast zijn er zogenoemde koppelkansen met projecten die bekostigd worden door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Defensie en de Woonstichting. Ook de Regiodeal en de verschillende mogelijkheden die verbonden zijn aan de woondeal vragen om een inzet van de gemeente.

Het gebruik maken van de verschillende kansen vereist een bepaalde mate van flexibiliteit van de zijde van de gemeente. De in te zetten financiële middelen moeten beschikbaar gemaakt worden vanuit de bestaande begroting en de reserves. In de begroting 2025 is een begin gemaakt met het optimaal gebruikmaken van geldstromen van derden. Zoals de maatregelen voor verkeersveiligheid met provinciaal subsidie en een gemeentelijke bijdrage. Om dit succesvol verder uit te voeren onderzoekt het college de mogelijkheid om reserves vrij te maken en daarmee de cofinanciering duidelijk in te bedden in de planning en controlcyclus.

Ontwikkeling van kadernota naar begroting

Na vaststelling van de kadernota zijn er een aantal nieuwe autonome ontwikkelingen verwerkt in de begroting. Dit betreft de volgende zaken:

Autonome ontwikkelingen na kadernota bedrag * € 1.000	2025	2026	2027	2028
Correcties onjuiste verwerking	70	71	133	133
Actualisatie rente en afschrijvingen	-102	113	905	839
Inflatie en gemeentefonds	-79	614	729	661
Opvang Oekraïners	-1.043	0	0	0
Raadsbesluiten kredieten 2024	14	45	289	289
Beveiliging stadhuis	180	180	180	180
Leerlingenvervoer	100	0	0	0
Vrijval voorziening functioneel leeftijdsontslag brandweer	-21	-64	-37	-69
Vervallen structurele dotatie bodemsanering	-120	-120	-120	-120
Extra inzet vegen en borstelen	344	344	344	344
Deels niet realiseren taakstelling sociaal domein	1.600	1.400	1.400	1.400
Totaal autonome ontwikkelingen:	943	2.591	3.822	3.656

Toelichting:

Correcties onjuiste verwerking

In de 1e tussenrapportage is een onjuiste wijziging verwerkt, deze wordt hier hersteld.

Actualisatie rente en afschrijvingen

Deze ontwikkeling bestaat uit twee elementen. Ten eerste de hogere structurele rentelast omdat voor nieuwe leningen ruim 3% rente moet worden betaald. Ten tweede het effect van de raming van de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn lager in 2025 en 2026 dan eerder geraamd.

Inflatie en gemeentefonds

De groei van de uitkering uit het gemeentefonds, ruim € 5 miljoen structureel is onvoldoende om de stijging van de prijzen op te vangen. Als tegenmaatregel is daarom afgezien van het indexeren van de budgetten voor inhuur en is de compensatie voor materiële uitgaven beperkt tot 1,5% i.p.v. de verwachte gemiddelde stijging met 2,6 %. Deze maatregel heeft effect beperkt met structureel € 575.000.

Opvang Oekraïners

Als autonome ontwikkeling is verwerkt dat de regeling voor de rijksbijdrage is verlengd tot en met 2025 en dat evenals in voorgaande jaren de rijksbijdrage ruimer is dan door de gemeente gemaakte kosten.

Raadsbesluiten kredieten 2024.

Dit betreft de verwerking van de kredieten voor de Prinses Margrietschool, de Lichtlijn en FC Den Helder.

Beveiliging stadhuis

De kosten van de beveiliging op Willemsoord waren bij wijze van proef incidenteel in de begroting opgenomen. Op basis van de ervaringen in het eerste jaar dat de gemeente de nieuwe huisvesting heeft betrokken wordt deze inzet structureel noodzakelijk geacht.

Leerlingenvervoer

Als gevolg van de sluiting van een voorziening moet een groep leerlingen worden vervoerd naar Schagen. Deze middelen worden vooralsnog alleen voor 2025 geraamd.

Functioneel leeftijdsontslag

De kosten van functioneel leeftijdsontslag worden per gemeente doorbelast door de veiligheidsregio. Deze kosten kunnen worden verlaagd.

Bodemsanering

In de begroting was sprake van een jaarlijkse dotatie aan de reserve bodemsanering. De reserve is nog ruim € 0,5 miljoen groot en er zijn geen reserveringen voor de sanering van nieuwe locaties. Daarom stoppen we de jaarlijkse toevoeging.

Vegen en Borstelen

Het afgesproken niveau van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte wordt nog niet gehaald. Om dit niveau te kunnen halen is er een grotere inzet nodig. De extra inzet werkt deels door naar de tarieven voor de afvalstoffenheffing en de riolering. Het netto deel is als onvermijdelijke ontwikkeling verwerkt.

Taakstelling Sociaal Domein

De eerder in de begroting opgenomen taakstelling wordt niet volledig gerealiseerd. De oorzaak is de hoge prijsontwikkeling, de groei van het aantal cliënten en zwaarte van de trajecten.

Totaal overzicht ontwikkeling begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

bedrag * € 1.000	2025	2026	2027	2028
Vastgestelde begroting 2024	-972	3.805	4.270	4.270
Eerste tussenrapportage 2024	1.577	1.237	-821	-1.126
Autonome ontwikkelingen conform kadernota	2.725	-1.660	-1.460	-1.285
Nieuwe autonome ontwikkelingen	943	2.591	3.822	3.656
Inkomsten verhogende maatregelen	-2.139	-3.104	-4.349	-4.464
Uitgaven verlagende maatregelen	-275	-3.904	-4.120	-4.136
Ruimtevragers	1.783	1.724	2.317	2.836
Saldo van baten en lasten	3.642	689	-341	-249

Het totaal overzicht van de begroting laat zien dat een sluitende begroting en meerjarenraming haalbaar is.

In de volgende korte overzichten presenteren we hierna de inhoud van de inkomsten verhogende maatregelen, de maatregelen die leiden tot lagere uitgaven en de ruimtevragers die in de begroting worden voorgelegd.

Stand van zaken rijksbijdrage bekijken begin 2025

Om uiteindelijk een structureel sluitende begroting te bereiken kan niet tot volgend jaar worden gewacht met het uitvoeren van alle maatregelen. De voorbereidingen gaan al dit jaar starten en begin volgend jaar wil het college aan de Raad voorleggen welke vooruitgang er is bereikt. Als er verhoging is van de rijksbijdrage kan een aantal maatregelen opnieuw tegen het licht worden gehouden. Is de bijstelling er niet dan wordt de uitvoering van de maatregelen verder ingezet.

Inkomstenverhogende maatregelen

bedrag * € 1.000	2025	2026	2027	2028
100% kosten dekking riool- en afvalstoffenheffing (BTW op investeringen betrekken in het tarief)	-1.693	-1.693	-1.693	-1.693
Hogere kostendekking begraafplaats	-15	-30	-45	-60
100% kosten dekking omgevingsleges	-431	-431	-431	-431
OZB verhoging 5% in 2026 en 7,5% vanaf 2027	-	-800	-1.200	-1.200
Dividend Port of Den Helder	-	-	-100	-200
Anterieure overeenkomsten	-	-150	-150	-150
Provisie leningen	-	-	-430	-430
Parkeren	-	-	-300	-300
Totaal inkomstenverhogende maatregelen	-2.139	-3.104	-4.349	-4.464

De maatregelen zijn toegelicht in het onderdeel financiële toelichting per programma. De maatregelen gaan uit van de mogelijkheden om te werken met kostendekkende tarieven en dekking van gemeentelijke kosten door externe partijen. De OZB is een algemeen dekkingsmiddel en geen kostendekkende heffing. Als gevolg van de maatregelen stijgen de lokale lasten voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning met € 91 in 2025, wat neerkomt op circa € 7,50 per maand. Voor huurders van een woning is dit € 81 per jaar (€ 6,75 per maand).

Uitgaven beperkende maatregelen

Bedrag * € 1.000	2025	2026	2027	2028
Kleiner College vanaf 2026	-	-120	-240	-240
Efficiëntere organisatie	-	-500	-600	-700
Gemeenschappelijke regelingen 5% besparing	-	-750	-750	-750
WMO	-	-600	-600	-600
Plafond subsidieverordening evenementen	-	-33	-33	-33
Programma Duurzaamheid	-	-200	-200	-200
Tekpark	-75	-75	-75	-75
Helders perspectief	-	-88	-84	-
Cofinanciering subsidies	-200	-	-	-
Samenhangend met de daling van de uitkering uit het gemeentefonds:				
Kleinere ambtelijke organisatie door maken van keuzes in ambities (geen activiteit betekent dat er ook geen menskracht nodig is).	-	-500	-500	-500
Onderhoud en beheer openbare ruimte	-	-350	-350	-350
Stimuleringsmaatregelen Fiets	-	-45	-45	-45
Stedelijke vernieuwing	-	-50	-50	-50
Re-integratie	-	-100	-100	-100
Gemeenschappelijk regeling Gesubsidieerde Arbeid	-	-100	-100	-100
Collectieve verzekering versoberen	-	-80	-80	-80
Twee wijksteunpunten minder	-	-25	-25	-25
Leerlingenvervoer pas vanaf zes kilometer	-	-100	-100	-100
Aanpassen overeenkomst Aquacentrum	-	-188	-188	-188
Subtotaal uitgaven vermindering	-275	-3.904	-4.120	-4.136

Ruimtevragers

In de begroting 2025 zijn de volgende ruimtevragers opgenomen:

Bedrag * € 1.000	2025	2026	2027	2028
Stadshart, afronding projecten (krediet € 2,8 mln)	23	49	137	165
Stationsomgeving binnenstad west (krediet € 220.000)	-	18	18	18
Fietstunnel Station Zuid (krediet € 6 mln)		-	354	354
Dijkkwartier, 276 woningen in 2030 (krediet 5 mln)		-	-	67
Spoorhaven Noord en Zuid				67
Exploitatie en onderhoud Willemsoord en SEDH	1.150	1.150	1.000	950
Willemsoord verduurzaming (krediet € 4 mln)			269	269
Maritiem Cluster (verbreding kade, krediet €11 mln)				557
Samenwerking AYOP	50	50	50	50
Uitvoeringsplan Toerisme (4 jaar)	150	150	150	150
Maatregelen verkeersveiligheid (krediet € 3 mln, waarvan € 1,1 miljoen voor gemeente)	-	75	75	75
Openbare ruimte bij woningbouwinitiatieven (Marsdiep, Vechtstraat en Flexwonen)	-	82	114	114
Parkeerbeleid uitwerken	100	-	-	-
Verkenning SMR	100	-	-	-
Kustbus	60			
Jaarlijks maritiem evenement (3 jaar)	150	150	150	-
Totaal	1.783	1.724	2.317	2.836

Cofinanciering nieuwe initiatieven

Bij de uitvoering van de begroting spelen initiatieven waarbij de gemeente wordt gevraagd om cofinanciering te bieden bij een bijdrage van een derde. Dit betreft de Regiodeal, de woningbouwimpuls-gelden, initiatieven in het Maritiem Cluster, de middelen uit het volkshuisvestingsfonds.

Naast het feit dat deze initiatieven ook de instemming van de raad vergen is er allereerst de vraag om financiële ruimte aan te wijzen of te maken.

De komende periode zal worden uitgewerkt welke reserves kunnen worden vrijgemaakt omdat deze nu geen programmering van uitgaven hebben en nieuwe uitgaven niet passen in het doel. Daarnaast zullen toekomstige rekening overschotten mede voor het doel cofinanciering moeten worden bestemd.

Weerstandsratio en solvabiliteit

In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de financiële risico's beschreven en wordt de weerstandsratio getoond. De huidige stand is dat de weerstandsratio in alle jaren van de begroting en meerjarenraming groter is dan 1,0 en dat de solvabiliteit groter of gelijk is aan 20%.

Programma's

Samenwerkende gemeente

We vinden het belangrijk dat iedereen open en veilig zichzelf kan zijn. We werken proactief aan een inclusieve samenleving, waarbij we drempels om mee te doen, in de breedste zin, wegnemen. We laten zien dat we oprecht geïnteresseerd zijn in wat er binnen de gemeente speelt. We bieden een goede dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers. Verder zijn we een organisatie waar het aantrekkelijk is om bij te werken. Daarbij ligt onze focus op samenwerking in de regio met maatschappelijke partners en natuurlijk met onze inwoners. De samenwerking met jongeren is hierbij een specifiek aandachtspunt. We willen ervoor zorgen dat zij kunnen meedenken over maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken van de gemeente Den Helder.

In dit programma komen de volgende onderwerpen aan de orde: Bestuur en Burgerzaken.

Relevante gemeentelijke beleidskaders

Voor dit programma gelden de volgende door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders:

- [Coalitieakkoord inclusief addendum](#)
- [Gemeentelijk manifest](#)
- [Participatieverordening](#)
- [Inclusiebeleid](#)

Trends

Bij de uitvoering van het beleid hebben we te maken met de volgende trends die de beoogde resultaten kunnen beïnvloeden:

- Inwoners willen actief betrokken worden bij de voor hen belangrijke vraagstukken en direct invloed uitoefenen op besluitvorming in hun gemeente.
- Inwoners en maatschappelijke partijen ervaren knelpunten in de dienstverlening door de gemeente zoals onduidelijke (digitale) informatievoorziening en versnippering van de dienstverlening.
- Een inclusieve cultuur en inclusief beleid zijn een belangrijk onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen en goed bestuur.
- Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt waardoor het moeilijk is om aan personeel te komen.

Doelen

1.1 We betrekken belanghebbenden uit de samenleving actief bij het vormen en implementeren van beleid. Daarbij zijn we helder over de invloed die inwoners wel of niet kunnen uitoefenen.

Activiteit 1.1.1 Participatie

We maken duidelijke regels over participatie bij voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Om initiatiefnemers te informeren over en te faciliteren bij het betrekken van hun omgeving maken we een handreiking.

Activiteit 1.1.2 Kinderburgemeester en Kinderraad

We laten de jeugd actief meedenken met de ontwikkeling van de Helderse samenleving. Den Helder heeft een kinderburgemeester en een kinderraad met een zittingstermijn van twee jaar. Naast ceremoniële activiteiten, zoals openingen, zetten de kinderburgemeester en de kinderraad zich in voor het belang van kinderen. Eind 2024 start de nieuwe kinderburgemeester en kinderraad. De kinderraad mag gezamenlijk hun speerpunten voor de zittingsperiode van twee jaar bepalen.

Activiteit 1.1.3 Jongerenadviesraad (JAR)

De JAR is een actieve raad van jongeren tussen de 15 en 27 jaar die gevraagd en ongevraagd advies geeft aan gemeenteraad en college. De JAR heeft een online platform van jongeren georganiseerd waar vraagstukken aan worden voorgelegd. Een grote groep jongeren kan zo hun mening geven. Hun input nemen we mee in de besluitvorming. We verstevigen de basis en bieden de Jongerenadviesraad meer continuïteit en stabiliteit. We breiden de inspraakmomenten uit en er zijn speerpunten bepaald waar de Jongerenadviesraad zich actief voor wil inzetten en een lobby voor wil voeren.

1.2 Inwoners en ondernemers ervaren een goede dienstverlening van de gemeente Den Helder: online waar het kan en persoonlijk waar het moet.

Activiteit 1.2.1 Digitaal contact

We hebben continu aandacht voor de digitale toegankelijkheid binnen de gemeente en het voordoen aan de wettelijke verplichting om per drie jaar iedere website 'van' de gemeente Den Helder te (laten) onderzoeken op digitale toegankelijkheid en de resultaten hiervan extern te publiceren.

Activiteit 1.2.2 HUB Julianadorp

Gesprekken met participanten die betrokken (kunnen) zijn bij de realisatie van de HUB, het burgerloket in Julianadorp, vinden plaats en er wordt gestart met het realiseren van de HUB in Julianadorp.

1.3 We zetten ons in voor het bevorderen van digitale, fysieke en sociale toegankelijkheid zodat onze inwoners zonder belemmering kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Activiteit 1.3.1 Informatievoorziening

We verbeteren de leesbaarheid en toegankelijkheid van informatie van de gemeente Den Helder en haar partners. Er zijn voldoende middelen en ondersteuning beschikbaar voor de gestelde doelen.

Activiteit 1.3.2 Lokale inclusieagenda

We voeren de Lokale Inclusie Agenda 2024-2026 uit, gericht op het bevorderen van inclusie in Den Helder. Acties en initiatieven worden gedocumenteerd en gerapporteerd, en specifieke mijlpalen zijn voorgesteld zoals meer inclusieve onderwijsinstellingen en deelnemers aan bewustwordingssessies.

1.4 We zorgen voor een aantrekkelijk werkklimaat voor de ambtelijke organisatie zodat nieuw personeel gemakkelijker kan worden aangetrokken en huidig personeel langer kan worden behouden.

Activiteit 1.4.1 Werkklimaat ambtelijke organisatie

Dit doel is uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering.

Kengetallen

	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2028
Rapportcijfer inwoners	5,9	-	6,2	6,6	6,6
Deelnemers Participatieplatform in gesprek	-	-	3.250	3.300	3.400
Kengetal 3					

Financieel overzicht

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Samenwerkende gemeente						
Exploitatie						
Lasten	5.616	6.660	7.713	7.620	7.512	7.251
Bestuur	3.102	3.544	4.348	4.228	4.101	4.101
Burgerzaken	2.514	3.116	3.365	3.393	3.411	3.150
Baten	-726	-1.264	-1.450	-1.478	-1.496	-1.235
Bestuur	-38	-52	-52	-52	-52	-52
Burgerzaken	-688	-1.212	-1.397	-1.425	-1.444	-1.182
Saldo exploitatie	4.889	5.396	6.264	6.143	6.016	6.016
Reserves						
Stortingen (lasten)	730					
Onttrekkingen (baten)	-5.064	-1.252				
Saldo reserves	-4.334	-1.252				
Saldo van baten en lasten	555	4.144	6.264	6.143	6.016	6.016

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028
Exploitatie				
Technische financiële ontwikkelingen	808	808	808	1.108
Maatregelen		-120	-240	-240
Kosten nieuw College		-120	-240	-240
We doen de aannahme dat in de volgende bestuursperiode het college geen 6,2 fte wethouders zal tellen maar 5 fte.				
Totaal exploitatie	808	688	568	868
Reserves				
Administratieve wijzigingen	2	2	2	2
Technische financiële ontwikkelingen	197	197	-18	-18
Totaal reserves	198	198	-16	-16
Totaal programma Samenwerkende gemeente	1.006	886	552	852

Reserves

Het overzicht van reserves is opgenomen in Bijlage 2

Investerings

Het overzicht van de lopende investeringen, vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen is opgenomen in Bijlage 1 het meerjareninvesteringsprogramma

Zorgzame gemeente

Ons doel is om iedereen kansen te geven om zich te ontwikkelen en een fijn leven te leiden met een sociaal vangnet. We werken regionaal samen om lokaal maatwerk te kunnen bieden. We focussen ons daarbij op preventie, sociale cohesie en mensen in hun kracht zetten. En waar inwoners extra steun nodig hebben organiseren we een laagdrempelige, fysieke en digitale toegang voor jong en oud. Daarbij bieden we de ondersteuning zo snel, compleet en lokaal mogelijk aan.

In dit Programma komen de volgende onderwerpen aan de orde: Samenkracht en burgerparticipatie, Preventie, inkomensregelingen, Arbeidsparticipatie, WSW en beschut werk, WMO zorg, Jeugdzorg, Maatschappelijke – en vrouwenopvang en Volksgezondheid.

In de regio Kop van Noord-Holland (Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel) krijgen alle inwoners de kans om veilig op te groeien, zich te ontwikkelen, een opleiding te volgen, te werken, mee te doen in de maatschappij en gezond oud te worden. De Kop van Noord-Holland is een regio waarin iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of situatie, mee mag en kan doen. Toch kan elke inwoner in het leven weleens te maken krijgen met een tegenslag en daarbij hulp nodig hebben. Vaak kan deze hulp geboden worden door personen uit de directe omgeving van de inwoner (gezin, familie, vrienden, buurtgenoten, de sportclub, collega's et cetera). Soms is er daarnaast meer nodig. Dan kan de inwoner rekenen op ondersteuning of zorg vanuit het Sociaal Domein.

Relevante gemeentelijke beleidskaders

Voor dit programma gelden de volgende door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders:

- [Regiovisie Beschermd wonen 2024 \(vastgesteld 5 juni 2023\)](#)
- [Regiovisie sociaal domein kop van Noord-Holland 2024-2029 \(vastgesteld 22 april 2024\)](#)
- [Woonzorgvisie \(vastgesteld 1 november 2021\)](#)

Trends

Bij de uitvoering van het beleid hebben we te maken met de volgende trends die de beoogde resultaten kunnen beïnvloeden:

- Den Helder vergrijsd de komende jaren sneller dan gemiddeld in Nederland doordat het aantal ouderen (75+) toeneemt terwijl het aantal jeugdigen (0-18) afneemt
- de vraag naar zorg zal toenemen. Mogelijk zal, in 2027, één op de zes jeugdigen Jeugdhulp ontvangen
- vergrijzing en toenemende zorgvragen leiden tot toename van druk op de zorg
- druk op de vrijwilligers en mantelzorgers blijft groeien
- aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt
- sociale samenhang neemt af en gevoelens van eenzaamheid bij inwoners nemen toe
- steeds meer inwoners hebben moeite, om financieel gezien, de eindjes aan elkaar te knopen.

Doelen

2.1 We streven ernaar dat alle inwoners, ongeacht hun achtergrond of omstandigheden, een stabiel en waardig bestaan hebben.

Activiteit 2.1.1

Er is een programmatische aanpak om inwoners met een zorgvraag bij het wonen (excl. nieuwkomers) zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen. De uitvoering van dit programmaplan start in 2025. We brengen de woonbehoeftes van diverse doelgroepen in kaart en er komen meer flex- en doorstroomwoningen. Deze activiteit heeft ook betrekking op het programma vitale gemeente.

Activiteit 2.1.2

We vertalen de regionale onderwijszorgagenda naar onze lokale situatie en werken aan de ambities en activiteiten die onder andere zorgen voor inclusiever onderwijs. Deze activiteit heeft ook betrekking op het programma vitale gemeente.

2.2 We streven ernaar dat alle inwoners zich kunnen ontwikkelen en deel kunnen nemen aan de maatschappij. Het optimaal benutten van de talenten en mogelijkheden van de inwoner staan hierbij centraal.

Activiteit 2.2.1

We organiseren, in samenwerking met inwoners, belanghebbenden en ervaringsdeskundigen, activiteiten volgens de lokale inclusieagenda die gericht zijn op bewustwording, toegankelijkheid, meedoen en samenwerken. Deze activiteit valt ook onder het programma samenwerkende gemeente.

Activiteit 2.2.2

Er is een programmatische aanpak, gericht op opvang, onderwijs, welzijn en participatie, om nieuwkomers zo goed mogelijk te laten integreren en participeren in de samenleving. De uitvoering van dit programmaplan start in 2025.

Activiteit 2.2.3

We leiden, in samenwerking met werkgevers en re-integratiebedrijven, inwoners met een bijstandsuitkering toe naar werk

2.3 We streven ernaar om inwoners te helpen bij het voorkomen van problemen en, als er problemen ontstaan, die zo snel mogelijk te verhelpen.

Activiteit 2.3.1

De wijksteunpunten, inclusief het Jongerenpunt, bieden, samen met lokale welzijnsinstellingen, zorgverleners en vrijwilligersorganisaties, directe ondersteuning aan inwoners bij sociale, financiële en gezondheidsvraagstukken.

Activiteit 2.3.2

Onze energiecoaches helpen voor 2026 circa 3800 minimahuishoudens het energieverbruik (verder) te verlagen. Tegelijkertijd worden deze energiecoaches door een coach begeleid om door te stromen naar regulier werk.

2.4 We streven ernaar dat onze inwoners zo veel mogelijk zelf oplossingen zoeken voor problemen, klachten en tegenslagen en hierbij gebruik maken van personen uit hun directe omgeving.

Activiteit 2.4.1

Inwoners kunnen deelnemen aan activiteiten die bijdragen aan het inzetten en/of vergroten van hun eigen netwerk. Deze activiteiten kunnen uiteenlopend gaan over bijvoorbeeld sociale activering, buddyprojecten, taal en zelfredzaamheid.

2.5 We streven voor onze inwoners naar een veilige en gezonde leefomgeving in alle levensfasen; van het kansrijk opgroeien tot het vitaal oud worden.

Activiteit 2.5.1

Team Zorg voert zelf hulpverlening uit bij jeugdcasussen waarbij sprake is van enkelvoudige problematiek.

Activiteit 2.5.2

We organiseren activiteiten voor onze inwoners gericht op vitaal ouder worden zoals valpreventie, oefenen met hulpmiddelen en het alzheimercafé.

2.6 We streven naar kwalitatief goede en tijdige zorg die bij de inwoner thuis (of zo dicht mogelijk bij dat huis) wordt geboden.

Activiteit 2.6.1

We werken aan een nieuwe aanbesteding voor de Jeugdzorg met als doel om per 1 januari 2026 nieuwe contracten af te sluiten met diensten en producten die voldoen aan de kwaliteitscriteria en aansluiten bij de behoeften van de jeugd en hun gezinnen.

Activiteit 2.6.2

De dienstverlening vanuit de wijksteunpunten blijven we continu verbeteren met als doel om een laagdrempelig, kwalitatief goed zorgaanbod voor onze inwoners in de wijk te realiseren.

Kengetallen

	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2028
Netto arbeidsparticipatie (% beroepsbevolking)	69,3	70	66,5	67	68
Aantal huishoudens met bijstand	1355	1347	1320	1300	1250
Huishoudens met problematische schulden	9,0%	9,0%	9,0%	8,7%	8,0%
% jongeren met jeugdhulpverlening tot 18 jaar	14,8	14,6	14,6	14,3	14
Aantal unieke Wmo cliënten met Zorg in Natura per 10.000 inwoners	730	790	840	847	908

Financieel overzicht

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Zorgzame gemeente						
Exploitatie						
Lasten	124.353	129.423	134.024	125.082	125.052	125.771
Samenkracht en burgerparticipatie	5.962	8.286	8.695	6.607	6.339	6.339
Preventieve voorzieningen	6.782	4.648	5.084	4.500	4.523	4.522
Jeugdzorg	32.048	36.397	37.107	34.162	33.912	33.914
Inkomensregelingen en paarticipatie	47.314	45.688	45.465	45.230	46.286	47.167
Wmo-zorg	18.210	19.253	19.593	18.636	18.625	18.582
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	11.371	12.623	13.906	13.271	12.817	12.697
Volksgezondheid	2.666	2.528	4.174	2.677	2.550	2.550
Baten	-41.126	-36.389	-37.826	-34.290	-34.562	-35.455
Samenkracht en burgerparticipatie	-6.977	-5.257	-4.947	-1.875	-1.651	-1.651
Preventieve voorzieningen	-1.192	-751	-758	-731	-575	-575
Jeugdzorg	-2					
Inkomensregelingen en paarticipatie	-31.302	-28.775	-29.733	-30.023	-30.843	-31.736
Wmo-zorg	-695	-642	-248	-1.062	-1.048	-1.048
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	-624	-653	-444	-444	-444	-444
Volksgezondheid	-335	-312	-1.696	-154		
Saldo exploitatie	83.227	93.034	96.197	90.792	90.490	90.317
Reserves						
Storting (lasten)	6.702	3.961				
Onttrekkingen (baten)	-6.999	-7.117	-480			
Saldo reserves	-297	-3.156	-480			
Saldo van baten en lasten	82.930	89.878	95.717	90.792	90.490	90.317

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028
Exploitatie				
Administratieve wijzigingen				
Technische financiële ontwikkelingen	7.134	6.689	6.185	6.120
Autonome ontwikkelingen	600	1.991	2.076	2.063
GRGA Begroting 2025		591	676	663
In de begroting 2025 van de GRGA is er een nieuwe opzet van de taakstellingen verwerkt die meer aansluit bij de reële situatie. Daarnaast stijgen de loonkosten als gevolg van de stijging van het minimumloon en CAO afspraken. Hier ontvangen we een vergoeding voor via de algemene uitkering.				
Niet volledig realiseren taakstelling sociaal domein	1.600	1.400	1.400	1.400
In de begroting 2024 is er voor € 8 miljoen aan beheersmaatregelen opgenomen. Een aantal van deze beheersmaatregelen blijken niet (volledig) haalbaar. Het grootste onderdeel wat niet haalbaar is betreft de beleidsaanpassing inkoop jeugd. De nieuwe inkoopronde start pas vanaf 2026. De verwachting is niet dat dit een bezuiniging van 2,6 miljoen zal opleveren. De zorgaanbieders lopen tegen hogere uitvoeringskosten aan en berekenen dit door in hun tarieven. Daarnaast spelen de huidige ontwikkelingen met kleinschalige woonvoorzieningen en de landelijke voorzieningen jeugdzorg rondom afschalen gesloten jeugdzorg een stevige rol in gebrek aan beheersing inzet op ambulante begeleiding. Bovendien groeit de uitkering uit het gemeentefonds onvoldoende mee met de toename van het gebruik en de stijgingen van de inkooprijzen.				
Vergoeding kosten opvang ontheemden Oekraïne	-1.000			
De bekostigingsregeling opvang ontheemde Oekraïne voorziet in het vergoeden van kosten aan gemeenten die zijn gemaakt bij het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne. De regeling zal zolang er een opvangtaak voor vluchtelingen uit Oekraïne is in werking blijven. De vergoeding is gebaseerd op een normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek. Er is geen terugbetalingsverplichting wanneer de gemeenten minder kosten maken dan de uitkering. Wel is het verzoek aan de gemeente om eventuele overschotten vrijwillig terug te storten naar het Rijk. Wij verwachten in 2025 een bedrag van € 3 miljoen te ontvangen. Op basis van historische uitgaven verwachten we hiervan € 2 miljoen te besteden. Het verschil van € 1 miljoen zetten we in om het begrotingstekort in 2025 op te vangen.				
Maatregelen		-880	-880	-880
Collectieve verzekering		-80	-80	-80
Het is een optie om de collectieve verzekering gekoppeld aan de bijzondere bijstand en het minimale beleid zodanig te versoberen dat het een besparing van 10% oplevert.				
GrGA		-100	-100	-100
De korting Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid (GrGA) komt naast de al verwerkte taakstelling. Er is bij GrGa inmiddels geen exploitatieoverschot meer. Deze aanvullende taakstelling vergt dus nog wel een bestuurlijke invulling.				
Re-integratie		-100	-100	-100
Met re-integratie-inzet bevorderen we samen met onze ketenpartners de bijstandsuitstroom. In de uitvoering van deze maatregel moeten we wellicht werken met een taakstelling per aanbieder, om de kosten beheersbaar en controleerbaar te houden.				
Wmo		-600	-600	-600
Een taakstelling als uitdaging om door doelmatige zorg tot kostenbesparing te komen. Voor het verstrekken van hulpmiddelen zijn ongeveer 60 aanbieders gecontracteerd. Er wordt gewerkt aan een nieuwe aanbesteding van hulpmiddelen. Het is nu wettelijk gezien nog niet mogelijk om Wmo-voorzieningen inkomensafhankelijk te maken, vanaf 2026 wordt dit mogelijk wel opgenomen in de wet.				
Totaal exploitatie	7.734	7.800	7.381	7.303

Reserves				
Technische financiële ontwikkelingen	-1.540	-1.060	-487	-487
Totaal reserves	-1.540	-1.060	-487	-487
Totaal programma Zorgzame gemeente	6.194	6.740	6.894	6.817

Reserves

Het overzicht van reserves is opgenomen in Bijlage 2

Investeringsen

Het overzicht van de lopende investeringen, vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen is opgenomen in Bijlage 1 het meerjareninvesteringsprogramma

Vitale gemeente

We werken aan een beter imago van Den Helder door positieve zaken lokaal en landelijk, te benadrukken en onder de aandacht te brengen. De strategie Van Krimp naar Groei houden we vast. Kinderen in Den Helder groeien op met het perspectief dat ze de stad niet hoeven te verlaten voor hun ambitie of welbevinden. Daarnaast heeft de inzet op een woningbouwprogramma, gericht op een veelzijdig woningaanbod, prioriteit. Ook zetten we in op het programma duurzaamheid om bij te dragen aan de energietransitie en om energiearmoede te voorkomen. Tot slot brengen we prioriteiten aan in onze economische agenda om vraag en aanbod in onze arbeidsmarkt goed op elkaar te laten aansluiten.

In dit programma komen de volgende onderwerpen aan de orde: Beheer gebouwen, Parkeren, Haven, economische ontwikkeling, Ruimte en leefomgeving, Grondexploitaties en Wonen, bouwen en duurzaamheid.

Relevante gemeentelijke beleidskaders

Voor dit programma gelden de volgende door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders:

Economie/toerisme/retail

- [Havenvisie Den Helder 2040 vastgesteld 3 juli 2023.](#)
- [Regioakkoord De Kop Groeit! vastgesteld 30 juni 2020.](#)
- [Regionale visie op verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord 2030](#) vastgesteld 17 december 2018.
- Helders Perspectief 2.0 vastgesteld 10 januari 2020.
- [Regionale Retailvisie Kop van Noord-Holland 2018 vastgesteld 8 november 2018.](#)
- [Beleidskader Toerisme Den Helder bruist!, vastgesteld 19 juni 2017.](#)

Duurzaamheid

- [Transitievisie warmte vastgesteld 20 december 2021](#)
- [Strategie klimaatadaptatie Noordkop 2021-2026 vastgesteld 14 juni 2021](#)
- [Regionale energiestrategie 2.0 vastgesteld op 8 mei 2024](#)
- [Programma Duurzaamheid 2024-2027 vastgesteld 12-02-2024](#)
- Uitvoeringsplan Duurzaam Rondkomen 2.0 2024-2025 vastgesteld 13-02-2024

Vastgoed/omgevingszaken/Wonen

- [Beleidskader Vastgoed 2022-2024, vastgesteld 20 december 2021](#)
- [Nota Grondbeleid 2019, vastgesteld 24 juni 2019.](#)
- [Nota Zonneparken, vastgesteld 2 maart 2015.](#)
- [Woonzorgvisie vastgesteld 1 november 2021](#)
- [Beleidskader schuilstallen vastgesteld 6 april 2021.](#)
- Beleidsregels Reclamenota Bedrijven in beeld 3 mei 2012
- [Niet-Gesprongen Explosieven beleidsnota en bijbehorende kaart vastgesteld 23 november 2020.](#)
- [Woonvisie 2020-2025 \("Den Helder in beweging"\) vastgesteld 2 november 2020](#)
- [Regionale nota bodembeheer, vastgesteld 15 oktober 2018](#)
- [Beleid huisvesting tijdelijke werknemers Den Helder, vastgesteld 16 december 2019 met wijzigingen.](#)

Trends

Bij de uitvoering van het beleid hebben we te maken met de volgende trends die de beoogde resultaten kunnen beïnvloeden:

- het is in vele sectoren moeilijk om aan personeel te komen. Door de krapte op de arbeidsmarkt en in Den Helder neemt de vraag naar juist geschoold personeel in de technische, maritieme en energiesector toe
- de vraagstukken en economische kansen op het gebied van duurzaamheid en haven zijn nog van kracht
- er wordt ingezet op het isoleren van de bestaande woningvoorraad en op het verminderen van energiearmoede
- de stijgende lijn in het (middellange en lange) toeristisch verblijf zet door
- de vraag naar (passende) woningen blijft bij zowel onze eigen inwoners als van buiten Den Helder
- een goede bereikbaarheid vraagt om het anders organiseren van mobiliteit met het oog op milieu, veiligheid, gezondheid en bereikbaarheid.

Doelen

3.1 Wonen, werken, onderwijs en recreatie worden gericht op het boeien, binden en behouden van (toekomstige) werknemers voor de arbeidsmarktregio.

Activiteit 3.1.1 Omgevingsplan

Het tijdelijke omgevingsplan wordt stapsgewijs uitgewerkt tot een volwaardig omgevingsplan. Er wordt hierbij teruggegrepen op nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden zoals beschreven in de omgevingsvisie die in september 2023 is vastgesteld.

Activiteit 3.1.2 Hielders Perspectief

We geven uitvoering aan het programma Hielders Perspectief.

Activiteit 3.1.3 Regio Deal

We geven uitvoering aan de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland en zetten erop in dat initiatieven structureel effect opleveren voor de regio. Daarbij werken we met onderwijs en ondernemers samen, via het netwerkplatform Tech@Connect.

Activiteit 3.1.4 Dienstverlening aan ondernemers

We werken toe naar een nog betere dienstverlening aan ondernemers. Daarbij focussen we op thema's die bijdragen aan professioneel accounthouderschap en op activiteiten die bijdragen aan de positionering van team Economische Zaken.

Met de inzet van een client-relatiemanagement systeem (CRM) bouwen we aan meer continuïteit in onze ondernemersdienstverlening en krijgen we meer inzicht in de plannen van ondernemers.

3.2 We werken samen in de haven om ruimte te vinden voor Koninklijke Marine, havenbedrijfsleven en om toekomstige gebruikers en de bereikbaarheid en waterveiligheid te borgen (in het maritiem cluster).

Activiteit 3.2.1 Hydrogen Valley

We zetten in op de positionering van een Hydrogen Valley (samenwerking tussen het Noordzeekanaalgebied en Noord-Holland-Noord) voor de ontwikkeling van het waterstofprogramma in de regio.

Activiteit 3.2.2 Bestuursakkoord maritiem cluster Den Helder

Aan de hand van het bestuursakkoord Ontwikkeling maritiem cluster Den Helder en in lijn met de gemeentelijke Havenvisie geven we uitvoering aan het uitvoeringsplan. Concrete projecten zijn onder andere de verplaatsing van de Moormanbrug, de verdieping van de vaarweg Nieuwe Diep, de herbestemming van Defensievastgoed en de dijkversterking Nieuwe Diep.

Activiteit 3.2.3 Renovatie TESO-haven

We denken mee in het project renovatie TESO-haven van Rijkswaterstaat om de gebiedsinrichting rond de aanlandinrichting te optimaliseren in verblijfskwaliteit en uitstraling. In 2025 wordt inzicht verkregen in de verplaatsingsmogelijkheden van de aanlandinrichting.

3.3 We benutten kansen om het toerisme in Den Helder te bevorderen.

Activiteit 3.3.1 Toerisme

We geven uitvoering aan het beleidskader Toerisme 2025 - 2028. Onder andere door de inzet op een kwalitatieve verbetering van de strandslagen en een jaarlijkse bijdrage aan het Toeristisch Ondernemers Platform.

Activiteit 3.3.2 Ontwikkeling Noordzeekust

We werken de uitgangspunten uit voor de ontwikkeling van de Noordzeekust uit, met als onderdeel daarvan het multifunctioneel gebruik van de binnenduinzand/Duinzoom. Toerisme is daar een belangrijk onderdeel in. In 2025 wordt regionaal verkend op welke wijze deze ontwikkeling een plaats krijgt binnen het Ontwikkelperspectief NHN.

Activiteit 3.3.3 Maritiem evenement

De aanwezigheid van evenementen heeft een belangrijk effect op het imago en de aantrekkingskracht van Den Helder. We organiseren een evenement waarbij we Den Helder verder op de kaart zetten als maritieme stad

3.4 We realiseren van een voldoende en kwalitatief onderscheidend woningaanbod. Daarnaast realiseren we tijdelijke huisvesting (flexibel wonen) voor speedzoekers, statushouders en arbeidsmigranten.

Activiteit 3.4.1 Willem Alexanderhof

We ontwikkelen fase 5 van Willem Alexanderhof.

Activiteit 3.4.2 Molenwerf

We ronden de werkzaamheden van de openbare ruimte af.

Activiteit 3.4.3 Flexibel wonen

We ontwikkelen een locatie voor flexibele woonbebouwing.

Activiteit 3.4.4 Gebiedsontwikkelingen

We onderzoeken en bereiden voor de gebiedsontwikkelingen bij het Dijkkwartier en de Drs. Bijlweg.

Activiteit 3.4.5 Nieuwe woningbouwlocaties

We bereiden nieuwe woningbouwlocaties voor bij de Spoorweghaven/Ruyghweg en Juliandorp Oost. Verder maken we bouw- en woonrijp voor de woningbouw bij station Den Helder Zuid en Tillinghof. In het Bijlweggebied wordt gewerkt aan nieuwe huisvesting voor Scholen aan Zee waarover in 2025 besluitvorming plaatsvindt.

Activiteit 3.4.6 Volkshuisvestingsprogramma

We stellen een volkshuisvestingsprogramma op waarin naast reguliere woningbouwprogrammering ook aandacht is voor het streven naar balans in de woningvoorraad (conform de Nationale Woon- en Bouwagenda) en de woonbehoefte van aandachtsgroepen. In 2025 starten we ook met de uitvoering daarvan.

3.5 Aan de hand van de duurzaamheidsagenda werken we aan onze duurzaamheidsdoelstellingen en zetten we in op samenwerking met lokale trendsetters/voorlopers.

Activiteit 3.5.1 Uitvoeren isolatie aanpak

Energie besparen in de bestaande particuliere woningvoorraad.

Activiteit 3.5.2 Uitvoeren van de transitievisie warmte (2021-2026)

In de Transitievisie Warmte is beschreven hoe wijken in Den Helder aardgas vrijgemaakt kunnen worden. Voor de startwijken De Schooten en Zwanenbalg worden Wijkuitvoeringsplannen opgesteld.

Activiteit 3.5.3 Uitvoeren van Duurzaam rondkomen (2022-2023)

Aanpak gericht op huishoudens met een grotere kans op energiearmoede.

Activiteit 3.5.4 Uitvoeren van de Regionale Energiestrategie 1.0

In 2024 heeft de herijking van de RES plaatsgevonden, de RES 2.0. De doelstelling van de RES 1.0 met daarin ons gezamenlijke aanbod om 3,6 terawattuur aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030 is onveranderd gebleven. De zoekgebieden in en rond Den Helder zijn evenmin aangepast.

Activiteit 3.5.5 Stimuleren inzet waterstof

We stimuleren ondernemers om gebruik te maken van de subsidieregeling die ondernemers in de agrisector en de scheepvaart in de Kop van Noord-Holland ondersteunt bij het ombouwen van hun bedrijfsmiddelen, voer- en vaartuigen naar een elektrische aandrijving, gevoed door waterstof.

Activiteit 3.5.6 Windenergie

Het landelijk Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ) 2031-2040 onderzoekt hoe de windenergie aan land kan worden gebracht vanaf – na 2030 te bouwen – windparken op de Noordzee. De Kop van Noord-Holland is in beeld als aanlandregio voor zowel elektronen als moleculen. Onze inzet is gericht op een goede afweging van de voor- en nadelen van scenario's.

3.6 Goede bereikbaarheid van voorzieningen en een goede verkeersveiligheid.

Activiteit 3.6.1 Verkeersveiligheid en fietsbeleid

Uitvoering wordt gegeven aan het uitvoeringsplan Fietsvisie 2024-2027. Onder andere door het stimuleren van fietsgebruik en inzet op goede fietsparkeervoorzieningen in de binnenstad en op de stations. Kansen voor het realiseren van snelfietsroutes benutten we: lokaal en bovenlokaal. We realiseren doorfietsroutes om de fietsinfrastructuur van onze gemeente te verbeteren en te bouwen aan onze ambitie om een fietsvriendelijke gemeente te zijn.

Voor de uitvoering is een krediet opgenomen in de begroting. De uitvoering van het investeringen in fietsveiligheid worden financieel ondersteund door de Provincie.

Activiteit 3.6.2 Mobiliteitsvisie Hub Kooypunt/Kooyhaven

Met de gemeente Texel en de provincie Noord-Holland uitvoering geven aan de in 2024 vastgestelde mobiliteitsvisie met bijbehorend actieprogramma. Onder andere ronden we de onderzoeken en besluitvorming af over een businesscase Hub (overstappunt tussen verschillende vervoerswijzen/ transferium) op Kooypunt/Kooyhaven.

Woningbouwontwikkeling

De gemeente heeft een opgave vanuit de woondeal 2.0 waarin de afspraken tussen provincie en het rijk zijn vastgelegd, van ruim 1500 woningen netto. Ook ligt er nog een aanvullende vraag om nog eens 250 woningen te bouwen. Om te zorgen dat de woningen ook gebouwd worden, moet de gemeente zorgen voor een totaal aan plannen met ca. 30% overcapaciteit omdat er altijd plannen of initiatieven zijn die vertragen of niet (volledig) doorgaan. De periode van de woondeal is 2022 t/m 2030.

Woningbouwaantallen

Project	Tot 2024	2025-2028	Na 2028	Totaal
In uitvoering				
Willem Alexanderhof	50	160		206
Molenwerf	12	24		36
Station Zuid		60		60
Tillenhof		11		11
Vorbereiding				
Ruyghweg		80		80
Dijkkwartier fase 1		50	226	276
Julianadorp Oost 2/FC Den Helder		250	650	900
Flexwoningen De Dogger		84		84
Visievorming				
Spoorweghaven			125	125
Bijlweg		50	150	200

Daarnaast is Woningstichting Den Helder/Helder Vastgoed bezig met de realisatie en voorbereiding van ca. 550 woningen in de periode tot 2030 in de wijken Nieuw Den Helder en Stadshart/Centrum.

Financieel overzicht

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vitale gemeente						
Exploitatie						
Lasten	23.049	24.511	21.136	21.610	19.563	19.626
Beheer gebouwen	1.286	1.074	1.270	1.257	1.256	1.255
Parkeren	769	701	777	789	1.273	1.287
Haven	2.214	3.154	2.892	3.124	3.536	4.091
Economische ontwikkeling	3.751	3.871	3.573	2.512	2.418	2.404
Ruimte en leefomgeving	1.276	1.479	1.268	1.274	1.274	1.274
Grondexploitatie	6.232	3.842	3.673	4.976	2.079	1.585
Wonen, bouwen en duurzaamheid	7.521	10.389	7.684	7.678	7.726	7.730
Baten	-20.205	-10.265	-10.859	-12.311	-10.214	-9.587
Beheer gebouwen	-5.810	-1.099	-1.128	-1.128	-1.128	-1.128
Parkeren	-126	-105	-108	-108	-908	-908
Haven	-1.957					
Economische ontwikkeling	-3.527	-1.798	-2.135	-2.135	-2.135	-2.135
Ruimte en leefomgeving	-93	-67	-49	-49	-49	-49
Grondexploitatie	-6.279	-3.802	-3.633	-5.086	-2.189	-1.561
Wonen, bouwen en duurzaamheid	-2.412	-3.394	-3.806	-3.806	-3.806	-3.806
Saldo exploitatie	2.845	14.246	10.278	9.298	9.348	10.040
Reserves						
Stortingen (lasten)	10.883	888				
Onttrekkingen (baten)	-8.449	-845	-451	-450	-430	-310
Saldo reserves	2.434	43	-451	-450	-430	-310
Saldo van baten en lasten	5.279	14.289	9.827	8.848	8.918	9.730

	Begroting		Meerjarenbegroting	
	2025	2026	2027	2028
Exploitatie				
Administratieve wijzigingen				
Technische financiële ontwikkelingen	852	1.426	1.730	1.236
Ruimtevragers	173	117	205	924
Afronding projecten Stadshart	23	49	137	165
In het stadshart lopen diverse opdrachten om concrete verbeteringen te realiseren. Deels zitten deze projecten in de voorbereidingsfase en deels in de uitvoeringsfase. Om de verschillende projecten af te ronden is er een uitvoeringskrediet nodig van € 2,8 miljoen. Geleidelijk leidt dit tot kapitaallasten. Projecten benoemen:...				
Kadeverbreding Het Nieuwe Diep				557
Het hoogheemraadschap (HHNK) gaat in 2026 de kades en damwanden vervangen als onderdeel van het project Havendijk voor de waterveiligheid. Door samenwerking kan de kadeverbreding en -verdieping eerder worden behaald en tegen lagere kosten. Daarmee wordt de haven van Den Helder geschikt gemaakt voor meer en grotere zeeschepen. Het betreft 600 meter kadelengete, 8 meter extra breedte en diepte naar -9 NAP, vergelijkbaar met de kadeverbreding Het Nieuwe Werk. De benodigde investering vanuit de gemeente is € 6.000.000.				
Ontwikkeling Dijkkwartier				67
Met de woningbouwontwikkeling Dijkkwartier kunnen 276 woningen worden opgeleverd. Oplevering wordt voorzien in 2030 en voor de realisatie wordt een financiële inzet van de gemeente gevraagd. De inzet wordt geraamd op € 5 miljoen. Voor dit bedrag worden infrastructurele werken mogelijk gemaakt die zich lenen om te worden geactiveerd waardoor een bedrag aan kapitaallasten moet worden vrijgemaakt. De uitwerking van het plan wordt in een aparte raadsvoordracht voorgelegd. Financieel wordt voorgesteld om voor de bijdrage dekking te zoeken binnen de ruimte van de algemene reserve. Wij achten dit mogelijk voor € 4 miljoen. Voor het resterende bedrag wordt t.z.t. specifieke activa aangewezen welke worden afgeschreven in 40 jaar. De kapitaallasten hiervan zijn opgenomen in 2028.				
Spoorhavenweg				67
Voor ontwikkeling van Spoorhaven is een krediet nodig van € 1 miljoen. Hieruit vloeien kapitaallasten per 2028.				
Stationsomgeving binnenstad		18	18	18
Het verbeteren van de sociale veiligheid en leefbaarheid in de stationsomgeving heeft een hoge prioriteit. Vanwege de herontwikkeling van het voormalige postkantoor ligt er een kans voor een herinrichting van het westelijk deel van het stationsgebied. Het benodigde krediet is € 600.000.				
Structurele bijdrage samenwerking AYOP	50	50	50	50
Sinds 2024 is het werkgebied van Amsterdam IJmuiden Offshore Ports (AYOP) uitgebreid naar Den Helder, waarmee de Noord Hollandse Zeehavens beter samenwerken voor de positionering richting offshore windorganisaties. Voor een meerjarige samenwerking is een bedrag benodigd van € 50.000 euro per jaar. Dit wordt ingezet voor personele inzet voor acquisitie en de organisatie en marketing van events in en rondom Den Helder.				
Verkenning Small Modulair Reactor	100			
Voor de kosten van de uitwerkingsmogelijkheden van een Small Modulair Reactor wordt een budget van € 100.000 gevraagd.				

Maatregelen	-632	-920	-1.216	-1.132
Bijdrage ontwikkelaars		-150	-150	-150
Met afsprakenbrieven (bij de start van een ruimtelijke ontwikkeling) en in anterieure overeenkomsten (zodra er duidelijkheid is over een haalbaar plan) wordt de te verhalen kosten de gemeente vastgelegd. Dit betreft de capaciteit en bijkomende kosten als meer werk wordt verricht dan alleen het toetsen van plannen. De meerkosten worden in een kostenverdeling met initiatiefnemers/ontwikkelaars vastgelegd. Dit is in lijn met het verhaal van kosten waartoe de Omgevingswet verplicht. Ook de kosten van benodigde aanpassingen in de openbare ruimte leggen we bij de ontwikkelaar.				
Cofinanciering subsidies	-200			
In de begroting 2024-2027 is een fonds cofinanciering subsidieaanvragen opgenomen met bijdragen uit de jaren 2024 en 2025. De jaarschijf 2025 laten we vervallen.				
Helders perspectief		-88	-84	
Er kan een besparing op het uitvoeringsprogramma Helders Perspectief worden opgenomen voor de projecten voor de jaarschijven 2026 en 2027 van 20 %.				
Parkeren			-300	-300
We onderzoeken maatregelen in het parkeerbeleid: kostenbesparing in onderhoud en beheer van de voorzieningen en verhoging van de baten (vergunningen en gebieden met betaald parkeren). Bij het herzien van het parkeerbeleid wordt gezocht naar een oplossing om ontwikkelingen in het stadshart mogelijk te maken en tegelijkertijd de bereikbaarheid en het economisch functioneren van de binnenstad zo veel mogelijk te waarborgen. In de optie betaald parkeren wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om betaald parkeren in te voeren bij bijvoorbeeld de strandslagen of de haven.				
Programma Duurzaamheid		-200	-200	-200
De middelen voor het programma Duurzaamheid worden met € 200.000 verlaagd. Dit betekent een halvering van de daarin beschikbare stimuleringsbudgetten.				
Stedelijke vernieuwing		-50	-50	-50
Met ingang van 2026 wordt het jaarlijkse budget voor stedelijk vernieuwingsbudget verlaagd met 20%, of te wel € 50.000				
Toename overhead kosten team Omgeving en het effect hiervan op de bouwleges opbrengsten	-432	-432	-432	-432
Indien de maximaal toe te rekenen overhead kosten van team Omgeving aan de bouwleges volledig wordt opgevoerd, heeft dit een stijging tot gevolg van de bouwleges opbrengsten.				
Totaal exploitatie	393	624	719	1.028
Reserves				
Technische financiële ontwikkelingen	-922	-922	-1.009	-889
Totaal reserves	-922	-922	-1.009	-889
Totaal programma Vitale gemeente	-529	-298	-291	139

Reserves

Het overzicht van reserves is opgenomen in Bijlage 2

Investerings

Het overzicht van de lopende investeringen, vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen is opgenomen in Bijlage 1 het meerjareninvesteringsprogramma

Leefbare gemeente

We bieden onze inwoners kansen op een leven lang ontwikkelen door goede onderwijsfaciliteiten en een breed onderwijsaanbod. Verder koesteren we ons cultuuraanbod en erfgoed. Daarnaast stimuleren we sport en bewegen want dit vergroot de kans op een goede gezondheid. Tot slot is de openbare ruimte ingericht voor deze activiteiten en aantrekkelijk om te verblijven en elkaar te ontmoeten. Schoon, heel en veilig blijft daarbij het uitgangspunt.

In dit programma komen de volgende onderdelen aan de orde: Openbare orde en veiligheid, Verkeer en Vervoer, Onderwijs, Sport, Cultuur en Musea, Groen en Recreatie, Riolering, Afvalinzameling en verwerking, Begraafplaatsen.

Relevante gemeentelijke beleidskaders

De volgende beleidskaders zijn relevant voor het programma Leefbaar:

Onderwijs

- [Integraal huisvestingsplan 2022-2025 vastgesteld 6 september 2021.](#)

Openbare ruimte/parkeren

- [Visie openbare Ruimte in Nieuw Perspectief vastgesteld 23 mei 2016.](#)
- [Programma Stedelijk Water en Riolering Den Helder 2023-2027 vastgesteld 15 mei 2023](#)
- [Gebiedsbeheerplan Mariëndal vastgesteld 17 april 2023.](#)
- [Gebiedsbeheerplan Donkere Duinen vastgesteld 17 april 2023.](#)
- [Beheerplan Kunstwerken 2020-2025 vastgesteld 28 september 2020.](#)
- [Beheerplan Watergangen 2020-2025 vastgesteld 28 september 2020.](#)
- [Beheerplan Groen 2020 – 2025 vastgesteld 28 september 2020.](#)
- [Beheerplan Wegen 2020-2025 vastgesteld 28 september 2020.](#)
- [Beheerplan Bomen 2020-2025 vastgesteld 8 juni 2020.](#)
- [Beheerplan Verkeer 2020-2025 vastgesteld 8 juni 2020.](#)
- [Beheerplan Openbare Verlichting 2020-2025 vastgesteld 11 mei 2020](#)
- [Beheerplan Spelen 2020-2025 vastgesteld 11 mei 2020](#)
- [Laadvisie elektrische voertuigen 15 mei 2023](#)
- [Nota parkeernormen Den Helder 2022 vastgesteld 27 september 2021](#)
- [Nota wijzigingen parkeernormen 2022 vastgesteld 19 maart 2024](#)

Openbare orde en veiligheid & vergunningen Toezicht en Handhaving

- Het beleidsplan OOV & VTH-taken 2023-2027 vastgesteld 25 april 2023.

Economie/toerisme/retail

- [Regionale visie op verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord 2030 vastgesteld 17 december 2018.](#)
- [Regionale Retailvisie Kop van Noord-Holland 2018 vastgesteld 8 november 2018.](#)
- [Beleidskader Toerisme Den Helder bruist!, vastgesteld 19 juni 2017](#)
- [Havenvisie Den Helder 2040, vastgesteld 3 juli 2023](#)
- [Helders Perspectief 2.0 vastgesteld 10 januari 2024](#)

Cultuur/sport/Erfgoed

- [Visie cultuur vastgesteld 25 april 2016](#)
- [Kerkenvisie vastgesteld 7 maart 2022](#)
- [Beleidskader Sport Den Helder beweegt vooruit! vastgesteld 18 mei 2020.](#)
- [Beleidskader Archeologie vastgesteld 8 april 2019 als onderdeel van het beleidskader 'Cultureel erfgoed; oog voor het verleden, visie op de toekomst.](#)
- [Beleidskader cultureel erfgoed 'Oog voor het verleden, visie op de toekomst', vastgesteld 16 oktober 2017.](#)

Trends

Bij de uitvoering van het beleid hebben we te maken met de volgende trends die de beoogde resultaten kunnen beïnvloeden:

- De beroepsbevolking met een laag onderwijsniveau neemt af in Den Helder.
- Den Helder zet zich in op behoud van een kwalitatief aanbod van natuur, cultuur en erfgoed.
- De leefbaarheid en samenleving staat onder druk en dat is als eerste zichtbaar in kwetsbare buurten. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om met diverse subsidies de leefbaarheid in kwetsbare buurten te verbeteren.
- Toekomstbestendige, levendige en vitale winkelgebieden behouden ondanks de afname van fysieke winkels.
- Bij het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte zijn er prijsstijgingen en is er sprake van marktwerking.

Doelen

4.1 We zetten in op doorgaande leerlijnen en passende gebouwen om onze inwoners goed op te leiden.

Activiteit 4.1.1 Onderwijshuisvesting

De (ver)nieuwbouw van de Prinses Margriet en de Lichtlijn worden uitgevoerd. Daarnaast faciliteren we de Stichting Scholen aan Zee bij de ontwikkeling van hun (ver)nieuwbouwplannen.

Activiteit 4.1.2 Onderwijshuisvesting

Het integraal huisvestingsplan 2020-2025 onderwijs wordt geactualiseerd.

4.2 Voor de openbare ruimte zetten we in op een toekomstbestendige inrichting en gebruik.

Activiteit 4.2.1 Voetgangers

Voor het Helders Ommetje zijn in 2024 voorbereiding getroffen en wordt in 2025 gerealiseerd.

Activiteit 4.2.2 Toekomstbestendig

Met behulp van de methode gebiedsgericht werken wordt de openbare ruimte en de nutsvoorzieningen toekomst bestendig gemaakt. Concreet gaat het om projecten waarin:

- het riool wordt vervangen en negatieve effecten van piekbelasting van hemelwater worden opvangen;
- de openbare ruimte wordt vergroend;
- hittestress wordt tegengegaan;
- de verkeersveiligheid wordt vergroot;
- de openbare ruimte toegankelijker wordt gemaakt
- beheerplannen voor de openbare ruimte worden in 2025 geactualiseerd zie ook de paragraaf Kapitaalgoederen

4.3 We kiezen voor een programmatische aanpak van buurten met achterstanden op het gebied van leefbaarheid, samenleving en overlast/veiligheid.

Activiteit 4.3.1 Leefbare en veilige buurt

We versterken de verbinding tussen zorg en veiligheid om de kwetsbare bewoners en hun omgeving te helpen bij een leefbare en veilige buurt.

Activiteit 4.3.2 Jeugdpreventie

We zetten in op het voorkomen dat jongeren (verder) afglijden in de criminaliteit middels het project Preventie met Gezag.

4.4 We zetten in op goed functionerende winkelcentra en een aantrekkelijk stadshart waar mensen graag verblijven.

Activiteit 4.4.2 Winkelcentra

We faciliteren de winkelcentra zowel binnen als buiten het centrum met gevelrenovatieprojecten, zoals de Marsdiepstraat en het Julianaplein. Ook blijven we in gesprek met de verschillende winkelcentra over de ambities en actieplannen.

Activiteit 4.4.3 Stadshart

Zeestad werkt verder aan de lopende projecten in het stadshart. De projecten lopen door tot in 2028. De benodigde middelen zijn in de begroting opgenomen als krediet.

4.5 We consolideren het huidige cultuuraanbod en zetten in op versterking van de kwaliteit van het erfgoed.

Activiteit 4.5.1 Erfgoed

In 2025 worden de volgende mijlpalen gehaald:
 Q2 2025, Beeldvormende avond nieuw beleidskader Erfgoed
 Q3 2025, Vaststellen van het vernieuwde beleidskader Erfgoed in de gemeenteraad
 Q3 2025, Vaststellen van het uitvoeringsplan Erfgoed door college
 Q3 2025, Herijken van de afspraken met Stichting Erfgoed Den Helder en Willemsoord BV

Activiteit 4.5.2 Stichting Erfgoed en Willemsoord

De afspraken naar aanleiding van het Panteia-rapport worden uitgevoerd. Zowel de Stichting Erfgoed als de BV Willemsoord werken met een sluitende begroting. De investeringen in duurzaamheid worden met het beschikbaar gestelde krediet uitgevoerd.

4.6 Er is een adequaat aanbod van voorzieningen gericht op gezond bewegen voor alle doelgroepen.

Activiteit 4.6.1 Binnensportaccommodaties

We zoeken naar oplossingen om de binnensportaccommodaties beter te laten aansluiten bij de vraag, onder andere voor het bewegingsonderwijs Binnen de Linie.

Activiteit 4.6.2 Initiatief ONS

We zetten een volgende stap in het bevorderen van het initiatief ONS in Julianadorp.

Activiteit 4.6.3 Sportvoorzieningen

We zorgen dat onze sportvoorzieningen op orde zijn. Zo wordt de voorziening voor FC Den Helder opgeleverd en kijken we naar de toekomst van De Brug

Activiteit 4.6.4 Evenementen/activiteiten

We zetten actief in op evenementen/activiteiten waarmee topsporters hun sport laagdrempelig presenteren.

Kengetallen

	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2028
Beroepsbevolking met laag onderwijsniveau (aantal per 1000 inwoners tussen 15-74 jaar)	165,0	165,0	163,0	162,0	158,0
Onveiligheidsperceptie (2014 = 100)	nb	nb	90,0	87,0	81,0
Beweegt voldoende %	48,7%	nb	49,5%	50%	51,5%

Financieel overzicht

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Leefbare gemeente						
Exploitatie						
Lasten	61.382	64.921	67.482	66.364	67.383	67.217
Openbare orde en veiligheid	6.893	7.438	8.308	8.426	8.593	8.592
Verkeer en vervoer	9.209	9.538	10.124	10.004	10.700	10.798
Onderwijs	10.540	11.347	10.956	11.126	11.091	11.039
Sport	5.794	5.596	5.802	5.610	5.257	5.013
Cultuur en musea	8.774	9.432	10.396	9.421	9.539	9.339
Groen en recreatie	6.638	7.337	7.757	7.610	7.631	7.634
Riolering	4.288	3.953	4.196	4.225	4.629	4.860
Afvalinzameling en verwerking	8.664	9.715	9.371	9.371	9.370	9.370
Begraafplaatsen	581	564	572	572	572	572
Baten	-26.018	-23.799	-26.246	-26.214	-26.303	-26.639
Openbare orde en veiligheid	-90	-40	-42	-42	-42	-42
Verkeer en vervoer	-687	-776	-877	-877	-877	-877
Onderwijs	-3.747	-3.327	-2.949	-2.971	-3.013	-3.013
Sport	-2.763	-1.538	-1.567	-1.544	-1.172	-1.172
Cultuur en musea	-209	-59	-59	-2	-2	-2
Groen en recreatie	-707	-753	-728	-728	-728	-728
Riolering	-5.044	-4.716	-6.965	-6.994	-7.398	-7.629
Afvalinzameling en verwerking	-12.456	-12.261	-12.734	-12.716	-12.716	-12.806
Begraafplaatsen	-316	-330	-325	-340	-355	-370
Saldo exploitatie	35.364	41.122	41.236	40.150	41.080	40.579
Reserves						
Storting (lasten)	1.231	1.220				
Onttrekkingen (baten)	-2.342	-1.986	-389	-315	-321	-231
Saldo reserves	-1.111	-766	-389	-315	-321	-231
Saldo van baten en lasten	34.252	40.355	40.847	39.835	40.760	40.348

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028
Exploitatie				
Administratieve wijzigingen				
Technische financiële ontwikkelingen	1.357	2.073	2.149	2.154
Autonome ontwikkelingen	458	389	633	633
Extra kosten leerlingenvervoer door sluiting school	100			
Antonius Den Helder gaat sluiten. De leerlingen gaan grotendeels over naar Antonius Schagen. Hierdoor ontstaan er hogere kosten voor leerlingenvervoer. Het gaat om ca. 13 leerlingen.				
Kapitaallast FC Den Helder krediet verhoging	14	14	14	14
Op basis van het raadsbesluit van 1 juli 2024 is het krediet voor de bouw van tribune en kleedkamers FC Den Helder verhoogd. De verhoging van het krediet heeft een hogere kapitaallast tot gevolg, welke is opgevoerd vanaf 2025.				
Kapitaallast GBS De Lichtlijn krediet verhoging		31	31	31
Op basis van het raadsbesluit van 1 juli 2024 is het krediet voor de vernieuwbouw van de gereformeerde basisschool De Lichtlijn verhoogd. De verhoging van het krediet heeft een hogere kapitaallast tot gevolg, welke is opgevoerd vanaf 2026.				
Kapitaallast krediet basisschool Prinses Margriet			244	244
Op basis van het raadsbesluit van 1 juli 2024 is er besloten een bouwkrediet beschikbaar te stellen voor de vervangende nieuwbouw voor de Prinses Margrietschool. De hiermee gepaard gaande kapitaallast is opgevoerd vanaf 2027.				
Schone straat – Vegen en borstelen	344	344	344	344
Om aan de beeldkwaliteit eisen te kunnen voldoen is er een verhoging in het budget voor vegen en borstelen nodig van € 600.000 bovenop inflatie. Deze stijging vloeit voort uit de kostenraming om met ingang van 2025 wel aan de eisen te kunnen voldoen. De verhoging werkt door in zowel afvalstoffen- en de rioolheffing. 30% (= € 180.000) van de kosten worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing en 10% (= € 60.000) aan de rioolheffing. Dit effect is verwerkt in het voorstel voor de tarieven en hebben dus effect op desbetreffende tarieven.				
Ruimtevragers	1.690	1.607	2.112	1.912
Exploitatie en onderhoud Willemsoord BV en Stichting Erfgoed	1.150	1.150	1.000	950
Het beheer (onderhoud en exploitatie) van monumentaal erfgoed kost meer dan bij de oprichting van Willemsoord bv en Stichting Erfgoed Den Helder werd aangenomen. Het beheer van forten, bunkers en andere gebouwen, van publieke ruimte, kades, bruggen en dergelijke kost structureel € 1,15 miljoen extra. Ook als de verdeling van taken in de toekomst verandert is rekening te houden met deze structurele last.				
Jaarlijks maritiem evenement	150	150	150	
De aanwezigheid van evenementen heeft een belangrijk effect op het imago en de aantrekkingskracht van Den Helder. We organiseren in 2025 een water evenement waarbij we Den Helder verder op de kaart zetten.				
Kustbus	60			
Samen met de provincie Noord-Holland wordt in het kader van kwalitatief goed en snel openbaar vervoer ingezet op de kustbus in de zomermaanden. Zo wordt de kust met openbaar vervoer toegankelijk en is het voor toeristen makkelijker om noordwaarts af te reizen naar de stad.				
Lokale projectplan '80 jaar Vrijheid'	80			
Vanuit de bestemmingsreserve Evenementen wordt er € 80.000 beschikbaar gesteld voor het lokale projectplan '80 jaar Vrijheid'.				

Oplevering openbare ruimte in aansluiting op woningbouwinitiatieven	82	114	114
Voor het opleveren van de openruimte in aansluiting op woningbouwinitiatieven wordt een krediet gevraagd van € 1,65 miljoen. Het betreft de Vechtstraat (€ 220.000), Marsdiep (€ 550.000) en de zogenoemde flexwoningen (€ 880.000). De afschrijving van de investering vindt plaats in 20 jaar.			
Parkeerbeleid	100		
Het geldende parkeerbeleid past niet meer bij de huidige ambities. Dit moet volledig worden herzien met ondersteuning van een adviesbureau.			
Tunnel station Zuid		354	354
Er is de wens om een fietsverbinding te maken tussen de wijken Nieuw Den Helder en De Schooten. Vanwege de gebiedsontwikkeling station Zuid neemt het nut en de noodzaak van deze verbinding toe. We houden rekening met een bruto-investering van € 9.500.000 inclusief voorbereidingskosten. Daarbij verwachten we een subsidie van € 6.500.000.			
Uitvoeringsplan toerisme	150	150	150
Op 7 oktober 2024 behandelt de gemeenteraad het beleidskader en uitvoeringsplan toerisme. Voor dit uitvoeringsplan reserveren we € 150.000 jaarlijks gedurende de looptijd van het plan.			
Verbetering Verkeersveiligheid	75	75	75
Voor de verbetering van de verkeersveiligheid is een reeks van maatregelen nodig. Maatregelen die voor meer dan 60% van de totale kosten in aanmerking komen voor een subsidie van de provincie Noord-Holland. Ook in de beperkte ruimte van de begroting 2025 willen we deze kans benutten. Voorgesteld wordt daarom de ruimte voor een investering van € 3 miljoen vrij te maken door middel van een gemeentelijk krediet van € 1,1 miljoen. De kapitaallasten bedragen bij een afschrijvingstermijn van 30 jaar € 75.000.			
Verduurzaming gebouwen Willemsoord		269	269
De kosten van verduurzaming van de gebouwen van de BV Willemsoord worden geraamd op € 4 miljoen. De investering in duurzaamheid is nodig om exploitatie van de gebouwen op langere termijn te ondersteunen zonder dat dit doorwerkt in een verhoging van de exploitatielasten. De verduurzamingsmaatregelen worden afgeschreven in 30 jaar.			
Maatregelen	-1.783	-2.539	-2.554
Aanpassen overeenkomst Aquacentrum		-188	-188
We gaan met het bestuur van Aquacentrum Den Helder in gesprek om te komen tot een verlaging van de openstellingsvergoeding van het zwembad. De consequentie kan zijn dat de kosten voor de bezoeker/gebruiker omhoog moeten.			
Effecten van opheffing maximering BTW op het tarief Rioolheffing en verhoging riool verrekening Schone straat	-1.693	-1.693	-1.693
Het toerekenen van BTW op basis van daadwerkelijke investeringen en exploitatie-uitgaven en de verhoging van de verrekening vanuit het product Schone straat, heeft een effect op het rioolheffing tarief. De totale opbrengsten rioolheffing zou stijgen in dit geval stijgen met € 1.567.311, gepaard gaande met een onttrekking aan de voorziening voor tarief egalisatie van € 310.000.			
Extra verhoging leges begraafplaats	-15	-30	-45
De tarieven voor de leges van de begraafplaats zijn nog niet kostendekkend. De kostendekkendheid van de tarieven is afgerond 40%. De komende jaren worden tarieven elk jaar met extra 5% verhoogd bovenop de inflatie. Daarmee neemt de kostendekkendheid toe tot 60%.			
Minder gehuurde wijksteunpunten		-25	-25
Omdat het fysieke gebruik van de wijksteunpunten beperkt is kan bespaard worden op de huur van wijksteunpunten. Dit levert per 2026 een besparing op van € 25.000			
Onderhoud en beheer openbare ruimte		-350	-350
We moeten rekening houden met kostenstijgingen en areaaluitbreiding, maar deze nemen we niet op als ruimtevragers. Tegelijkertijd gaan we kijken of het mogelijk is om vanuit het geactualiseerd inzicht een besparing te kunnen realiseren.			

Stimuleringsmaatregelen Fiets	-45	-45	-45	-45
De middelen die in de begroting 2024 zijn opgenomen voor de uitvoering van stimuleringsmaatregelen laten we vervallen.				
Subsidieplafond subsidieverordening evenementen	-33	-33	-33	-33
Als maatregel om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting wordt een korting van 20% en een subsidieplafond gekoppeld aan de subsidieverordening evenementen Den Helder 2020 met ingang van 2026.				
Tekpark	-75	-75	-75	-75
Voor de overheidsbijdrage in de ontwikkeling van Tekpark (Regio Deal Maritiem cluster) is 2024 het laatste jaar. Er is nog geen haalbare businesscase die een reservering op dit moment rechtvaardigt. Het wegvallen van de nu nog regionale bijdrage is dat deze voorziening verdwijnt die kinderen uit het primaire onderwijs op een speelse manier kennis laat maken met techniek.				
Wijziging grens leerlingenvervoer naar 6 km	-100	-100	-100	-100
Als de verlaging van de rijksbijdrage in het gemeentefonds in 2026 niet wordt afgezakt kan door een aanpassing van de kilometergrenzen voor het leerlingen vervoer een besparing van € 100.000 worden bereikt.				
Totaal exploitatie	1.721	1.529	2.341	2.130
Reserves				
Autonome ontwikkelingen	-120	-120	-120	-120
Technische financiële ontwikkelingen	-96	-102	-204	-114
Ruimtevragers	-80			
Totaal reserves	-296	-222	-324	-234
Totaal programma Leefbare gemeente	1.426	1.308	2.016	1.896

Reserves

Het overzicht van reserves is opgenomen in Bijlage 2

Investeringen

Het overzicht van de lopende investeringen, vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen is opgenomen in Bijlage 1 het meerjareninvesteringsprogramma.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de opbrengsten het gemeentefonds, de lokale belastingen en opbrengsten uit deelnemingen. Daarnaast worden in de algemene dekkingsmiddelen enkele stelposten gehanteerd voor nog niet in de programma's verwerkte lasten stijgingen. Dit betreft prijsstijgingen, toekomstige kapitaallasten, nog te verdelen middelen voor zogenoemde taakmutaties in het gemeentefonds en de post voor onvoorziene uitgaven.

In dit onderdeel komen de volgende onderwerpen aan de orde: het gemeentefonds, de deelnemingen van de gemeente, de lokale heffingen en de algemene stelposten.

Trends

In de algemene dekkingsmiddelen zijn er drie belangrijke ontwikkelingen:

- de uitkering uit het gemeentefonds volgt pas met vertraging de ontwikkeling van zowel de inflatie als de intensiteit van de van de taken. Als gevolg hiervan is er niet alleen een zogenoemd Ravijn maar wordt ook nog eens elk jaar te weinig toegevoegd aan het gemeentefonds;
- na een reeks van jaren met lage rente is de rente op nieuw aan te trekken leningen alweer enkele jaren hoog. Dit werkt door in gestaag groeiende omslag rente omdat er sprake is van netto investeringen in Den Helder;
- de ruimte voor intensivering van de taken door nieuwe eisen of hogere inflatie moet gevonden worden binnen de eigen begroting en de ontwikkeling van eigen inkomsten.

Gemeentefonds

Meicirculaire 2024

Op 27 mei jongstleden is de meicirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd, de eerste circulaire van het jaar 2024. De meicirculaire geeft de vertaling van de voorjaarsnota van de Rijksoverheid.

De meicirculaire is belangrijk, omdat daarin de jaarlijkse loon- en prijsindex wordt aangepast naar het nieuwe boekjaar. Deze aanpassing van het accres (de jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds) is bedoeld om de loon- en prijsstijgingen waar gemeenten mee te maken krijgen te compenseren.

Effect

De meicirculaire 2024 heeft voor Den Helder een meerjarig effect op het begrotingssaldo van circa € 5,4 miljoen positief. De in de begroting opgenomen indexatie bedraagt ruim € 6,6 miljoen. De meicirculaire biedt onvoldoende compensatie om de indexatie op te vangen. Als tegenmaatregel heeft het college ervoor gekozen om de compensatie voor prijsstijging op materiële uitgaven slechts gedeeltelijk toe te kennen en op inhuurbudgetten te schrappen. Hierdoor is het tekort in de meerjarenraming beperkt tot € 0,6 miljoen.

Nieuwe financieringssystematiek eerder ingevoerd

In de meicirculaire is de invoering van de nieuwe financieringssystematiek vervroegd naar 2024. Dit betekent dat de koppeling van het accres aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) per 2024 al is ingevoerd. Tot nu toe was het ingangjaar 2027, wat zou leiden tot een terugval van middelen in 2026 van landelijk € 2 miljard ten opzichte van 2025. Daarom wordt 2026 ook wel het ravijnjaar genoemd.

De nieuwe financieringssystematiek levert een lager accres op dan de oude rekenmethode gebaseerd op cijfers van Centraal Economisch Plan. In 2024 compenseert het Rijk dit nadeel volledig, in 2025 voor ongeveer de helft.

Opschalingskorting afgeschaft

De opschalingskorting werd in 2015 ingevoerd als prikkel voor gemeenten om te fuseren. Het idee van het toenmalige kabinet was dat grotere gemeenten veel schaalvoordelen hebben en dus was een korting op het gemeentefonds gerechtvaardigd. Het fusiebeleid werd al snel losgelaten, maar de opschalingskorting, oplopend tot bijna € 1 miljard in 2025, bleef. Sinds 2020 is de opschalingskorting bevroren, maar deze zou in 2026 terugkeren. Dat is nu afgewend, waardoor het Rijk vanaf 2026 € 675 miljoen extra aan gemeenten uitkeert. Voor Den Helder is dat een bedrag van € 2,2 miljoen structureel. Helaas ging deze afschaffing wel gepaard met een nieuwe eenmalige korting op de uitkering voor 2025.

Lokale heffingen

De lokale heffingen bestaan uit de onroerende zaakbelasting, toeristen- en forensenbelasting. Op de lokale heffingen is een inflatiecorrectie van 3,5% toegepast in overeenstemming met de technische uitgangspunten van de begroting. Dit zorgt voor een stijging van de baten met een bedrag van € 560.000. Vanwege de omvang van de onroerende zaakbelasting vindt daar de grootste stijging plaats. Naast de inflatie correctie is er specifiek getoetst of de tarieven wel volledig kostendekkend zijn. Als maatregel om de verlaging van de uitkering uit het gemeentefonds op te vangen is specifiek aan de rioleringsheffing en de omgevingsvergunningen zowel de BTW als de kosten van de overhead in de tarieven betrokken.

Een nadere toelichting op de lokale heffingen vindt u in de Paragraaf Lokale heffingen.

Deelnemingen

Het betreft hier deelnemingen in de naamloze vennootschappen HVC, BNG Bank en Alliander. Daarnaast neemt de gemeente onder andere deel in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noord-Holland, de BV Willemsoord en de Port of Den Helder en de Luchthaven. In de meerjarenraming is rekening gehouden met dividend vanuit de deelneming in de Port of Den Helder.

Financiering

Voor de financiering van de bezittingen en activiteiten van de gemeente zijn er verschillende langlopende geldleningen en een pakket aan afspraken inzake de rekening-courant. Het beleid hiervoor is toegelicht in de paragraaf financiering.

De actuele ontwikkeling is dat nieuw aan te trekken geldleningen een hoger rentepercentage kennen dan het bestaande pakket en dat de gemeente door de omvang van de investeringen nieuwe leningen moet aantrekken. De rentelasten van de nieuwe leningen verhogen de gemiddelde rente die de gemeente betaalt.

In de begroting is rekening gehouden met een nieuwe leningen voor een omvang van € 35 miljoen. Hiervan werd een deel aangetrokken in 2024.

Algemene baten en lasten

In het onderdeel algemene dekkingsmiddelen zijn de posten opgenomen die later aan de programma's worden toegevoegd. Het betreft de nog niet verdeelde taakmutaties uit het gemeentefonds en besparingen op verbonden partijen en een mogelijke verkleining van de organisatie als de korting op het gemeentefonds niet ongedaan wordt gemaakt.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x €1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	3.580	3.205	6.294	4.740	5.130	5.197
Belastingen	619	698	723	723	723	723
Deelnemingen	51	30	153	153	153	153
Financiering	2.662	2.487	4.152	4.135	4.120	4.113
Algemene baten en lasten	248	-10	1.266	-270	135	208
Baten	-169.005	-175.046	-183.182	-176.955	-178.963	-179.070
Gemeentefonds	-150.234	-155.393	-162.004	-153.891	-155.159	-155.162
Belastingen	-15.092	-15.975	-16.535	-17.335	-17.735	-17.735
Deelnemingen	-1.002	-1.058	-1.058	-1.058	-1.158	-1.258
Financiering	-2.676	-2.513	-4.073	-4.354	-4.594	-4.627
Algemene baten en lasten		-107	487	-317	-317	-289
Saldo van baten en lasten	-165.425	-171.842	-176.888	-172.214	-173.833	-173.873

Begroting

Meerjarenbegroting

	2025	2026	2027	2028
Exploitatie				
Administratieve wijzigingen				
Technische financiële ontwikkelingen	-73	-1.594	-2.055	2.233
Autonome ontwikkelingen	-5.713	-5.240	-4.084	-4.022
Gemeentefonds: meicirculaire 2024	-5.437	-5.383	-5.356	-5.328
In de meicirculaire wordt de jaarlijkse loon- en prijsindex aangepast naar het nieuwe boekjaar. Deze aanpassing is bedoeld om de loon- en prijsstijgingen waar gemeenten mee te maken krijgen te compenseren. De meicirculaire biedt onvoldoende compensatie om de in Den Helder toegepaste indexatie op te vangen. Een verdere toelichting over de meicirculaire vindt u bij het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen.				
Rente leningen	974	1.073	1.328	1.328
Vanwege de geplande investeringen binnen de gemeente Den Helder is het noodzakelijk nieuwe leningen aan te trekken. Naar verwachting zal er in 2024 € 25 miljoen en in 2025 nog eens € 10 miljoen lang vreemd vermogen aangetrokken moeten worden. Door de gestegen rentepercentages op de geld- en kapitaalmarkt levert dat extra lasten op voor de gemeente. Daar staat tegenover dat de gemeente voor het schatkistbankieren rente gaat ontvangen. De rentelasten worden door middel van een rente omslagpercentage doorberekend aan de activa en de grondexploitaties. Het rente omslagpercentage voor de activa bedraagt nu 0,9% (was 0,5%) en voor de grondexploitaties is het percentage gestegen van 0,7 naar 0,8.				
Vrijval als gevolg van vertraagde investeringen	-1.250	-930	-56	-22
De investeringsuitgaven verlopen minder snel dan geraamd in de begroting 2024. Deze vertraging zorgt voor lagere rente en afschrijving dan opgenomen. Het rente effect wordt ongedaan gemaakt door de hogere omslagrente. De lagere afschrijvingen vallen vrij ten gunste van het resultaat.				
Maatregelen		-2.050	-2.980	-3.080
Besparing kosten verbonden partijen		-750	-750	-750
De verbonden partijen met een publiekrechtelijke relatie worden via een opdracht gevraagd om te besparen. We rekenen op een bijdrage van 5% over de jaarlijkse last van € 15 miljoen. Dit betreft: de GGD, de Veiligheidsregio en de omgevingsdienst. Ook aanpassingen bij verbonden partijen gepaard kunnen gaan met frictiekosten. Deze worden beoordeeld bij de kadernota 2026 van de verschillende partijen.				
Dividend			-100	-200
Een optie is om in de begroting rekening te houden met een dividendumkering van Den Helder Airport en/of Port of Den Helder. Voorwaarde is winst en dat die winst kan worden onttrokken (beoordeling is aan bestuurder en RvC). Dit is afhankelijk van het bedrijfsresultaat.				
Leningen Helder Vastgoed			-430	-430
Gemeente en Woningstichting Den Helder gaan in overleg over een nieuwe tranche in de leningenportefeuille van Woningstichting/Helder Vastgoed. De vergoeding/risicopremie daarop vanaf 2026 is hier opgenomen. De sociale woningbouw van Woningstichting Den Helder staat hierbuiten. De financiering van de sociale huursector loopt via het Waarborgfonds sociale woningbouw. De gemeente heeft hier een achtervangfunctie zonder dat er opbrengsten tegenover staan.				
Minder knaken is een kleinere taak		-500	-500	-500
De lagere uitkering uit gemeentefonds wordt populair gesteld vertaald in "Minder knaken = minder taken". In de praktijk laat dit zich niet eenvoudig vertalen. De gemeente kan niet hele taakgebieden wegstrepen. Toch wordt de koppeling gemaakt en zal als de korting op het gemeentefonds ongewijzigd blijft gericht gekeken worden waar de ambtelijke organisatie kan worden verkleind door activiteiten te stoppen. We nemen hiervoor € 500.000 als besparing op vanaf 2026. Deze besparing komt bovenop de apart verwerkte "efficiëntere organisatie"				

Verhoging OZB		-800	-1.200	-1.200
Een verhoging over alle categorieën OZB (woningen eigenaren, niet-woningen eigenaren en niet-woningen gebruikers) met 5% structureel levert vanaf 2026 een extra opbrengst van € 800.000. De verhoging vindt plaats bij de start van de Ravijn-jaren. Vanaf 2027 wordt rekening gehouden met nog een 2,5% verhoging om een sluitende begroting te kunnen bereiken. Deze belasting komt voor 46,4 % ten laste van de woningeigenaren.				
Totaal exploitatie		-5.786	-8.884	-9.120
Reserves				
Totaal reserves				
Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen		-5.786	-8.884	-9.120

Overhead

Overhead	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal overhead	29.778	31.502	27.869	27.272	27.302	27.209
Totaal omzet	268.956	267.989	267.074	255.108	254.279	254.582
In % van de omzet	11,07%	11,75%	10,44%	10,69%	10,74%	10,69%

Algemeen

In het onderdeel Overhead worden de kosten van de ondersteunende processen gepresenteerd conform de richtlijnen BBV. Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead horen alle functies die dit doel dienen.

De overheadfuncties staan niet rechtstreeks ten dienste van de externe producten zoals opgenomen in de programma's. In een beperkt aantal gevallen is er sprake van toerekening van de inzet van de overheadfuncties. Dit vindt plaats voor de volgende zaken:

- grondexploitatie en projecten die worden bekostigd met middelen van derden;
- dienstverlening aan overige overheden;
- heffingen voor specifieke producten zoals de rioolheffing, de afvalstoffenheffing, de omgevingsvergunningen.

In het overzicht van de kosten is ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 een wijziging doorgevoerd. Er is kritisch naar de toerekening aan producten. Dit o.a. naar aanleiding van de uitkomsten in de benchmark waarin de kosten per inwoner 2023 significant hoger waren dan bij vergelijkbare gemeenten.

Naar aanleiding hiervan zijn de volgende verschuivingen verwerkt:

- de lasten van de brandweerkazerne zijn verschoven van overhead naar crisisbeheersing;
- de lasten van de opgavemanagers van de grote projecten zijn toegerekend aan de taakvelden waarvoor de opgavemanagers actief zijn;
- de kosten van de eenheid debiteurenbeheer sociaal domein zijn toegerekend aan het sociaal domein;
- de ICT kosten voor specifieke producten zijn toegerekend aan deze producten;
- de kosten van de Vereniging Nederlandse Gemeenten zijn toegerekend aan het taakveld bestuur.

Overhead tarief

Voor de toerekening van overhead aan specifieke projecten is opnieuw bepaald wat de lasten per uur zijn. Hiervoor is het totaal aan kosten van de overhead gedeeld door de direct productieve formatie. Het uurtarief 2025 is vastgesteld op € 52,68.

Dit tarief wordt ook toegepast op projecten die in de loop van 2025 worden gestart met middelen van derden, tenzij de extra voorschriften toerekening van personeel en overhead niet toestaan.

Ontwikkeling van de overhead

In de meerjarenraming daalt de omvang van het saldo van de overhead van € 27,9 miljoen in 2025 naar € 27,2 miljoen in 2028. Ondanks deze daling stijgt de overhead in dezelfde periode met 0,2% als deze wordt uitgedrukt in een percentage van de omzet. De oorzaak hiervan is abrupte daling in 2026 van de uitkering uit het gemeentefonds en de lagere inzet van incidentele middelen uit reserves,

Overhead	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x €1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	31.421	33.195	30.419	29.687	29.633	29.514
Overhead	31.421	33.195	30.419	29.687	29.633	29.514
Baten	-1.643	-1.693	-2.550	-2.415	-2.331	-2.305
Overhead	-1.643	-1.693	-2.550	-2.415	-2.331	-2.305
Saldo van baten en lasten	29.778	31.502	27.869	27.272	27.302	27.209

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028
Exploitatie				
Administratieve wijzigingen				
Technische financiële ontwikkelingen	-1.962	-1.873	-1.728	-1.689
Autonome ontwikkelingen	159	116	143	111
Beveiliging Stadhuis	180	180	180	180
De kosten voor de beveiliging van de nieuwe huisvesting zijn in 2024 incidenteel opgenomen in afwachting van een evaluatie. Na 9 maanden gebruik blijkt dat de beveiliging structureel moet worden ingezet. Dit vergt een verhoging met € 180.000.				
Lagere FLO Veiligheidsregio	-21	-64	-37	-69
Lagere kosten Veiligheidsregio in verband met de (lagere) prognose van de FLO kosten overgangsrecht 2024-2041.				
Maatregelen		-500	-600	-700
Organisatie Ontwikkeling		-500	-600	-700
De ambtelijke organisatie zit in een fase van ontwikkeling met als doel effectiever en efficiënter te werken binnen de regionale context. Dit gaat vooral om efficiëntere inzet van menskracht en het zoveel mogelijk beperken van externe inhuur. De inzet van adviesbureaus vindt vooral plaats in relatie tot beleidsvraagstukken en met inzet van de daarbij behorende middelen. Uitgangspunt is dat met een investering aan de voorkant dit tot een besparing kan leiden vanaf 2026. Een voorstel voor de uitwerking van deze investeringsbijdrage (frictiekosten en/of ondersteunende faciliteiten/ICT) is nog in voorbereiding.				
Totaal exploitatie	-1.802	-2.257	-2.186	-2.279
Reserves				
Technische financiële ontwikkelingen	-197	-197	-197	-197
Totaal reserves	-197	-197	-197	-197
Totaal programma Overhead	-1.999	-2.453	-2.383	-2.475

Vennootschapsbelasting

De gemeente voert een deel van de activiteiten uit alsof de gemeente ondernemer is. Voor deze activiteiten geldt de regel dat de gemeente net als de andere ondernemers aangifte moet doen voor de vennootschapsbelasting (vpb). Of de gemeente ook daadwerkelijk belastingplichtig is, is afhankelijk van de toets of de gemeente ook daadwerkelijk zich gedraagt als ondernemer of dat er sprake is van regulier vermogensbeheer.

In het geval de gemeente vpb-plichtig is worden de lasten dit onderdeel verantwoord. Op grond van eerdere toetsing is de gemeente vpb verschuldigd over de winsten uit de grondexploitaties en inkomsten uit reclame in de openbare ruimte.

De gemeente begroot voor deze activiteiten geen winst. Pas als er daadwerkelijk winst wordt gemaakt ontstaat er een verplichting, dit blijkt uit de aangifte die elk jaar wordt ingediend.

Voor deze post wordt pro forma € 5.000 in de begroting geraamd. In de rekening wordt verslag gedaan van de werkelijk uitkomst.

Vennootschapsbelasting	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x €1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<i>Lasten</i>	9	5	5	5	5	5
Vennootschapsbelasting	9	5	5	5	5	5
Saldo van baten en lasten	9	5	5	5	5	5

Totaaloverzicht

Totaal programma's	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Exploitatie						
Lasten	249.411	261.920	267.074	255.108	254.279	254.582
Samenwerkende gemeente	5.616	6.660	7.713	7.620	7.512	7.251
Zorgzame gemeente	124.353	129.423	134.024	125.082	125.052	125.771
Vitale gemeente	23.049	24.511	21.136	21.610	19.563	19.626
Leefbare gemeente	61.382	64.921	67.482	66.364	67.383	67.217
Algemene dekkingsmiddelen	3.580	3.205	6.294	4.740	5.130	5.197
Overhead	31.421	33.195	30.419	29.687	29.633	29.514
Vennootschapsbelasting	9	5	5	5	5	5
Baten	-258.724	-248.457	-261.916	-253.465	-253.673	-254.094
Samenwerkende gemeente	-726	-1.264	-1.450	-1.478	-1.496	-1.235
Zorgzame gemeente	-41.126	-36.389	-37.826	-34.290	-34.562	-35.455
Vitale gemeente	-20.205	-10.265	-10.859	-12.311	-10.214	-9.587
Leefbare gemeente	-26.018	-23.799	-26.246	-26.214	-26.303	-26.639
Algemene dekkingsmiddelen	-169.005	-175.046	-183.182	-176.955	-178.963	-179.070
Overhead	-1.643	-1.693	-2.353	-2.218	-2.134	-2.108
Saldo	-9.313	13.463	5.158	1.643	606	489
Reserves						
Stortingen (lasten)	19.546	6.070				
Samenwerkende gemeente	730					
Zorgzame gemeente	6.702	3.961				
Vitale gemeente	10.883	888				
Leefbare gemeente	1.231	1.220				
Ottrekkingen (baten)	-22.853	-11.201	-1.516	-962	-948	-738
Samenwerkende gemeente	-5.064	-1.252				
Zorgzame gemeente	-6.999	-7.117	-480			
Vitale gemeente	-8.449	-845	-451	-450	-430	-310
Leefbare gemeente	-2.342	-1.986	-389	-315	-321	-231
Overhead			-197	-197	-197	-197
Saldo	-3.308	-5.131	-1.516	-962	-948	-738
Saldo van baten en lasten	-12.621	8.332	3.641	681	-342	-249

Paragrafen

Lokale heffingen

In deze paragraaf worden de verschillende leges en heffingen weergegeven. Daarnaast ook de tabel voor de kostendekkendheid van de tarieven.

De gemeente heft belastingen op grond van diverse bepalingen in de Gemeentewet. De inning van belasting en heffingen heeft de gemeente Den Helder uitbesteed aan de gemeenschappelijke regeling Cocensus. De raad stelt de heffingsverordeningen vast op grond waarvan Cocensus namens het college de belastingen, heffingen en rechten oplegt. In Den Helder worden de onderstaande belastingen en heffingen opgelegd:

1. Onroerende zaakbelastingen
2. Afvalstoffenheffing
3. Rioolheffing
4. Forensenbelasting
5. Toeristenbelasting
6. Leges
7. Lijkbezorgingsrechten

Kwijtschelding

Belastingplichtigen kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing. Dit beleid ligt vast in de Verordening op de kwijtschelding 2023. Bij de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing is het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100% van de bijstandsnorm als genoemd in de Participatiewet. In afwijking hierop is gesteld dat de kosten van het bestaan van AOW-gerechtigde personen is gesteld op 100% van de AOW-bedragen als genoemd in de Algemene Ouderdomswet.

Kostprijsberekening

De berekening van de tarieven vindt plaats conform de artikelen 12 en 14 van de financiële verordening. Dit houdt in dat bij de kostprijsberekening rekening wordt gehouden met de directe kosten en een percentage kosten van overhead als vervanging van de indirecte kosten. Bij de directe kosten wordt, naast de gebruikelijke onderdelen als kapitaallasten, dotaties aan voorzieningen en dergelijke, ook rekening gehouden met de loonkosten van de medewerkers betrokken bij het primaire proces.

In de lokale heffingen speelt zogenaamde kruissubsidiëring een rol. Bij kruissubsidiëring worden onrendabele activiteiten gesubsidieerd met winst uit rendabele activiteiten. Kruissubsidiëring komt voor in drie vormen:

1. Binnen groepen legesfeiten (bijvoorbeeld tussen legestarieven voor lichte bouwvergunningen en reguliere bouwvergunningen)
2. Binnen groepen legesfeiten binnen de legesverordening (bijvoorbeeld tussen diensten in het kader van de burgerlijke stand en bouw-gerelateerde diensten)
3. Door het aanvullen van tekorten van lege heffende organisatieonderdelen vanuit andere financieringsbronnen (zoals de algemene uitkering of belastingen).

Bij onze gemeente is geen sprake van kruissubsidiëring.

Lokale lasten

Het bespreken van de lokale lasten is behalve de mate van kostendekkendheid ook relevant hoe de lasten zich verhouden tot de omliggende gemeenten. Bij het maken van de begroting zijn niet de gegevens voor het volgend jaar beschikbaar. Om die reden wordt in de onderlinge vergelijking gebruik gemaakt van de gegevens 2024.

Lokale lastendruk 2024

Gemeente	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangnummer Coelo	Afvalstoffen-heffing	Rioolrecht	OZB Tarief woningen	OZB Tarief niet woningen
Den Helder	€ 748	€ 912	€ 85	€ 482	€ 136	0,1001	0,8376
Texel	€ 661	€ 798	€ 17	€ 346	€ 293	0,0322	0,1285
Schagen	€ 997	€ 1.055	€ 250	€ 383	€ 220	0,1112	0,4214
Hollands Kroon	€ 824	€ 938	€ 110	€ 365	€ 205	0,0920	0,3408
Dijk en Waard	€ 863	€ 917	€ 87	€ 289	€ 306	0,0716	0,5933
Medemblik	€ 1.004	€ 1.105	€ 277	€ 341	€ 212	0,1257	0,5492
Opmeer	€ 1.178	€ 1.300	€ 330	€ 459	€ 266	0,1350	0,4400

Lokale lastendruk 2025

Het totaaloverzicht van de woonlasten voor een- en meerpersoons-huishoudens in 2025 is hieronder weergegeven. In dit over is verwerkt dat eenpersoons-huishoudens 66% betalen van de tarief voor de afvalstoffenheffing voor meerpersoons-huishoudens.

	Koopwoning eenpersoons-huishouden	Koopwoning Meerpersoons-huishouden	Huurder eenpersoons huishouden	Huurder meerpersoons huishouden	Afvalstoffen-heffing eenpersoons	Afvalstoffen-heffing meerpersoons	Rioolrecht	OZB
Den Helder	€ 833	€ 1.003	€ 529	€ 699	€ 329	€ 499	€ 200	€ 304

Kostendekkendheid

Opbrengst belastingen	2023 Baten rekening	2024 Baten actuele begroting	Baten	2025 Lasten	% Kosten dekkendheid
Bedragen x €1.000					
Leges burgerzaken	-686	-1.092	-1.469	6.228	24%
Rioolheffing	-4.041	-12.380	-6.696	6.696	100%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	-11.570	-11.828	-12.380	12.380	100%
Lijkbezorgingsrechten	-316	-268	-293	776	38%
Leges Omgevingsvergunningen	-924	-1.425	-1.825	1.825	100%
Leges parkeren	-120	-52	-54	777	7%
Totaal	-17.657	-27.045	-22.717	28.682	

Onroerende zaakbelastingen

De onroerende zaakbelasting (OZB) is gebaseerd op de waarde van een onroerende zaak. Die waarde stellen we jaarlijks vast met een waarde onroerende zaken (WOZ)-beschikking. In 2025 hanteren we hiervoor de waardepeildatum van 1 januari 2024. We ramen de opbrengst aan OZB, inclusief de indexering voor inflatie van 3,5 %, op € 16.935.000. Omdat de taxatiewaarden elk jaar eind oktober beschikbaar komen, kunnen de tarieven voor 2025 nog niet berekend worden. De tarieven worden in december 2024 aan de gemeenteraad voorgelegd. In het tarief voor de niet-woningen is een opslag opgenomen voor het Ondernemersfonds. Vanaf 2026 wordt een verhoging geraamd om een sluitende begroting en meerjarenraming te kunnen maken op het moment dat daling van de uitkering uit het gemeentefonds wordt doorgezet.

Soort	2023	2024	2025
Eigenaren woningen	0,10357%	0,10014%	nntb
Eigenaren niet-woningen	0,40790%	0,45410%	nntb
Gebruikers niet-woningen	0,34360%	0,38346%	nntb

Afvalstoffenheffing

Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) verzorgt namens de gemeente Den Helder de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval. Dit is voor de gemeenten een verplichte taak op grond van de milieuwetgeving. De afvalstoffenheffing gebruiken we om de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval te dekken. De gemeentelijke afvalstoffenheffing wordt voor een groot deel bepaald door het tarief uit de dienstverlening overeenkomst (DVO) met de HVC.

Andere kostencomponenten van de afvalstoffenheffing zijn:

- 30% kosten schone straat
- Overige diensten afval
- Inzet eigen gemeentelijke dienst
- Kosten van invordering en verhaal
- Kwijtscheldingen,
- BTW
- Afvalstoffenbelasting

In de jaren 2025-2027 wordt een bedrag van € 90.000 aan de Bestemmingsreserve Egalisatie Afvalstoffenheffing onttrokken waardoor de tarieven dit jaar met 3,53 % stijgen om kostendekkend te kunnen zijn. Deze stijging is nodig door de stijging van de kosten voor inzameling en verwerking van afvalstromen en een lichte daling van de kosten voor kwijtschelding. Voor de kosten van de kwijtschelding is rekening gehouden met de realisatiecijfers zoals opgenomen in de jaarstukken. De afvalstoffenheffing is de enige heffing waarvoor kwijtschelding kan worden aangevraagd.

De totale opbrengst van de afvalstoffenheffing is geraamd op € 12.290.000 en is daarmee 100% kostendekkend.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing (x €1.000)	2024	2025
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:		
7.3 Afval	8.946	9.151
2.1 Verkeer en vervoer	611	670
6.3 Inkomensregelingen	684	708
Belastingen overig	212	220
Baten taakveld(en), exclusief heffingen:		
7.3 Afval	-432	-444
Toe te rekenen kosten:		
- overhead	0	91
- BTW	1.807	1.984
Totale lasten taakveld(en)	11.828	12.380
Dekkingsmiddelen		
Opbrengst heffingen	11.828	12.290
Onttrekking tarief egalisatiereserve	0	90
Totale dekking	11.828	12.380
Dekkingspercentage	100%	100%

Rioolheffing

Als gemeente geven wij geld uit voor onderhoud, beheer en het verbeteren en vervangen van de riolering en voorzieningen die daarbij horen. Deze kosten worden gedekt uit de rioolheffing die onze bewoners en bedrijven betalen. In 2023 is het Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2027 vastgesteld. De rioolheffing voor Den Helder wordt in 2025 verhoogd met 29,68% tot € 188,00. Bij de berekening van de kostendekking is rekening gehouden met de richtlijnen uit het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Verder wordt in de berekening van het tarief rekening gehouden met de aan de riolering gerelateerde kosten, zoals straatreiniging, kolkenzuigen, perceptiekosten (kosten van aanslagoplegging en inning), overhead en btw. De verhoging van het tarief om volledige kostendekking te bereiken wordt in twee stappen doorgevoerd. De laatste stap is voorzien in 2026 als nog eens € 400.000 in het tarief wordt verwerkt.

Het tarief van € 200 is voor 2025 100% kostendekkend omdat ook een bedrag van € 310.000 onttrokken wordt uit de voorziening riolering. De verwachte stand van de voorziening riolering bedraagt per 1-1-2025 € 2,3 miljoen.

Vanaf 2026 wordt het tarief weer verhoogd voor inflatie en de trendmatige verhoging van 4,5% om de vervangingsinvesteringen te bekostigen.

Berekening kostendekking rioolheffing (x € 1.000)	2024	2025
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:		
7.2 Riool	3.953	4.196
Baten taakveld(en), exclusief heffingen:		
7.2 Riool	269	269
Toe te rekenen kosten:		
- overhead inclusief (omslag)rente	321	634
- BTW	442	2.135
Totale lasten taakveld(en)	4.447	6.696
Dekkingsmiddelen		
Opbrengst heffingen	4.228	6.386
Onttrekking aan voorziening riolering	219	310
Totale dekking	4.447	6.696
Dekkingspercentage	100%	100%

Forensenbelasting

De gemeente heft forensenbelasting van personen die niet in de gemeente staan ingeschreven en wel beschikken over een gemeubileerde woning in de gemeente. De tarieven zijn afhankelijk van de WOZ-waarde van de woning. We ramen de opbrengst forensenbelasting voor 2025, inclusief de verhoging van 3,5% op € 829.000. De forensenbelasting is in de begroting 2023 naast inflatie verhoogd met 9,2% extra. In de kadernota 2026 wordt tarief opnieuw gewogen.

De belasting bij een WOZ-waarde van:	2023	2024	2025
minder dan € 50.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
€ 50.000 maar minder dan € 75.000	€ 951,46	€ 995,23	€ 1.030,06
€ 75.000 maar minder dan € 100.000	€ 996,11	€ 1.041,93	€ 1.078,40
€ 100.000 maar minder dan € 125.000	€ 1.045,55	€ 1.093,65	€ 1.131,92
€ 125.000 maar minder dan € 160.000	€ 1.097,61	€ 1.147,05	€ 1.187,20
€ 160.000 en meer	€ 1.138,94	€ 1.191,33	€ 1.233,03

Toeristenbelasting

De gemeente heft toeristenbelasting voor het verblijf met overnachting door personen die niet in de gemeente staan ingeschreven. De verhuurder van de accommodatie is belastingplichtig. In de Programmabegroting 2024 is het tarief voor de toeristenbelasting exclusief de indexering € 2,15 vastgesteld. De opbrengst voor 2025 is inclusief de 3,5 % indexering € 1.306.000. Dit is een toename ten opzichte van 2024 van € 309.000.

	2023	2024	2025
Tarieven per persoon per nacht	€ 1,68	€ 1,76	€ 2,15

Bouwleges

Bouwleges zijn leges die worden geheven op grond van aanvragen in het kader van de Omgevingswet. Dit betreft onder andere aanvragen voor bouwen, slopen en wijziging van gebruik van onroerende goederen. Wij ramen de opbrengst voor 2025 op € 1.825.000.

Berekening kostendekkendheid bouwleges (x € 1.000)	2024	2025
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:	1.059	1.028
8.3 Wonen en bouwen		
Baten taakveld(en), exclusief heffingen:	nihil	nihil
8.3 Wonen en bouwen		
Toe te rekenen kosten:		
- overhead inclusief (omslag)rente	366	798
Totale lasten taakveld(en)	1.425	1.826
Dekkingsmiddelen		
Opbrengst heffingen	1.425	1.825
Totale dekking	1.425	1.825
Dekkingspercentage	100%	100%

Overige leges

De gemeente heft leges voor verschillende producten en diensten die we verstrekken. We doen dit op grond van artikel 229 van de Gemeentewet en op grond van de legesverordening. Door een wijziging in maart 2014 van de Paspoortwet is de geldigheidstermijn van een paspoort en Nederlandse identiteitskaart (NIK) voor personen boven de 18 jaar verlengd van 5 jaar naar 10 jaar. Hierdoor is vanaf 2019 t/m 2023 het aantal paspoortaanvragen van deze producten gehalveerd. Nu deze reisdocumentendip van 2019 tot en met 2023 bijna over is, gaan gemeenten vanaf 2024 de effecten merken van de nieuwe cyclus die is ontstaan door invoering van deze langere geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten. Volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd, komen vanaf 2024 een nieuw document aanvragen. Deze reisdocumentenpiek zal duren tot 2029. Behalve dat deze piek extra werk met zich mee brengt heeft dit ook gevolgen voor de opbrengst van de gemeenteleges voor deze producten voor de begroting in de jaren 2024-2029.

Berekening kostendekkendheid overige leges (x € 1.000)	2024	2025
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:	5.613	7.005
0.2 Burgerzaken	1.878	3.365
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.838	2.863
2.2 Parkeren	897	777
Baten taakveld(en), exclusief heffingen:	52	54
2.2 Parkeren	52	54
Toe te rekenen kosten:	5.561	6.951
- overhead inclusief (omslag)rente	1.944	4.306
Totale lasten taakveld(en)	7.505	11.257
Dekkingsmiddelen		
Opbrengst heffingen	1.092	1.469
Totale dekking	1.092	1.469
Dekkingspercentage	15%	13%

Lijkbezorgingsrechten

Deze heffing is een vergoeding voor diensten van de gemeente. Er zijn meerdere tarieven voor het begraven en de huur van graven en urnen nissen. De opbrengst 2024, inclusief de voorgestelde verhoging van 8,5%, ramen we op € 293.200.

De verhoging is samengesteld uit 3,5% inflatie en 5% extra als maatregel een meer kostendekkend tarief te bereiken en daarmee bij te dragen aan het vasthouden van een structureel sluitende begroting en meerjarenraming. Voor de jaren 2026-2028 wordt eveneens uitgegaan van een jaarlijkse extra verhoging van steeds 5% structureel.

Berekening kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten (x € 1.000)	2024	2025
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:		
7.5 Begraafplaatsen	553	552
Baten taakveld(en), exclusief heffingen:		
7.5 Begraafplaatsen	2	2
Toe te rekenen kosten:		
- overhead inclusief (omslag)rente	124	222
Totale lasten taakveld(en)	679	776
Dekkingsmiddelen		
Opbrengst heffingen	268	293
Totale dekking	268	293
Dekkingspercentage	39%	38%

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Deze paragraaf biedt op basis van een risicoanalyse en een overzicht van financiële kengetallen inzicht in de financiële positie van de gemeente Den Helder. Het in de paragraaf uitgezette beleid en de weging van de verschillende risico's wordt in het laatste kwartaal van 2024 geëvalueerd.

Deze evaluatie is onder andere gericht op:

- de soms subjectieve bepaalde risico's
- het nut van de weging dat niet alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen
- het meetellen van een algemeen bedrag voor risico's

De evaluatie wordt besproken met zowel de auditcommissie als de accountant. Daarna kan het bijgestelde beleid al worden opgenomen in de jaarstukken over het jaar 2024. De huidige paragraaf is nog ongewijzigd in opzet en doorrekening.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen om risico's te kunnen opvangen, die niet op een andere wijze zijn afgedekt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de verhouding weerstandscapaciteit aan de ene kant en de risico's aan de andere:

1. De weerstandscapaciteit betreft de beschikbare middelen en mogelijkheden om niet begrote en onvoorziene kosten (risico's) op te vangen.
2. De risico's die we noemen en opnemen, zijn de risico's van materiële betekenis. De berekening is als volgt: beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico's.

We willen over een toereikend weerstandsvermogen beschikken om te voorkomen dat iedere financiële tegenvaller ons dwingt tot bezuinigingen, of ten koste gaat van bestaande taken. In het coalitieakkoord is een minimumpositie van 1,0 afgesproken.

De beoordeling van de ratio en de te nemen maatregelen zijn in de volgende tabel weergegeven:

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis	Beheersmaatregel
>2,0	Uitstekend	Mogelijk om extra risico's te nemen/investeren
1,4 -< 2,0	Ruim voldoende	Weerstandscapaciteit hoeft niet te worden vergroot
1,0 -< 1,4	Voldoende	Consolideren weerstandscapaciteit en risico's
0,8 -< 1,0	Matig	Weerstandscapaciteit verhogen op middellange termijn
0,6 -< 0,8	Onvoldoende	Weerstandscapaciteit verhogen op korte termijn
< 0,6	Ruim onvoldoende	Bezuinigen en risico's mijden

Risico's

Per risico kijken we wat deze financieel voor ons betekent als deze zich voordoet. Ook de frequentie in de tijd is een wegingsfactor. Al deze beoordelingen resulteren in een risicoscore. Hieronder het overzicht van de rekenpercentages die horen bij de risicoscores.

Frequentie voordoen kans	Kans-percentages
Minder dan of 1 keer per 10 jaar	5
Een keer per 5 - 10 jaar	10
Een keer per 2 – 5 jaar	25
Een keer per 1 – 2 jaar	50
Een of meer keer per jaar	100

Risicobedrag = rekenpercentage per risico x maximaal financieel gevolg.

Het weerstandsvermogen (de verhouding van de weerstandscapaciteit ten opzichte van het risicobedrag van de gemeente) geeft de volgende uitkomst:

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
Weerstandscapaciteit	21.589	17.947	17.267	17.607	17.876
Risico's	7.275	7.275	7.275	7.275	7.275
Weerstandsratio	3,0	2,5	2,4	2,4	2,5

De weerstandscapaciteit is gelijk aan de algemene reserve plus 4 maal in de begroting opgenomen post voor onvoorzien (€ 5.000)

De risico's kunnen als volgt worden samengevat:

Omschrijving risico Bedragen x € 1.000	Max. risico	Totaal risico
Garantstellingen zonder achtervang	61.704	897
Garantstellingen met achtervang WSW	212.493	2.126
Geldleningen	71.270	1.315
Overige risico's	16.877	7.600
Totaal	388.863	11.938
Factor voordoen alle risico's tegelijk 40%		4.775
Basisbedrag voor overige risico's		2.500
Totaal risicobedrag		7.275

Risico's

De omvangrijkste risico zijn:

De waardering van de deelneming in de BV Willemsoord;

De afwijkingen in het sociaal domein veroorzaakt door groei van de cliënten en de ontwikkeling van prijzen;

De te beperkte groei van het gemeentefonds voor de ontwikkeling van prijzen en taakintensiteiten;

De kosten van mogelijke planschades en de achterblijvende kosten van bestuursdwang.

Omdat in de verbonden partijen zich specifieke risico's voordoen lichten wij die hieronder nader toe.

Voor de overige risico's geldt de algemene beschrijving welke eens per jaar in de jaarstukken worden geactualiseerd.

Exploitatie Willemsoord/Stichting Erfgoed Den Helder

In 2019 is besloten om belangrijke onderdelen van het erfgoed in Den Helder onder te brengen bij de Stichting Erfgoed Den Helder (SEDH). Het betreft delen die in beheer zijn bij de SEDH en bij Willemsoord bv (WObv). WObv bleef als 100% deelneming van de gemeente als afzonderlijke (vastgoed) Bv bestaan, terwijl het beheer en het personeel werd ondergebracht bij de stichting Erfgoed, waarmee de gemeente een subsidierelatie onderhoudt. Omdat het in stand houden van het monumentale erfgoed meer kost dan vooraf ingeschat heeft adviesbureau Panteia eind 2023 een onderzoek uitgevoerd naar de voorwaarden die nodig zijn om het erfgoed in stand te houden. Naar aanleiding hiervan worden organisatorische aanpassingen doorgevoerd en vanaf 2025 extra (financiële) middelen beschikbaar gesteld boven op de bestaande gemeentelijke bijdrage. De structurele bijdrage van gemiddeld € 1 miljoen en het onderbrengen van het vastgoed (incl. Fort Kijkduin en Westoever) en personeel van Stichting Erfgoed bij WObv vormt de basis voor het in standhouden en ontwikkelen van het monumentaal erfgoed. Met de gemeentelijke bijdrage zal o.a. het beheer van de (publieke) onderhoudstaken op Willemsoord worden uitgevoerd. De stichting Erfgoed blijft in afgeslankte vorm bestaan en zal hoofdzakelijk vrijwilligersactiviteiten omvatten. Ook heeft de gemeentelijke accountant aangegeven dat de gemeentelijke balanswaarde van Willemsoord Bv niet meer in verhouding staat tot de waarde van het vastgoed. Afhankelijk van de definitieve uitkomsten van het onderzoek naar de Stichting Erfgoed en Willemsoord zal mogelijk een

(substantieel) deel van de balanswaarde van de gemeentelijke deelneming moeten worden afgeboekt tot maximaal een bedrag van € 5,5 miljoen).

Port of Den Helder NV

In de afgelopen jaren is de bedrijfsvoering van Port of Den Helder (PoDH) onderdeel geweest van de risicoparagraaf van de gemeente. Met de eind 2022 tussen gemeente en PoDH afgesloten SLA-overeenkomst, waarbij een gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt in zowel de kosten van het onderhoud van de (publieke) kunstwerken en de jaarlijkse kosten van de (wettelijke verplichte) nautische taken, kan gesteld worden dat de financiële positie van PoDH is versterkt en van toekomstige risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering in zeer beperkte mate nog sprake is.

Luchthaven Den Helder BV

De luchthaven bevindt zich in een transitieperiode. Inkomsten gerelateerd aan de olie- en gaswinning nemen af. De inkomsten uit windenergie op zee zijn nog onvoldoende om dit gat te dichten. Deze situatie duurt naar verwachting tot minstens 2030. In de tussenliggende periode wordt ingezet op positionering van Den Helder airport als nationale helikopter luchthaven om zo voldoende vliegbewegingen te behouden. Door ook de "fixed-wing" capaciteiten van de luchthaven breder in te zetten vindt verdere diversificatie van de dienstverlening plaats. In 2022 is, na een onttrekking aan de kapitaalreserve van Den Helder Airport, tussen de vennoten afgesproken om tot een aanpassing van de juridische structuur van Den Helder Airport te komen, gericht op een meer gelijkwaardige risicoverdeling tussen de vennoten. De gesprekken over de voorwaarde waaronder dit geschiedt lopen nog waardoor de structuur nog niet is aangepast. In de afgelopen periode hebben gesprekken met het Rijks vastgoed Bedrijf (RvB) plaatsgevonden over de afdracht van het civiel medegebruik van de luchthaven.

Medio 2024 heeft de staatssecretaris van defensie aangekondigd dat de vergoeding voor het medegebruik van de luchthaven fors zal worden verhoogd en jaarlijks geïndexeerd. Deze verhoging wordt ingegeven door de verplichting om een marktconforme vergoeding te vragen, zoals voorgeschreven door de Wet Markt en Overheid.

De verhoging van de te betalen vergoeding is voor DHA dusdanig dat zonder concreet toekomstperspectief deze (nieuwe) financiële verplichting onhoudbaar is. Het voortbestaan van (het civiele deel) van de luchthaven komt in het geding tenzij DHA door het ontwikkelen van nieuwe activiteiten en investeringen in staat is de financiële positie van de luchthaven te versterken. Een mogelijke oplossingsrichting kan worden gevonden in samenwerking met de provincie Noord-Holland, het ministerie van Defensie en andere relevante ministeries.

Geprognosticeerde meerjarenbalans

In de geprognosticeerde meerjarenbalans is de ontwikkeling voor de komende vier jaar op hoofdlijnen weer gegeven. Bij deze ontwikkeling hoort een korte toelichting.

Als gevolg van de meerjareninvesteringsraming nemen de materiële vaste activa met ruim 20% toe. De toename laat zien dat begrote investeringen duidelijk hoger liggen dan de jaarlijkse afschrijvingen. De onderliggende oorzaak hiervan is dat er grote vervangingsinvesteringen plaatsvinden op het areaal dat veelal meer dan 40 jaar geleden is aangelegd.

De voorraad onderhanden werk hangt samen met de lopende grondexploitaties. Deze grondexploitaties worden binnen de periode 2024-2028 afgerond, de waarde daalt hierdoor sterk.

Als tegenhanger hiervan stijgt de omvang van de onderhandse leningen.

In het verloop van de algemene reserve is zijn de tekorten in 2025 en 2026 en de overschotten in de jaren 2027 en 2028 opgenomen op de regel Resultaat jaarrekening.

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	28.055	27.355	26.655	25.955	25.255
Materiële vaste activa	163.273	179.273	189.273	193.273	207.273
Financiële vaste activa	91.586	91.586	91.586	91.586	91.586
Totaal vaste activa	282.914	298.214	307.514	310.814	324.114
Vlottende activa					
Onderhanden werk	10.904	10.904	8.404	5.904	904
Overige voorraden	11	11	11	11	11
Vorderingen	20.221	15.221	15.221	15.221	15.221
Liquide middelen	968	1.000	1.000	1.000	1.000
Overlopende activa	7.246	7.246	7.246	7.246	7.246
Totaal vlottende activa	39.350	34.382	31.882	29.382	24.382
Totaal activa	322.264	332.596	339.396	340.196	348.496

Vaste passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserve	21.569	23.139	23.139	23.139	23.139
Bestemmingsreserve	35.328	33.811	32.848	31.900	31.162
Resultaat jaarrekening	1.570	-3.642	-4.324	-3.984	-3.735
Vreemd vermogen					
Voorzieningen	10.495	11.235	12.292	13.308	14.450
Onderhandse leningen	218.370	227.251	234.639	235.031	242.678
Vaste schulden	17	17	17	17	17
Totaal vaste passiva	287.349	291.811	298.612	299.412	307.711
Vlottende passiva					
Liquide middelen					
Kortlopende schulden	13.430	19.300	19.300	19.300	19.300
Overlopende passiva	21.484	21.484	21.484	21.484	21.484
Totaal vlottende passiva	34.914	40.784	40.784	40.784	40.784
Totaal passiva	322.264	332.596	339.396	340.196	348.496

Kengetallen

Kengetallen	Rekening	Begroting	Meerjarig			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele exploitatieruimte	1	0	0	0	0	0
Solvabiliteitsratio	23	15	20	20	20	20
Netto schuldquote	77	87	99	105	105	108
Netto schuldquote (1)	48	50	75	81	81	84
Grondexploitatie	4	3	3	2	0	0
Belastingcapaciteit	98	97	98	99	99	99

(1) gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Het BBV verplicht gemeenten om een zestal kengetallen op te nemen. Deze kengetallen geven een beeld van de financiële situatie van de gemeente. Normen voor deze kengetallen zijn er niet omdat deze in de onderlinge samenhang moeten worden bekeken en een uitvloeisel zijn van het door een gemeente gevoerde beleid. Hieronder volgt een korte uitleg over de kengetallen

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte laat zien of de begroting in meerjarig opzicht structureel sluitend is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

De meerjarenbegroting laat zien dat de structurele lasten onvoldoende worden afgedekt met structurele baten.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar (langlopende) financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. De solvabiliteitsratio wordt voor 2025 geprognosticeerd op 15%, door de toezichthouder wordt 20% gezien als kritische waarde.

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen (totaal aan gemeentelijke baten). Het geeft dus een indicatie van de omvang van de schulden ten opzichte van de jaarlijkse baten. De schuldquote stijgt om twee redenen: ten eerste door de omvang van de investeringen waarvoor nieuwe leningen aangetrokken moeten worden. En ten tweede door de verlaging van de baten in 2026 door de daling van de uitkering uit het gemeentefonds.

In de begroting van Den Helder geldt als eerste toets dat de structurele lasten van de leningen portefeuille past binnen de structurele begrotingsruimte. Dit is het geval, een deel van de hogere lasten werkt door op de heffingen dit betreft de lasten voor investeringen in de riolering.

De quote van Den Helder valt in de categorie 90-130%, dit is een neutrale signaleringswaarde voor dit kengetal.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Naarmate deze inkomsten verder in de toekomst zijn brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. De waarde van de grondexploitatie ten opzichte van het totaal van baten van de gehele exploitatie, is relatief laag. In de looptijd van de meerjarenraming wordt voorzien dat de huidige grondposities kunnen worden afgesloten. Op dit onderdeel wordt relatief weinig risico gelopen. De risico's in de grondexploitaties zijn meegewogen in de bepaling van de risico's die worden gepresenteerd in de paragraaf weerstandsvermogen.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk van gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het getal 97 geeft aan dat de gemeentelijke belastingdruk in 2024 van € 912 lager ligt dan

het landelijk gemiddelde van 2023 namelijk € 944 (100%). Het landelijk gemiddelde voor 2024 is € 994. Voor de waarde 2025 houden we rekening met een gemiddelde stijging van 3,5% van het landelijk gemiddelde waardoor dit uitkomt op € 1028. Den Helder raamt lasten voor € 1.003, oftewel 98%.

In de meerjarenraming wordt momenteel rekening gehouden met een stijging naar 98% van het landelijk gemiddelde in 2026.

Oordeel totaalbeeld

Het beeld is dat Den Helder binnen het toetsingskader van de toezichthouder geen bijzondere aandacht behoeft te krijgen. De meest kritische score is solvabiliteit van 20%. Gelet op het beleid om de stad te versterken en de daarvoor benodigde investeringen is het logisch dat er druk staat op de kengetallen. De verlaging van de rijksbijdrage via het gemeentefonds versterkt deze druk. Er is weinig ruimte om de solvabiliteit op een duurzaam hoger percentage te krijgen. De verbetering van het eigen vermogen wordt telkens opnieuw betrokken bij de gewenste verbeteringen in de stad en de daarbij benodigde gemeentelijke bijdrage.

Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen

De paragraaf betreffende het onderhoud van de volgende kapitaalgoederen:

- Wegen
- Civiele Kunstwerken
- Groen
- Technische Installaties/ Openbare verlichting
- Spelen
- Stedelijk Water & Riolering
- Gebouwen

Onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen. Dit met als doel het naar behoren te laten functioneren of een bepaalde representativiteit te laten behouden. We onderscheiden groot onderhoud en regulier onderhoud. Het onderhoud wordt opgenomen in een meerjarige onderhoudsplanning (MJOP). Voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen in de openbare ruimte is beeldkwaliteitsniveau B vastgesteld (volgens de CROW beeldmeetlatten). Met uitzondering van het Stadshart waarvoor niveau A geldt en voor de buitengebieden geldt het beeldkwaliteitsniveau C.

Regulier onderhoud

Bij regulier onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie hiervoor is een bedrag van €2,3 miljoen begroot.

Groot onderhoud

De noodzaak tot groot onderhoud ontstaat over een langere periode en is ingrijpender van aard. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie en hiervoor is jaarlijks een bedrag van € 2,8 miljoen begroot.

Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, wordt het niet gerekend tot groot onderhoud maar is het een investering die geactiveerd moet worden zodat de lasten over meerdere jaren gespreid worden. Voor de laatstgenoemde categorie verwijzen we naar de bijlage Investeringen.

Trends & Ontwikkeling

- Klimaat -en duurzaamheid ambities en doelstellingen
- Strengere eisen ten aanzien van milieustoffen (Pfas,NOx,bepanking CO2)
- Prijsstijgingen en marktwerking
- Klimaatverandering leidt tot nieuwe activiteiten in het bestrijden van plagen en exoten (bijv. blauwalg).

De door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders

De huidige beheerplannen zijn vastgesteld tot en met 2025. Stapsgewijs worden hiermee de achterstanden zoals in 2020 vastgesteld ingelopen. Dit gebeurt grotendeels volgens de methode Gebiedsgericht Werken (GGW). In de overige gebieden worden levensduurverlengende maatregelen genomen. De beheerplannen ingaande vanaf 2026, worden in 2025 aan de raad aangeboden.

Eind 2024 wordt het Strategisch Asset management (SAMP) aan de raad voorgelegd. Binnen het assetmanagement is het SAMP een belangrijk document. In dit document wordt een vertaling gemaakt van de doelstellingen van de organisatie, vanuit de Omgevingsvisie, naar doelstellingen voor asset beheer. Oftewel: hoe we met de assets van team Openbare Ruimte om moeten gaan om de door de raad bepaalde doelstellingen te behalen. Hiermee geeft het richting aan het opstellen van de beheerplannen. Daarnaast geeft het een afwegingskader dat gebruikt kan worden voor besluitvorming en prioritering.

	Laatste Beheerplan	Vastgesteld	Uitgesteld onderhoud	Financiële (meerjarige) vertaling in begroting
Wegen	Beheerplan wegen 2020-2025	2020	Ja*	Ja
	Beheerplan verkeer 2020-2025	2020	Nee	Ja
Civiele Kunstwerken	Beheerplan Kunstwerken 2020-2025	2020	Nee*	Ja
Groen	Beheerplan groen 2020-2025	2020	Nee	Ja
	Beheerplan bomen 2020-2025	2020	Nee	Ja
	Leidraad bestendig beheer groenvoorziening	2020	Nee	Nee
Openbare verlichting Technische Installaties	Beheerplan openbare verlichting 2020-2025	2020	Ja*	Ja
	geen		Nee	Nee*
Spelen	Beheerplan Spelen 2020-2025	2020	Nee	Ja
Stedelijk Water & Riolering	Programma stedelijk water en riolering Den Helder 2023-2027	2023	Nee*	Ja
Water en Oevers	Beheerplan watergangen 2020-2025	2020	Ja*	Ja
Gebouwen	Vastgoed nota 2022-2024	2021	Nee	Ja
	Integraal Huisvestingsplan 2020-2025	2021	Nee	Ja
	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	2017	Nee	Nee

Daar waar in de bovenstaande tabel achter een ja of nee een * geplaatst is wordt hieronder nader toegelicht.

*Wegen** (Element- en asfaltverharding)

Vanuit de inspecties komt naar voren dat het uitgestelde onderhoud (beeldkwaliteitsniveau D en lager) op het gebied van elementenverharding van de voorgaande jaren onvoldoende is ingelopen. Dit is de voornaamste reden dat wij ons nu willen richten op het meer procesmatig aanpakken van het onderhoud van het areaal. In 2023 is er daarom gestart met het versneld wegwerken van het wegenareaal met de classificatie D door alleen die schadebeelden aan te pakken die zorgen voor deze classificatie. De prognose is dat het wegenareaal met kwaliteitsniveau D binnen 3 jaar (eind 2026), in plaats van de eerder aangenomen 6 jaar, kan worden ingelopen. In 2025 wordt er vanuit de inspectieresultaten beoordeelt of deze methode zijn vruchten afwerpt.

*Openbare verlichting**

Het energieakkoord stelt dat, ten opzichte van 2013, de gemeente Den Helder in 2030 een energie besparing moet realiseren van 20% tot 50% in 2030. Een maatregel om de doelstelling te halen is de toepassing van ledverlichting. Inmiddels is ruim 36% van de armaturen vervangen voor LED armaturen of zijn voorzien van een retrofit LED lamp. Ondanks dat we goed op weg zijn met het vervangen van conventionele verlichting door ledverlichting, is er voor het behalen van de doelstellingen van het energieakkoord in 2030 nog een stap te zetten.

In 2024 is een krediet beschikbaar gesteld van € 300.000 voor het vervangen en verleden. Eind 2024/begin 2025 start het programma om alle wijkontsluitingswegen te verleden. In 2025 en 2026 vindt de vervanging van 130 OV schakelkasten die einde levensduur zijn plaats.

Er is nog uitgesteld onderhoud ten opzichte van de gewenste ontwikkelingen in het beheerplan. Deze worden meegenomen in de projecten van GebiedsGericht Werken (GGW). Bij storingen worden, waar mogelijk, niet alleen de lamp maar ook het armatuur vervangen.

*Civiele Kunstwerken**

Veel civiele kunstwerken zijn na de oorlog aangelegd waardoor bruggen en kades nu technisch aan het einde van hun levensduur zijn. Door middel van groot onderhoud wordt de levensduur daar waar mogelijk is verlengd.

*Stedelijk Water & Riolering**

Binnen de programmering riolering hebben we te maken met grote prijsstijgingen en marktwerking. Het risico is dat er aankomende jaren een verhoging van de rioolheffing noodzakelijk is om dit kostendekkend uit te kunnen voeren. Voor de periode tot en met 2028 is de egalisatiereserve beschikbaar voor het opvangen van hogere kapitaallasten. In de actualisatie van het beheerplan wordt een nieuwe meerjarenopstelling gemaakt voor de ontwikkeling van het tarief en de ontwikkeling van de egalisatiereserve.

*Water en Oevers**

In het beheerplan 2020-2025 is beschreven dat deze periode benut wordt om eerst het areaal in beeld te krijgen alvorens in uitvoering te treden. Uit de inventarisatie blijkt dat er een intensivering in de onderhoudsopgave nodig is. Met het opstellen van het nieuwe beheerplan 2026 wordt hiervoor een meerjarige investering opgesteld.

Areaaluitbreiding

In de gemeente Den Helder wordt op verschillende plaatsen volop gebouwd. Dit leidt jaarlijks tot een significante groei in het areaal dat beheerd en onderhouden dient te worden. Uitgangspunt is dat voor de groei van het areaal als gevolg van de uitbreiding van de gemeente (autonome ontwikkelingen) volledig toereikende onderhoudsbudgetten beschikbaar zijn. Dit is noodzakelijk om aan de gewenste kwaliteitsniveaus te kunnen blijven voldoen. De benodigde budgetten van deze uitbreidingen worden onder andere verkregen uit de toename van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Actualisatie van de areaaluitbreidingen en de bijbehorende toename van de beheerkosten worden inzichtelijk gemaakt en bij een nieuwe projectopdracht geraamd en een onderhoudsbudget voor aangevraagd. Op deze manier wordt het mogelijk om voortaan jaarlijks in de kadernota de effecten van de toename van het areaal goed te verwerken.

Gebouwen

In 2017 is het onderhoud voor gemeentelijk vastgoed financieel opnieuw ingericht en gekoppeld aan de Meerjarige Onderhoud Planning, (MJOP). Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd;

-Er wordt gewerkt aan budgettair onderscheid tussen planmatig-, contract- en dagelijks onderhoud.

-Er wordt gewerkt met één onderhoudsvoorziening voor de gemeentelijke gebouwen (exclusief verbonden partijen en schoolgebouwen). De jaarlijks benodigde dotatie in de voorziening wordt afgeleid uit de gemiddelde onderhoudslasten voor planmatig onderhoud voor de komende tien jaren.

-Jaarlijks vindt er een actualisatie van de stand van de voorziening plaats, waarbij getoetst wordt of aanvullende middelen benodigd zijn. - Daarnaast wordt om de vier jaar een algehele actualisatie van de MJOP door een externe partij op basis van de NEN 2767 norm. Deze actualisatie is door omstandigheden een jaar uitgesteld, maar wordt heden uitgevoerd.

Het eigendom van de van de forten en bunkers is In 2021 is het eigendom in erfpacht overgedragen aan Stichting Erfgoed.

Onderwijshuisvesting

De basis voor (vervangende) nieuwbouw van schoolgebouwen is bepaald in de Huisvestingsverordening en het Integraal Huisvestingsplan 2020-2025.

De raad heeft dit Integraal Huisvestingsplan 2020-2025 op 6 september 2021 vastgesteld. De verantwoordelijkheid voor bekostiging van nieuwbouw van schoolgebouwen ligt bij de gemeente, (vervangende) nieuwbouw gebeurt in overeenstemming met het Integraal Huisvestingsplan.

Programma Duurzaamheid

In de vastgoednota 2022-2024 zijn globale doelstellingen geformuleerd c.q. ambities uitgesproken om in 2040 Co2 neutraal te zijn.

De huidige opgave/doelstellingen voor het verduurzamen van de kernportefeuille verduurzaming (betreft 24 panden, deze zijn energielabelplichtig) zijn: - Een energiebesparing van 5% realiseren vanaf 2020 en conform de CO2 prestatieladder. Het Plan van Aanpak 'Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed heeft erin geresulteerd dat de kernportefeuille vastgoed gemiddeld naar een energielabel B is gebracht.

De panden in de kernportefeuille hebben een duurzaamheid MJOP (DMOP). Duurzame maatregelen zijn geïntegreerd in de onderhoudsplanning op basis van koppelkansen. Bijvoorbeeld: het dak is aan vernieuwing toe, hieraan wordt het plaatsen van zonnepanelen gekoppeld. Een CV ketel wordt bij einde economische levensduur vervangen door een duurzame warmte opwekking. De verduurzaming van de gemeentelijke vastgoedportefeuille loopt voor op de planning van de Co2 prestatieladder.

Financiering

Algemeen

In de paragraaf Financiering gaan we in op het beleid en de ontwikkelingen in de financieringsbehoefte van de gemeente. Voor de financiering gelden een aantal wettelijke kaders en gemeentelijke beleidsregels.

Relevante regelgeving en beleidskaders:

- wet financiering decentrale overheden (FIDO)
- regeling uitzettingen en derivaten decentrale Overheden
Wet Houdbare Overheids Financiën (HOF)
- verplicht Schatkistbankieren decentrale overheden
- beleidskader gemeentelijke garanties en geldleningen (2019)
- gemeentelijk treasurystatuut (2019)

Beleidsvoornemens voor 2025

In de uitvoering van het treasurybeleid staat centraal dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat er meer liquide middelen zijn aangetrokken met een rentelast dan noodzakelijk. Om dit te ondersteunen wordt in 2025 extra aandacht besteed aan de liquiditeitsprognose.

De omvang van de investeringen van Den Helder maken het noodzakelijk dat er nieuwe langlopende geldleningen worden aangetrokken. De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt laten nog weinig beweging zien in de rente die moet worden betaald voor langlopende leningen. Als gevolg hiervan zal de omslagrente naar verwachting langzaam gaan oplopen. Het aantrekken van nieuwe geldleningen is noodzakelijk om aan de kasgeldlimiet te kunnen blijven voldoen.

Tot slot wordt in 2025 het beleidskader in geactualiseerde vorm aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

Verplichte en overig relevante informatie

In het vervolg van deze paragraaf komen een aantal verplichte en informatieve zaken aanbod. Hiermee kan worden getoetst of aan de voorschriften wordt voldaan en welke zaken en rol spelen:

- het economisch vooruitzicht
- de rentevisie
- de financieringsbehoefte
- het overzicht van de opgenomen langlopende geldleningen
- de bepaling van de omslagrente

Overige verplichte informatie:

- het kasgeldlimiet
- de renterisiconorm
- het emu-saldo

Economisch vooruitzicht

Hoewel de groei dit jaar aantrekt ten opzichte van 2023, blijft deze onder trend om een paar redenen. Ten eerste is de tegenwind van de afgelopen kwartalen, denk bijvoorbeeld aan de energiecrisis, afgenomen, maar nog niet volledig verdwenen. Ten tweede is het monetaire beleid nog sterk restrictief. Een niet te verwaarlozen deel van de bedrijven moet nog leningen herfinancieren tegen hogere rentetarieven, wat de economische activiteit drukt. Ten derde is een sterker herstel van de vraag nodig om de economie op stoom te krijgen. De Duitse fabrieksorders bijvoorbeeld stabiliseren zich volgens de cijfers van april, maar om de verwerkende industrie te laten groeien, moeten de fabrieksorders juist aanzienlijk aantrekken. Hetzelfde geldt voor de consumentenvraag. Loonstijging droeg bij aan de consumptiegroei in het eerste kwartaal (+0,2% k-o-k), maar het herstel van de reële inkomens is ongelijk verdeeld over landen (zie grafiek). Een significante impuls van de vraag laat daardoor nog op zich wachten. Een laatste reden is de geopolitieke onzekerheid. Onlangs namen de handelsspanningen toe doordat de Europese Commissie voorstelde om de tarieven op Chinese elektrische auto's te verhogen, waarbij

China mogelijk vergeldingsmaatregelen zou nemen via specifieke productgroepen. Tot nu toe zijn de ontwikkelingen in lijn met de verwachtingen en zal het groei-effect in 2024 waarschijnlijk beperkt zijn, maar de toegenomen onzekerheid tast de vooruitzichten aan.

De inflatie in de eurozone verraste in mei opwaarts, met name door diensten. Een stijging van de diensteninflatie was weliswaar verwacht door opwaartse basiseffecten als gevolg van een beleidsmaatregel op het gebied van openbaar vervoer in Duitsland vorig jaar, maar de stijging weerspiegelde ook de doorwerking van lonen in de dienstenprijzen. Dit is vooral het geval in contact-intensieve sectoren waar de marges laag zijn en de doorwerking snel verloopt. Hierdoor steeg de kerninflatie naar 2,9% jaar op jaar, tegen 2,7% in april. De algemene inflatie was met 2,6% in lijn met de verwachtingen. Voorlopende indicatoren, zoals de maandelijkse Indeed wage tracker, suggereren dat de loongroei zich het komende jaar verder zal normaliseren. Hoewel de kerninflatie op de korte termijn waarschijnlijk wat hoog zal blijven, zal deze naschok van de energiecrisis de renteverlagingen door de ECB waarschijnlijk niet doen ontsporen. Sterker nog, tijdens de vergadering in juni verlaagde de ECB haar belangrijkste beleidstarieven met 25 bp. Tijdens de persconferentie liet Lagarde doorschemeren dat een signaal over een toekomstige rentestap pas na juli zou komen.

(Bron: ABN Amro Economisch bureau 25 juni 2024)

Rentevisie

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte en werkelijke verloop van de rentestand. Deze is afhankelijk van de economische ontwikkelingen in de Europese Unie en in de rest van de wereld.

De verwachting is dat de ECB zal willen wachten op de loongegevens over Q2 in augustus voordat ze verder verlaagt. Daarom wordt er niet langer een renteverlaging in juli verwacht, waar dat eerder wel het geval was. Vanaf de vergadering in september wordt nog steeds een uitgebreide renteverlagingscyclus verwacht, met verlagingen van 25 bp tijdens opeenvolgende vergaderingen in de periode 2024-25.

(Bron: ABN Amro Economisch bureau 25 juni 2024)

Het rentetarief voor nieuwe langlopende leningen (5 jaar of langer) ligt medio 2024 hoger dan 3,0%. Dit is inmiddels bijna een volle 1% lager dan een jaar geleden. Op basis van de economische berichten wordt al langere tijd een daling verwacht, eind augustus is deze daling nog niet door de ECB geëffectueerd.

Treasury

Lenen kost geld. Het is dus van belang om een goed inzicht te hebben in het verloop van de uitgaven en inkomsten en welke inkomsten en uitgaven worden op welk moment verwacht. Hiermee kunnen we sturen op de voor de komende jaren benodigde liquiditeiten. Op basis van het investeringsoverzicht en het verloop van de leningportefeuille ontstaat eind 2024 een liquiditeitsstekort. Er moet rekening gehouden met extra aan te trekken vreemd vermogen van € 25 miljoen in 2024 en nog eens € 10 miljoen extra in 2025.

Financiële risico's

Kasgeldlimiet

De begrenzing van de renterisico's op de kortlopende middelen vindt plaats door het bepalen van een kasgeldlimiet. Deze limiet is vastgesteld als een maximum percentage van het begrotingstotaal, dat met kortlopende middelen mag worden gefinancierd. De minister van Financiën heeft het percentage vastgesteld op 8,5.

In onderstaande tabel zetten we voor 2024 de kasgeldlimiet af tegen de verwachte ontwikkeling van de netto vlottende schuld.

Kasgeldlimiet (bedragen * € 1.000)	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
1. Begrotingstotaal	267.000	255.800	254.700	254.900
2. Vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
3. Kasgeldlimiet (1 x 2)	22.695	21.743	21.650	21.667
4. Financieringsmiddelen	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
5. Ruimte kasgeldlimiet (3 + 4)	21.695	20.743	20.650	20.667

Renterisiconorm

De begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke langlopende geldleningenportefeuille (zowel opgenomen als uitgezet) vindt plaats door het vaststellen van een renterisiconorm. Dit is het maximum percentage van het begrotingstotaal, waarvan de rente door herfinanciering of renteherziening mag worden gewijzigd. De minister van Financiën heeft het percentage vastgesteld op 20. Dit komt overeen met een gemiddelde rentevast-periode van vijf jaar. Stijgt de marktrente in een jaar sterk, dan werkt dat door in maximaal 20% van het begrotingstotaal.

In onderstaande tabel zetten we de norm af tegen de feitelijke situatie. De gemeente voldoet ruimschoots aan de risiconorm.

Renterisiconorm (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
1. Begrotingstotaal	267.000	255.800	254.700	254.900
2. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1 x 2)	53.400	51.160	50.940	50.980
4. Renteherziening	0	0	0	0
5. Aflossingen	3.113	3.113	2.000	2.000
6. Renterisiconorm (4 + 5)	3.113	3.113	2.000	2.000
7. Ruimte(+)/Overschrijding(-) (3 - 6)	50.287	48.047	48.940	48.980

Krediet-/debiteurenrisico

Bij de krediet-/debiteurenrisico's bestaat de kans op een waardedaling van een uitstaande vordering als gevolg van het niet (tijdig) nakomen van de verplichtingen door een debiteur. Debiteurenbeheer is gerelateerd aan reguliere bedrijfsactiviteiten van de gemeente. Door een goed invorderingsbeleid is het kredietrisico als laag te kwalificeren.

Daarnaast staan we garant voor het betalen van de rente en aflossingen van geldleningen van verschillende partijen. Hierbij maken we onderscheid in directe garantstelling of als achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw WSW). Bij de achtervangpositie van het WSW staat de gemeente voor 50% garant. Stichting Woontij, Stichting Woonzorg Nederland en de Woningstichting Den Helder zijn aangesloten bij het WSW.

Voor zowel Willemsoord BV als voor Port of Den Helder NV geldt dat zij beide nog een rekening-courant verhouding hebben, welke nog niet is meegenomen in het overzicht. Ze maken wel onderdeel uit van de maximale garantstelling.

Er zijn instellingen waarbij een maximum is afgesproken voor wat betreft de garantstellingen, deze zijn als volgt:

- Woningstichting Den Helder, met een maximum van € 250 miljoen
- Port of Den Helder BV, met een maximum van € 13,3 miljoen
- Scholen aan Zee met een maximum van € 13,25 miljoen en een looptijd van 15 juli 2019 tot en met 15 juli 2043 geldt.

Dit houdt in dat bovenstaande instellingen tot het door de gemeente vastgestelde maximum geldleningen kunnen aantrekken zonder tussenkomst van de gemeente. Uit de cijfers afkomstig van deze tabel blijkt dat bovengenoemde instellingen nog ruimte hebben ten aanzien van het gestelde maximum.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gewaarborgde geldleningen per 31 december 2023.

Instelling (bedragen * € 1.000)	Oorspr. bedrag	Gewaarborgd %	Schuld 01-01-2023	Schuld 31-12-2023
Woningstichting Den Helder	7.170	100	3.670	3.451
NV Huisvuilcentrale Noord-Holland	598.528	3,84	22.624	23.428
Noord West Ziekenhuis	6.000	100	4.200	3.600
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord	48.688	9	2.804	3.240
NV Port of Den Helder	26.300	100	19.500	13.326
Stichting Blijf van mijn Lijf	500	100	406	406
Scholen aan Zee	13.250	100	13.250	13.250
Subtotaal garanties zonder achtervang	700.436		66.454	60.701
Stichting Woontij	57.774	50	17.868	12.336
Woningstichting Den Helder	137.500	50	191.860	210.456
Stichting Woonzorg Nederland	6.349	50	2.765	3.152
Subtotaal garanties met achtervang WSW	201.623		212.493	225.944
Totaal	902.059		278.947	286.645

Opgenomen langlopende geldleningen

In 2021 heeft een herfinanciering en uitbreiding van het leningenpakket plaatsgevonden, raadsvoorstel 2020-63147. Er zijn vier geldleningen inclusief boeterente bij de BNG Bank afgelost en negen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken en gestort. Binnen het raadsvoorstel was nog ruimte om € 15 miljoen aan te trekken. Dit is op 17 januari 2023 gebeurd.

In 2024 is de tijdelijke financieringsbehoefte ingevuld met kasgeldleningen. Eind 2024 wordt een langlopende lening aangetrokken voor € 25 miljoen.

De gemeente heeft de volgende omvang van de leningportefeuille:

Opgenomen geldleningen (bedragen * € 1 miljoen)	31-12-2022	31-12-2023
Algemene financiering	€ 139,2	€ 151,1
Ten behoeve van Woningcorporatie	€ 45,0	€ 45,0
Totaal	€ 184,2	€ 196,1

Verstreckte langlopende geldleningen

Per 1 januari 2024 hebben we € 67,3 miljoen aan verstreckte langlopende geldleningen uitstaan. Het betreft geldleningen verstreckt aan:

Uitstaande geldleningen (bedrag * € 1 miljoen)	31-12-2022	31-12-2023
Woningcorporatie	€ 45,0	€ 45,0
Willemsoord	€ 0,7	€ 18,0
Schouburg De Kampanje	€ 2,3	€ 2,1
Alliander	€ 2,1	€ 2,0
Triade	€ 0,1	€ 0,1
Totaal	€ 50,1	€ 67,2

Begrotingsgegevens Europese Monetaire Unie (EMU)

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een negatief saldo geeft aan dat de overheid een tekort heeft: de uitgaven zijn groter dan de inkomsten. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het saldo van de totale Nederlandse overheid en draagt daarmee dus bij aan het EMU-tekort of overschot van de landelijke overheid. In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen.

Op basis van de Wet FIDO behoort ingrijpen door de centrale overheid tot de mogelijkheden bij een dreigende overschrijding van het 3% EMU-tekort, voor zover dit wordt veroorzaakt door een ongewenste ontwikkeling van het saldo van de lokale overheid. Afspraak is dat het EMU-saldo in de begroting van de lokale overheden wordt opgenomen, zodat er inzicht is in de ontwikkeling daarvan.

Voor de begroting 2025 is het EMU-saldo over 2025 € 37,6 miljoen nadelig. Dit nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een hoog investeringsniveau. In de berekening van het EMU-saldo is rekening gehouden met de technische uitgangspunten, de Kadernota, de uitkomsten van de meicirculaire (gemeentefonds) en de voorstellen van het college.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen 8€ 1.000	(1)	(2)	(3)	(3)	(3)
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-6.041	-5.158	-1.601	-685	-418
Mutatie (im)materiële vaste activa	12.670	33.632	9.519	2.111	-937
Mutatie voorzieningen	787	481	838	820	933
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.116	-701	-6.120	-672	-257
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-16.808	-37.608	-4.162	-1.304	1.709

(1) volgens de primitieve begroting 2024

(2) volgens de begroting 2025

(3) volgens de meerjarenbegroting 2025

	Rente-omslag (bedragen * € 1.000)		
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		3.592
b.	De externe rentebaten (idem)		-747
	Saldo rentelasten en rentebaten		2.845
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-136	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend		
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-739	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-875
d1.	Rente over eigen vermogen		
d2.	Rente over voorzieningen		
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.970
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-2.050
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-80
	Boekwaarde activa 01-01		228.000
	Rente-omslag		0,9%

Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf staan de belangrijkste ontwikkelingen in de bedrijfsvoering:

- Informatiemanagement
- Organisatieontwikkeling
- Personeel en inhuur
- Planning & Control en Financiën
- Rechtmatigheidsverantwoording.

Informatiemanagement

Informatieveiligheid en bescherming van persoonsgegevens zijn van groot belang voor het werken met overheidsinformatie en persoonsgegevens. Op het gebied van informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens hebben we de volgende doelen:

1. De gemeente opereert volgens de eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Risicomanagement wordt hierin het uitgangspunt en is bepalend voor de inzet van middelen (capaciteit van medewerkers, budget en tijd).
2. De volwassenheid van de organisatie op het gebied van gegevensbescherming en bescherming van de persoonsgegevens bevindt zich op het niveau 'beheerst'.
3. De gemeente verhoogt planmatig de informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens door het verhogen van de kennis van medewerkers, en zet in op het verbeteren van houding en het gedrag. De gemeente maakt dit meetbaar.
4. De gemeente Den Helder slaagt voor verplichte audits en inspecties.

Organisatieontwikkeling

Wij voeren als gemeente landelijke wetten uit. Zo geven we paspoorten en rijbewijzen uit, houden we bij wie er in de gemeente wonen, organiseren we verkiezingen en we geven uitkeringen aan wie niet in eigen levensonderhoud kan voorzien. Binnen de wettelijke kaders mag een gemeente veel zelfstandig beslissen. Onze medewerkers bereiden de besluiten voor van raad en college en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van die besluiten. Het is belangrijk te weten wat er speelt in de gemeente en wat er leeft onder onze inwoners, zodat wij onze dienstverlening hierop kunnen inrichten.

Organisatie-ontwikkelplan

Naar aanleiding van het externe onderzoek door Rijnconsult en het medewerkersonderzoek welke in 2023 werden gehouden, is in het eerste kwartaal van 2024 ons organisatie-ontwikkelplan op hoofdlijnen beschreven. Er zijn tien actiepunten waar wij in de organisatie aan werken, zodat onze medewerkers weer slimmer en meer efficiënt hun werk kunnen uitvoeren, wat leidt tot een betere dienstverlening naar onze inwoners en een lagere werkdruk voor onze medewerkers. Met als gevolg meer werkplezier en (nog) meer voldoening uit het werk voor onze medewerkers.

Belangrijk van een plan is dat deze zichtbaar is en gedragen wordt. Daarom is er ook een communicatieplan opgesteld welke acties wij wekelijks verrichten om onze medewerkers constant in de organisatieontwikkelingen te betrekken. Actualiteiten worden via de zeepkast, de beeldschermen en Intranet gedeeld. Er staan zichtbare banners voor evenementen, maar ook van onze tien actiepunten, waardoor het organisatie-ontwikkelplan leeft.

De verschillende fases

Ons organisatie-ontwikkelplan is opgebouwd in drie fases. In fase 1 werken we de actiepunten praktisch en organisatorisch uit. Fase 2 (eind 2024) beslaat een evaluatie van de inrichting van de organisatie en fase 3 (start begin 2025) gaat over de aansluiting van het management op de gekozen inrichting van de organisatie.

Opgavegericht werken

Binnen de gemeente Den Helder werken we naast onze reguliere dienstverlening met vijf opgaves: Ondernemende Stad, Aantrekkelijke Woonstad, Zorg op Maat, Leefbare Stad en Samenwerkende Stad. Binnen

de opgaves werken we voor en met de inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) partners die een rol spelen in die opgave. Om dit goed te kunnen doen willen we de manier van werken binnen onze organisatie doorontwikkelen. De ambitie hiervoor is vastgelegd in actiepunt 8 van het organisatie-ontwikkelplan.

Optimaliseren van werkprocessen

Onze werkprocessen kunnen efficiënter, korter en sneller worden ingericht. Hier zijn ook al ontwikkelingen in. Daarnaast willen we onze werkprocessen inrichten op een manier dat de medewerkers die aan bepaalde competenties voldoen, beschikken over voldoende mandaat en budget om inwonersvragen, opgaven, problemen en knelpunten beter en sneller op te lossen.

Het voortzetten van ons organisatie-ontwikkelplan zal in 2025 de leidraad zijn voor de uitvoering.

Personeel en inhuur

Het doel is dat we zorgen voor een aantrekkelijk werkklimaat voor de ambtelijke organisatie zodat nieuw personeel gemakkelijker kan worden aangetrokken en huidig personeel langer kan worden behouden.

Hiervoor werken we samen aan verbinding. Hiervoor organiseren we leerzame en inspirerende activiteiten, zoals workshops en evenementen. En we vieren successen. We leren en worden beter door elkaar te ontmoeten.

We hebben aandacht aan het opleiden en het ontwikkelen van onze medewerkers en daarom realiseren we de Helder Academie. De Helder Academie faciliteert voor alle medewerkers opleidingen en helpt ze om zich verder te ontwikkelen. We bieden lessen en cursussen aan gericht op de loopbaan en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. We leren stagiaires ons vak.

We maken onze werkprocessen beter en denken van buiten naar binnen, zodat de dingen sneller en beter gaan. Hierdoor voelen medewerkers meer plezier in hun werk en minder werkdruk.

We zijn scherp op het onnodig inzetten van externe inhuur en adviesbureaus. We streven naar een effectievere en efficiëntere inzet van de organisatie. Voor de realisatie van onze ambities blijft de inzet van kennis en menskracht van adviesbureaus en externe inhuur nodig om de continuïteit en kwaliteit van de producten te kunnen borgen.

We hebben de oorzaken geïdentificeerd voor welke functies wij het meeste inhuren en werken gericht aan het aannemen van personeel met een dienstverband. Dit doen we door werving, opleiden en inzetten op het doorontwikkelen en doorgroeien van ons personeel.

Het behouden van het huidige personeel is van groot belang voor de continuïteit, kennis en kwaliteit van onze dienstverlening. We werken eraan de inhuur zoveel als mogelijk te beperken. Onze huidige formatie bestaat uit circa 500 fte's waarvan gemiddeld 50 vacatures jaarlijks opnieuw moeten worden geworven.

Planning & Control en Financiën

De in juli 2023 vastgestelde Visie op planning en control is het kader van waaruit gewerkt wordt aan: - compactere documenten voor planning en control met meer aandacht voor hoofdlijnen - goed leesbare sturingsinformatie - duidelijkheid over de rol van de aan de gemeente verbonden partijen en wat deze partijen bijdragen aan de maatschappelijke doelen van de gemeente.

De implementatie van de visie is afgestemd met de auditcommissie. Stapsgewijs worden zowel de P&C producten als de beleidskaders aangepakt en waar nodig geactualiseerd. De adviezen van de accountant krijgen daarbij aandacht waarmee ook de laatste omissies ten opzichte van de voorschriften worden weggenomen.

Een belangrijk aandachtspunt is de meetbaarheid van indicatoren en doelen. We werken hierbij zoveel mogelijk toe naar weergeven van de cijfers voor een meerjarige reeks zodat de lezer direct kan zien welke ontwikkeling zich voordoet.

Een ander aandachtspunt is het consequent informeren over de uitvoering van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dit is als vast onderdeel in de P&C documenten opgenomen.

Naast de rapportages aan de raad wordt gewerkt aan verbeterde interne stuurinformatie. Voor deze informatie wordt meer nadruk gelegd op het vastleggen van afspraken en verplichtingen en maken van prognoses. De extra

aandacht op dit vlak moet helpen bij het scherper begroten en het verkleinen van het verschil tussen de rekeninguitkomst en actuele begroting.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het verslagjaar 2023 neemt het college een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Dit betreft een schriftelijke verklaring waarmee verantwoording wordt afgelegd over de naleving van de regels die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. De accountant toetst of deze verantwoording klopt.

Van belang is dat de baten en lasten alsmede de balansmutaties getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In de rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

De rechtmatigheidsverantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college onder meer een toelichting op de rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden per rechtmatigheids criterium. Hierbij geeft het college aan welke verbetermaatregelen zij gaat treffen om rechtmatig handelen in de toekomst te borgen.

Voor wat betreft de interne beheersing geldt dat de verbijzonderde interne controle voor 2025 blijvende aandacht vraagt voor de verankering van (fraude)risicomanagement in de organisatie. Ook het actualiseren van werkprocessen blijft continu aandacht vragen evenals de borging van de aantoonbare prestatielevering. Komende tijd zal aandacht worden besteed aan de beheersing van de zorgkosten in het sociaal domein en de IT-beheersmaatregelen.

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna: Woo) in werking getreden. De Woo heeft tot doel overheden transparanter te maken. In de openbaarheidsparagraaf dient aandacht te worden besteed aan de uitvoering van de Woo.

In deze paragraaf gaan we in op:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Verbetering van informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

Actieve openbaarmaking betreft het openbaar maken van informatie uit eigen beweging. In de Woo is bepaald welke informatiecategorieën openbaar gemaakt moeten worden.

De ontwikkeling van PLOOI (landelijk platform) is stopgezet en in plaats daarvan is er gestart met de ontwikkeling van een alternatief waarin gemeenten de documenten kunnen plaatsen.

Organisaties kunnen kiezen voor een eigen omgeving om te publiceren en een verwijzing (index) maken naar een landelijk platform.

De gemeente kiest voor samenwerking met het Regionaal Archief Alkmaar waar we al mee samenwerken. Het Regionaal Archief Alkmaar wil dit proces faciliteren door het ontwikkelen van een publicatieplatform zodat we 2025 een aantal verplichte informatiecategorieën kunnen publiceren.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking betreft het openbaar maken van informatie nadat hierom is verzocht. Dit wordt een Woo-verzoek genoemd.

Verbetering van informatiehuishouding

De informatiehuishouding beter op orde hebben is een belangrijke randvoorwaarde voor het actief openbaar maken van de verplichte informatie in de Wet Open Overheid . Het opschonen en overzetten van ongestructureerde data is hier een onderdeel van. Het voorstel is in 2024 uitgewerkt en zal de komende periode projectmatig worden opgepakt.

Doelen in 2025 :

1. alle verplichte informatiecategorieën actief openbaar maken zodat ze voor diverse doelgroepen toegankelijk zijn
2. Woo-verzoeken goed afwickelen volgens vastgestelde richtlijnen en procedures
3. verbeteren van de informatiehuishouding is een continue proces, met de komende periode speciale aandacht voor ongestructureerde data en informatie. Deze sluit dan beter aan bij de verplichting om informatiecategorieën, zoals de voorgeschreven door de Woo, openbaar te maken.

Verbonden partijen

Algemeen

De gemeente Den Helder werkt op vele fronten samen. Binnen dit scala aan samenwerkingsvormen zijn verbonden partijen de (zelfstandige) organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk én financieel verbonden heeft. Een verbonden partij komt tot stand wanneer een publiek belang aan de orde is bij de uitvoering van een taak, die de gemeente niet per se zelf hoeft uit te voeren, en andere instrumenten, zoals inkoop of subsidie, niet toereikend zijn. Het heeft in dat geval een meerwaarde om een zelfstandige organisatievorm te kiezen die het beste past bij de publieke taak. En deze taak bepaalt dan of een publiekrechtelijke, of een privaatrechtelijke organisatie passend is.

De definitie van een verbonden partij, zoals opgenomen in het BBV luidt als volgt: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft'.

Publiekrechtelijke organisaties zijn de gemeenschappelijke regelingen die op grond van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in het leven zijn geroepen.

Privaatrechtelijke organisaties zijn, onder andere, stichtingen, vennootschappen en verenigingen en vinden hun wettelijke bepalingen in het Burgerlijk Wetboek.

Een gemeente heeft een bestuurlijk belang als zij zeggenschap heeft, dit kan door:

- Het hebben van een zetel in het bestuur door een vertegenwoordiger van de gemeente, of
- Het hebben van stemrecht.

Een gemeente heeft een financieel belang als zij middelen ter beschikking heeft gesteld die:

- verloren gaat in geval van faillissement van de verbonden partij (leningen/aandelenkapitaal) en/of: waarvoor de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden (borgstellingen/garanties).

Relevante beleidskaders

- het beleidskader Verbonden partijen (vastgesteld, juni 2018)
- Informatievoorziening door gemeenschappelijke regelingen (vastgesteld 22 januari 2018)

Overzicht verbonden partijen:

In de onderstaande tabel worden alle verbonden partijen weergegeven.

Uit de tabel blijkt het aandeel van de gemeente in de partij en de bijdrage die in de begroting is opgenomen.

Tevens is zichtbaar de verantwoordelijk portefeuillehouder, het omvang van de deelneming van de gemeente in risicodragend kapitaal (gestorte aandelen en agio). Tot slot is een risicoduiding opgenomen.

De partijen zijn elk afzonderlijk uitgebreid toegelicht (inclusief beschrijven van het algemene doel) in de [bijlage verbonden partijen](#).

Risicoduiding verbonden partijen

In de tabel is met een letter aangegeven welke risicobeeld de gemeente heeft bij de verbonden partijen.

A De verbonden partij heeft geen verbijzonderd risico. De bijdrage aan de partij is onderdeel van de begroting van de gemeente en er is geen risicodragend kapitaal ingebracht. Veelal is er sprake van een gemeenschappelijke regeling.

B De verbonden partij is een BV of NV, de gemeente heeft een financieel belang en de partij is gezond.

C De verbonden partij is een BV of NV, de gemeente heeft een financieel belang en het ingebrachte risicodragende kapitaal staat onder druk. Er is sprake van een bijzonder risico.

In deze paragraaf staan we apart stil bij de benadering van de verbonden partijen met risicoclassificatie C. Dit betreft:

- Willemsoord/Stichting Erfgoed Den Helder
- Zeestad
- Luchthaven Den Helder BV/Den Helder Airport CV.

Overzicht verbonden partijen	Progr.	Portefeuille houder	Aandeel	Begroting 2025	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Risico
Bedragen x € 1.000							
Verbonden partijen							
Gesubsidieerde arbeid Kop van Noord-Holland (GrGA)	2	N. Nanning	25%	9.977	350	2.969	A
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord	3	J. de Boer	9%	4132	5.333	42.613	A
Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)	4	F. Camara	12,5%	301	355	1.071	A
GGD Hollands Noorden	4	P. de Vrij	8,1 %	3310	2.110	23.835	A
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)	3	M. Zuiddam	5,6%	1069	4.188	5.837	A
Cocensus	1	P. van Diepen	7,1%	986	489	16.188	A
Stichtingen en Verenigingen							
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	1	n.v.t.	0,3%	94	56.306	92.686	A
Deelnemingen Den Helder (BV's, NV's en CV's)							
Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij Willemsoord BV	3	N. Nanning	100%	0	5.055	5.846	C
NV Port of Den Helder	3	F. Camara	100%	700	24.912	32.751	B
Luchthaven Den Helder BV	3	F. Camara	100%	0	0	0	C
Zeestad CV	3	P. Bais	49,5%	0	0	68.025	C
Zeestad BV	3	P. Bais	50%	0	18	0	C
Ontwikkelingsmaatschappij Noord-Holland Noord	3	T. Augustijn	5,9%	155	1204	3628	A
ROM Inwest	3	T. Augustijn	5,2%	22	0	0	A
NV HVC	4	P. van Diepen	3,8%	0	231.154	928.387	A
Bank Nederlandse gemeenten	5	P. van Diepen	0,4%	0	470.000	110.500.000	A
Overige							
Mobipunten	3	T. Augustijn	33%	15	0	0	A

Willemsoord BV./Stichting Erfgoed Den Helder

In 2019 is besloten om belangrijke onderdelen van het erfgoed in Den Helder onder te brengen bij de Stichting Erfgoed Den Helder (SEDH). Het betreft delen die in beheer zijn bij de SEDH en bij Willemsoord bv (WObv). WObv bleef als 100% deelneming van de gemeente als afzonderlijke (vastgoed) Bv. bestaan, terwijl het beheer en het personeel werd ondergebracht bij de stichting Erfgoed, waarmee de gemeente een subsidierelatie onderhoudt. Omdat het in stand houden van het monumentale erfgoed meer kost dan gedacht heeft adviesbureau Panteia eind 2023 een onderzoek uitgevoerd naar de voorwaarden die nodig zijn om het erfgoed in stand te houden. Naar aanleiding hiervan worden organisatorische aanpassingen doorgevoerd en vanaf 2025 extra (financiële) middelen beschikbaar gesteld boven op de bestaande gemeentelijke bijdrage. De structurele bijdrage van gemiddeld € 1 miljoen en het onderbrengen van het vastgoed (incl. Fort Kijkduin en Westoever) en personeel van Stichting Erfgoed bij WObv vormt de basis voor het in standhouden en ontwikkelen van het monumentaal erfgoed. Met de gemeentelijke bijdrage zal o.a. het beheer van de (publieke) onderhoudstaken op Willemsoord worden uitgevoerd. De stichting Erfgoed blijft in afgeslankte vorm bestaan en zal hoofdzakelijk vrijwilligersactiviteiten omvatten.

Zeestad BV/CV

In 2007 is Zeestad als zelfstandige ontwikkelbedrijf opgericht. Zeestad is betrokken bij de stedelijke vernieuwing van Den Helder voor de plangebieden Stadshart, Stelling van Den Helder en Nieuw Den Helder Centrum. De onderhanden projecten in deze gebieden, waarbij de provincie als subsidieverstrekker betrokken is, naderen de voltooiing. De provincie Noord-Holland, de gemeente Den Helder en Zeestad BV zijn de aandeelhouders van Zeestad CV. Met de provincie als aandeelhouder worden gesprekken gevoerd over de toekomstige structuur van Zeestad. Omdat ook de gemeentelijke organisatie vanuit het opgavegericht werken in ontwikkeling is, is het

moment gekomen te bepalen hoe Zeestad in een 2.0 versie kan worden voortgezet. In het tweede kwartaal 2025 wordt hierover een voorstel gedaan. Voor de voorbereiding en realisatie van de onderhanden projecten is in de begroting dekking opgenomen. De belangrijkste hiervan zijn:

➤ *Zone stadspark van station tot dijk.*

In dit gebied werken gemeente, Helder Vastgoed Bv/Woningstichting en Zeestad gezamenlijk aan de ontwikkeling van een stadspark as tot aan de zeedijk. Hiermee wordt de relatie van de stad met de zee gelegd en ontstaat een aantrekkelijk woonmilieu aan het park.

➤ *Winkelhart.*

Dit project omvat de omvorming van het voormalige V&D-pand tot een nieuw woon-en winkelgebied. Het huidige winkelcentrum "Kroonpassage" maakt onderdeel uit van de plannen.

➤ *Willemsoord Zuid.*

In het uitwerkingsplan stadshart 2008 is opgenomen dat er een nieuwe fiets/voetgangersbrug komt die de kop van de Beatrixstraat met Willemsoord verbindt. Ook wordt het entreegebied van Willemsoord getransformeerd zodat het past bij het maritieme en cultuurhistorische karakter van Willemsoord

Luchthaven Den Helder BV/Den Helder Airport CV

De financiële vermogenspositie van Luchthaven Den Helder BV (LDH) is in de afgelopen jaren relatief goed geweest, met de kanttekening dat deze als gevolg van toekomstige verslechterende resultaten van haar (50%) dochteronderneming Den Helder Airport (DHA) in de nabije toekomst kan verslechteren. Deze verslechtering wordt ingegeven door het dalend aantal vliegbewegingen in de olie & gas (offshore) industrie en de sinds medio 2022 lopende onderhandelingen met het Rijksvastgoedbedrijf (RvB) over een nieuw af te sluiten gebruiksovereenkomst m.b.t. het medegebruik van de luchthaven.

Medio 2024 heeft de staatssecretaris van defensie aangekondigd dat de vergoeding voor het medegebruik van de luchthaven, met terugwerkende kracht vanaf medio 2022, fors zal worden verhoogd en jaarlijks geïndexeerd. Deze verhoging wordt ingegeven door de verplichting om een marktconforme vergoeding te vragen, zoals voorgeschreven door de Wet Markt en Overheid.

De verhoging van de te betalen vergoeding is voor DHA dusdanig dat zonder concreet toekomstperspectief deze (nieuwe) financiële verplichting onhoudbaar is en het voortbestaan van het civiele deel van de luchthaven in het geding is, tenzij DHA door het ontwikkelen van nieuwe activiteiten en investeringen in staat is de financiële positie van de luchthaven te versterken. Een mogelijke oplossingsrichting kan worden gevonden in samenwerking met de provincie Noord-Holland, het ministerie van Defensie en andere relevante ministeries.

Grondbeleid

Visie grondbeleid

Het grond- en vastgoedbeleid staat in dienst van de ambities van de stad. Het is geen doel op zichzelf maar een middel om de visie op de stad te realiseren. Deze visie hebben wij vastgelegd in diverse beleidskaders en in de programmabegroting. De omgevingsvisie speelt een belangrijke rol in het geven van meer kader aan de ontwikkelingen waar Den Helder voor staat. Het gemeentelijk grondbeleid is vastgelegd in beleidskader Grondbeleid 2019 en in het beleidskader vastgoed 2022-2024.

Vanuit de ontwikkelingen in de haven, ambities van de luchthaven en de ontwikkeling van de stad Den Helder en Julianadorp zelf is er een toegenomen vraag naar bedrijventerrein, havencapaciteit en grond voor woningbouw. Hiervoor is een goede ruimteverdeling nodig. Het is wenselijk dat de gemeente meer regie heeft op de ontwikkelingen die spelen in het havengebied, op de stedelijke vernieuwing in de binnenstad, bij de versterking van de wijken en de woningbouwontwikkeling.

Wijze van grondbeleid

De situatie is bepalend voor de gemeentelijke rol in een gebiedsontwikkeling. De keuze voor actief of faciliterend grondbeleid, of een combinatie hiervan, is met name afhankelijk van de geformuleerde doelstellingen en de rol die marktpartijen daarin kunnen spelen. Eigen grondbezit en actief grondbeleid draagt altijd bij aan de realisatie van de doelen en is in veel gevallen noodzakelijk binnen de gemeente Den Helder om de doelen te bereiken. Maar betekent veelal dat de gemeente (financieel) risicodragend opereert. Doordat niet alle ruimtelijke doelen via faciliterend grondbeleid zijn te realiseren is actieve ontwikkeling, ondanks de kosten en/of risico's, vaak nodig. Om de huidige ambities die de gemeente heeft waar te maken speelt de gemeente een actieve rol in ontwikkelingen.

Uitgangspunt is dat toekomstige ontwikkelingen per saldo een waardevolle en duurzame toevoeging moeten zijn voor de omgeving (mens en natuur) en zo min mogelijk negatieve effecten hebben op de omgeving. Onder de nieuwe Omgevingswet wordt een grondontwikkeling gezien als onderdeel van een gebiedsvisie. Dit betekent dat het integraal resultaat uitgangspunt vormt bij een gebiedsontwikkeling. Het gaat daarbij om zowel het financieel resultaat als het maatschappelijk resultaat. Verschillende ontwikkelingen of wensen in een gebied kunnen we met elkaar in verbinding brengen, ook buiten de plangrenzen van het feitelijke ontwikkelingsgebied. Daarbij kijken we of er financiële opbrengsten in een gebied aanwezig zijn die bij kunnen dragen in andere gewenste maatschappelijke en/of ruimtelijke ontwikkelingen zodat deze in samenhang worden gerealiseerd.

Bij faciliterend grondbeleid stelt de gemeente kaders voor de ontwikkeling vast, maar laat ze de ontwikkeling (en winstpotenties en risico's) over aan ontwikkelaars. Waar externe partijen zelfstandig grond willen ontwikkelen sluit de gemeente zogenoemde anterieure overeenkomsten. In deze overeenkomsten wordt vastgelegd welke inspanningen de gemeente zal leveren en welke vergoeding daar tegenover staat. Aanvullend kunnen afspraken worden gemaakt voor planning, voortgang en fasering. In het omgevingsplan is de bestemming van de grond vastgelegd. Op het moment dat de ontwikkelaar de afspraken niet nakomt, kan hier alleen sturing op plaats vinden via vergaande maatregelen die niet snel genomen worden. Te denken valt aan bestemmingswijziging, vestigen van voorkeursrecht of onteigening.

Overzicht lopende grondexploitaties

Onderstaand geven we een overzicht van het geprognosticeerde planresultaat op eindwaarde van de per 1 januari 2024 in exploitatie genomen gronden. Het betreft het project Willem Alexanderhof en Molenwerf waarvoor de grondexploitaties al langer lopen en de op 11 maart 2024 vastgestelde grondexploitaties voor de projecten Tillenhof en Station Zuid.

Complex bedrag x € 1.000		Boekwaarde complex 31-12-2024	Resultaat Eindwaarde incl. voorzieningen	Einddatum grondexploitatie
Willem-Alexanderhof	Grondexploitatie	18.998	8.624	31-12-2027
	Voorziening	8.624	8.624	
Totaal		10.374	0	
Molenwerf	Grondexploitatie	1.315	825	31-12-2026
	Voorziening	825	825	
Totaal		490	0	
Tillenhof	Grondexploitatie		10	31-12-2026
Station Zuid	Grondexploitatie		4	31-12-2027
Totaal			14	

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de gronden die we in exploitatie hebben genomen op eindwaarde een neutraal resultaat hebben. Dit resultaat is inclusief de getroffen voorzieningen van € 9.448.684 (voorziening is bepaald op eindwaarde).

Eenmaal per jaar worden de grondexploitaties geactualiseerd. Dit vindt plaats als onderdeel van de opstelling van de jaarrekening. Deze actualisatie is tevens de basis van de nieuwe begrotingsraming.

Beleid reserves en risicobeheersing

Aan gebieden die we in ontwikkeling nemen, zijn risico's verbonden, zoals:

- Tegenvallende grondverkoop, waardoor de exploitatieperiode langer wordt.
- Afwaardering van de grondprijzen door de actuele marktsituatie.
- Kostenstijgingen die optreden.
- Andere voorbeelden van risico's zijn:
- Noodzakelijke, onverwachte investeringen.
- Veranderde wettelijke regelgeving.
- Planologische procedures die langer duren en daardoor vertragend en kostenverhogend werken.

Om risico's te verkleinen wordt in voorbereiding van een project zoveel mogelijk onderzoek gedaan en worden risico's in kaart gebracht. Om het risico van tijd te verminderen zetten we in op het zoveel mogelijk parallel plannen in het planontwikkelingsproces om zo de ontwikkelingstijd te minimaliseren. Dit betekent ook dat het project minder gevoelig is voor koersverandering door marktsituatie, wetgeving of politieke kleur. Een korter/intensiever proces vraagt op dat moment om een verhoogde capaciteit maar over de hele planperiode, omdat deze korter wordt, om een minder grote inzet van de gemeente, ontwikkelaar en adviseurs. Om de gevolgen van risico's financieel te kunnen opvangen, maken we hiervoor een reservering in de algemene reserve.

De gehanteerde risicoanalyse bestaat uit een opslag op de nog te maken kosten en een opslag op de nog te realiseren opbrengsten. Hieronder geven we het risico weer van de per 1 januari 2024 in exploitatie zijnde gronden. Het betreft het gebied Willem Alexanderhof en Molenwerf. Op 11 maart 2024 zijn de grondexploitaties voor Tillenhof en Station Zuid vastgesteld. Deze zijn ook aan de tabel toegevoegd.

Complex bedragen x € 1.000	Te realiseren kosten	Te realiseren opbrengsten	Risico-opslag	Ontwikkelrisico
Willem Alexanderhof	7.432	18.152	5,0%	1.279
Molenwerf	814	1.302		106
Tillenhof	638	966		81
Station Zuid	3.808	4.250		403
Totaal gronden in exploitatie	12.692	24.670		1.868

Wij lopen voor de grondexploitaties een risico op onvoorziene financiële tegenvallers. Het risico is gerelateerd

aan de nog te realiseren kosten en opbrengsten. De opbrengsten zijn later in de tijd gefaseerd dan de investeringen. Een groot deel van de investeringen doen we vooraf (verwervingen, bouwrijp maken en dergelijke) om het mogelijk te maken grond te verkopen en opbrengsten te realiseren. Vertraging in het project en hierdoor het later realiseren van de opbrengsten hebben dan ook een negatief effect op het resultaat van het project.

Willem Alexanderhof betreft een langdurige exploitatie waarbij een groot aantal woningen worden ontwikkeld. Hier zijn in 2013 overeenkomsten over afgesloten. In Willem Alexanderhof moet van de totale kosten nog ca. 16% uitgevoerd worden. Aan de opbrengstenkant moet nog ca. 39% worden gerealiseerd. Voor het project Molenwerf zijn afspraken over de ontwikkeling vastgelegd in een overeenkomst. Het betreft een relatief korte ontwikkeling waardoor de risico's minder groot zijn. Ook Tillenhof en Station Zuid zijn exploitaties met een relatief korte uitvoeringsperiode. Deze projecten zijn echter net in uitvoering gegaan, dus daarmee zijn de risico's nog groot voor deze projecten.

We hebben het ontwikkelrisico ingeschat op een bedrag van € 1.868.100. Het totale risico legt een beslag op de algemene reserve en daarmee op de weerstandscapaciteit van de gemeente.

Toerekening bovenwijkse voorzieningen

Momenteel worden investeringen in het belang van de gemeenschap niet doorberekend op initiatiefnemers, terwijl uitbreiding van (bedrijfs-) activiteiten wel kunnen leiden tot meer druk op de infrastructuur door meer verkeersbewegingen. Dit noemen we bovenwijkse kosten en er zijn mogelijkheden om dit, naar redelijke verdeling, toe te rekenen aan initiatiefnemers (bedrijven en woningen). Hierdoor wordt de gemeente in staat gesteld om investeringen te doen om de groei van de gemeente te faciliteren. Het opstellen van een nota bovenwijkse voorzieningen zorgt ervoor dat de gemeente transparant opereert, geeft inzicht in de investeringsopgave in bovenwijkse voorzieningen en geeft ontwikkelende partijen vooraf duidelijkheid over de te verhalen kosten. De gemeente gaat hiervoor beleid ontwikkelen.

Gronden per 1-1-2025 niet in exploitatie genomen

De gemeente heeft een aantal potentiële ontwikkelgronden in het bezit.

- We hebben de Riepel.
- We hebben grond Westoever en Spoorweghaven (loods) aangekocht en gronden van NS/Prorail. Deze gronden hebben een toekomstige ontwikkelpotentie. Het gebied Spoorweghaven kent meerdere grondeigenaren. Op basis van gesprekken wordt hiervoor een ontwikkelstrategie opgezet om het gebied tot ontwikkeling te kunnen brengen.
- Daarnaast is het Sportpark Ruyghweg aangekocht. De atletiekbaan is gerenoveerd. Het andere deel van het gebied betreft een strategische grondaankoop met het doel de beoogde gebiedsontwikkeling op te pakken in samenhang met de ontwikkeling van het Spoorweghavengebied en Westoever. Voor de ontwikkeling van het gebied is een concept transformatiekader ontwikkeld. De ontwikkeling van Sportpark Ruyghweg als woningbouwgebied is in voorbereiding genomen. Hiertoe heeft Zeestad in 2023 een opdracht gekregen.
- De grondexploitatie Doggerswijk West is afgesloten. De grond vertegenwoordigt een waarde en is opgenomen onder materiële vaste activa. Momenteel wordt onderzocht of hier een flexwonen project kan worden gerealiseerd. In 2024 wordt dit verder uitgewerkt.

Plannen

Plannen die in planvorming zijn:

Ruyghweg	besluitvorming ter vaststelling grondexploitatie Q1 2025
Dijkkwartier fase 1	besluitvorming ter vaststelling financiële bijdrage Q4 2024
Julianadorp Oost/ONS/FC Den Helder	besluitvorming ter vaststelling grondexploitatie Q1 2024
Flexwonen De Dogger	start realisatie Q1 2025

In visievorming zijn de gebieden Spoorweghaven en Bijlweg.

Subsidies

De wettelijke grondslag van een subsidie wordt gevonden in de Awb en in de gemeentelijke subsidieverordeningen. Door middel van het vaststellen van deze begroting zijn de subsidieplafonds voor de onderstaande deelverordeningen, organisatiesubsidies en doelstellingen gekoppeld aan de regio visie sociaal domein vastgesteld.

Specifieke uitkeringen van het Rijk

Gemeenten krijgen specifieke uitkeringen van het Rijk, waarvoor de verantwoording verloopt via de systematiek van Single information, Single audit (SiSa). Voor subsidies die uit deze middelen worden betaald is er een bovenliggend afwegingskader dat door het Rijk is vastgesteld. Met welk instrument dergelijke Rijksmiddelen worden ingezet vergt afstemming. Het budget voor subsidies die vanuit de specifieke uitkering (op basis van de gemeentelijke ASV) zijn verleend, kan daardoor gedurende het jaar bijgesteld worden.

In de tabel deelverordeningen is de omvang weergegeven van de subsidieplafonds per deelverordening / subsidieregeling.

Deelverordeningen	
Beleidsregels subsidie deskundigheidsbevordering 2020	30.775
Subsidieverordening evenementen Den Helder 2020	171.787
Peuteropvang en Voorschoolse educatie	1.576.501
Subsidieverordening sportverenigingen	371.751
Totaal	2.150.814

De subsidieplafonds voor de subsidieregelingen Regio Deal Waterstof binnen de Regio Deal Maritiem Cluster worden niet via de begroting van de gemeente Den Helder vastgesteld. Voor de subsidieverordening gevelverbetering zijn de middelen gereserveerd tot en met jaar 2024.

In de tabel organisatie subsidie worden de subsidies weergegeven die verleend worden op basis van een specifieke begrotingspost. Onderstaande bedragen zijn de subsidieplafonds voor deze begrotingssubsidies.

Organisatie subsidie	
Mondriaanfonds	19.082
Stichting Beheer Sport- en Evenementenaccommodaties Den Helder (BSE)	200.000
Stichting Citymarketing Den Helder	262.699
Stichting De Helderse Vallei	890.890
Stichting De Nollen	23.515
Stichting Erfgoed Den Helder	540.449
Stichting Jeugd Onderwijs en Cultuur Den Helder	83.748
Stichting Jeugdfonds Sport Den Helder	164.841
Stichting Kopgroep Bibliotheken	2.083.461
Stichting Museumhaven	100.503
Stichting Nationaal Reddingmuseum Dorus Rijkers	210.447
Stichting Ondernemen aan zee	700.000
Stichting Regio-omroep Noordkop	167.875
Stichting Schouwburg de Kampanje	2.309.251
Stichting Strandexpl. Noordkop	373.402
Stichting Triade	1.342.048
Vogelasiel De Paddenstoel	71.493
Willemsoord B.V. (Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij)	582.398
Totaal	10.126.103

Voor het jaar 2025 zijn ook middelen gereserveerd voor sociaal maatschappelijke inzet gekoppeld aan de doelstellingen van Regionale visie Sociaal beleid. De daaraan gekoppelde subsidieplafonds staan in onderstaande tabel.

Een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner		
Bemoeizorg	404.271	GGD HN GGZ Kop van Noord-Holland Reclassering Nederland
Leefomgeving en zorg	402.612	Team Sportservice NH Stichting Kopgroep Bibliotheken Triade
Verbinding onderwijs-zorg	1.381.147	GGD HN Peuterspeelzaal 't Zwanenest Stichting Meerwerk Basisscholen Stichting Samenwerkingsverband PO Kop van NH Stichting Scholen aan Zee Stichting Kopgroep Bibliotheken Stichting Parlan MEE en de Wering
Werk en inkomen/financiële educatie, - ondersteuning	99.795	Humanitas afd. Kop van NH MEE en de Wering
Wonen/tijdelijke opvang	2.345.403	GGD HN MEE en de Wering Stichting Blijf van m'n Lijf Stichting DNO Den Helder
Totaal	4.633.228	
Optimaal deelnemen aan de maatschappij		
Inclusieve samenleving	153.290	Art.1 Bureau Discriminatie zaken Stichting 15 augustus herdenking Stichting 4 en 5 mei Den Helder 80 jaar vrijheid
Ondersteunen in integratie	158.043	Intern. Vrouwen Centrum
Voorkomen en terugdringen afstand tot de arbeidsmarkt	458.559	Stichting Hortus Overzee Stichting Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Den Helder
Totaal	769.892	
Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen		
Preventie vroegsignalering	2.147.145	GGZ Kop van Noord-Holland Humanitas afd. Kop van NH MEE en de Wering Team Sportservice NH
Versterken sociale basis, ondersteunen buurt- en wijkhuizen	483.706	Het Buurtcollectief MEE en de Wering Stichting Beheer MFC Julianadorp Stichting MFC 'T Wijkhuis
Totaal	2.630.851	

Zoveel mogelijk zelf oplossen		
Dementiezorg	50.563	Alzheimer Ver. N-H Noord Stichting Geriant Stichting Odensehuis
Ondersteunen van andere doelgroepen	1.853.796	GGD HN GGZ Kop van Noord-Holland MEE en de Wering Parnassia Groep B.V. RCO De Hoofdzaak Stichting Buurtgezinnen Stichting Inloophuis Den Helder eo Stichting Mantelzorgcentrum Stichting Present Stichting Slachtofferhulp Nederland Stichting Voedselbank Den Helder
verslavingszorg	693.649	Parnassia Groep B.V.
Totaal	2.598.008	

Veilig, Gezond en Vitaal		
Gezond leven	421.284	Sportfederatie Team Sportservice NH Stichting Olympisch Netwerk
Kansrijke start	64.329	GGD HN St. Speelgoedbank Den Helder Stichting Babyspullen
Ondersteunen thuiswonen	367.136	AristoZorg MEE en de Wering Stichting Afgestoft Stichting Omring
Totaal	852.748	

Voldoende Vrijwilligers, Mantelzorgers en Professionals		
Platform vrijwilligers	108.090	MEE en de Wering
Vrijwilligers en mantelzorgers in de zorg behouden	27.248	Stichting Zorg aan Zee
Totaal	135.338	

Opvolging aanbevelingen onderzoeken rekenkamercommissie

Subsidies

In opvolging van het rekenkameronderzoek is inmiddels de inzet van subsidies beter verbonden met de doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten. Dit komt in de subsidieparagraaf tot uitdrukking. In de raadcommissie 23 september 2024 is de gemeenteraad geïnformeerd over de beoogde vervolgstappen. De aandachtspunten van de commissie worden meegenomen in het vervolg. Een volgende stap is de actualisatie van de Algemene subsidieverordening. Die actualisatie is ook voorzien in de implementatie visie op P&C. Parallel daaraan worden ook de ambities in de in voorjaar 2024 vastgestelde Regiovisie Sociaal Domein verbonden aan de subsidieverordening door middel van een subsidieregeling.

Informatiebeveiliging

Uit het rekenkameronderzoek naar de informatiebeveiliging blijkt het volgende:

1. Er is onvoldoende tactisch beleid voor zowel informatiebeveiliging als privacy.
2. De organisatie heeft onvoldoende inzicht in de risico's waarmee zij te maken heeft.
3. Er ontbreekt een bedrijfscontinuïteitsplan voor het geval van een cybercrisis.
4. Informatiebeveiliging is niet voldoende geïntegreerd in de organisatie, wat leidt tot een laag bewustzijn hierover.

Naar aanleiding van dit onderzoek worden er in 2025 verschillende maatregelen genomen om het volwassenheidsniveau van de gemeente te verbeteren:

1. Op dit moment heeft de gemeente Den Helder alleen een Chief Information Security Officer (CISO) en een Functionaris Gegevensbescherming (FG) in dienst. De gemeente zal echter ook een Information Security Officer (ISO) en een Privacy Officer (PO) gaan werven. Met een uitgebreider team van specialisten kan een groter deel van de organisatie worden bereikt, kan tactisch beleid worden ontwikkeld en kan proactief worden ingegrepen.
2. Risicomanagement is nog onvoldoende verankerd in de organisatie. De gemeente zal dit stapsgewijs verbeteren om de risico's beter in kaart te brengen. Vervolgens kunnen de risico's op basis van prioriteit gemitigeerd worden;
3. Hoewel er al technische maatregelen zijn genomen om de continuïteit van informatie en kritische processen te waarborgen, is er nog geen allesomvattend bedrijfscontinuïteitsplan dat ook organisatorische maatregelen bevat. In 2025 wordt gewerkt aan een dergelijk plan, waarin onder andere de dreiging van een cyberaanval wordt opgenomen.
4. Het verhogen van bewustzijn over informatiebeveiliging en privacy is een doorlopend proces. Dit zal vanuit meerdere invalshoeken worden aangepakt, onder meer door middel van online trainingen via Arda, presentaties op verschillende niveaus in de organisatie en gerichte communicatie.

Bijlagen

Meerjarig investeringsplan 2025-2028

Overzicht investeringen 2025-2028	Jaar	Krediet	Besteed tot en met 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1.000								
A. Lopende investeringen								
Programma 3, Vitale gemeente		15.285	1.082	3.907	7.538	1.754	208	208
Ontwikkeling ONS/Julianadorp	2020	7.000	428	1.484	5.000			
Renovatie Koninckshoek	2022	330		165	165			
Aandelen Stichting Administratiekantoor ROM	2022	1.644	603	208	208	208	208	208
Restauratie Brugwachtershuisje	2023	550	51	0	0			
Opknappen kades Helders kanaal fase 2 2024	2024	5.211		2.000	1.665	1.546		
Breewaterplein 2024	2024	550		50	500			
Programma 4, Leefbare gemeente		46.951	1.411	14.493	20.323	10.124	0	0
Loopuytpark	2020	600	1.338	-352	-386			
Wildopvang bouwkundig	2020	1.963	135	183	1.280	366		
Riolering Kruiszwijn 3,4 en 5	divers	10.887	21	1.761	4.130	4.975		
Vernieuwing Lichtlijn	divers	5.375	477	2.939	1.959			
Herdenkingsbos	2023	300	18	25	257			
Nieuwbouw prinses Margrietschool en KDV	2023	11.400	760	3.640	7.000			
Nieuw perspectief niet-gebiedsgericht groen 2024	2024	200		100	100			
Nieuw perspectief niet-gebiedsgericht wegen 2024	2024	260		140	120			
Sporthal De Brug 2024	2024	425		100	325			
Riolering Centrum	2024	4.000		2.000	2.000			
Riolering Oostslootbuurt	2024	6.000		2.000	2.000	2.000		
Riolering Tuindorp Oost	2024	1.509		200	482	827		
Riolering Geleerdenbuurt	2024	2.131		25	150	1.956		
Vervangingsinvesteringen wegen 2024	2024	682		482	200			
VRI Jan Verfaillweg/Seringenlaan	2024	144		19	125			
Aanpassing bushaltes (2024)	2024	136		492	-356			
Koopv.binnenhaven - kadeconstructie vervangen SLA24	2024	940		389	551			
Overhead		510	0	68	442	0	0	0
Tractiemiddelen 2024	2024	510		68	442			
Totaal Lopende investeringen		62.746	2.493	18.468	28.303	11.878	208	208

Overzicht investeringen 2025-2028	Jaar	Krediet	Besteed tot en met 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1.000								
B. Nieuwe vervangingsinvesteringen								
Programma 3, Vitale gemeente		1.345			764	276	305	0
De Linie, drainage rugbyveld en drainage veld 3	2025	115			115			
JVC vervanging kunstgras/ballenvangers/hekwerk/dugouts	2025	650			564	86		
Linie kunstgras vervangen hockeyveld	2025	190				190		
Veld C kunstgras toplaag vervangen	2025	305					305	
A-veld ballenvangers/hekwerk	2025	85			85			
Programma 4, Leefbare gemeente		49.820			14.110	12.680	12.180	10.850
Vervangingsinvesteringen wegen	2025	6.000			1.500	1.500	1.500	1.500
Vervanging schakelkasten Openbare Verlichting	2025	1.300			800	500		
Gebiedsgerichte aanpak	2025	4.000			1.000	1.000	1.000	1.000
Nieuw perspectief gebiedsgericht	2025	1.901			634	634	634	
Nieuw perspectief gebiedsgericht (groen)	2025	259			86	86	86	
Nieuw perspectief niet-gebiedsgericht	2025	219			73	73	73	
Nieuw perspectief niet-gebiedsgericht (OV)	2025	450			150	150	150	
Nieuw perspectief niet-gebiedsgericht (Wegen)	2025	780			260	260	260	
Nieuw perspectief niet-gebiedsgericht (Groen)	2025	381			127	127	127	
Herinrichting speelterreinen	2025	530			230	100	100	100
Herplant bomen agv iepziekte	2025	1.000			250	250	250	250
Rioleringswerken	2025	29.000			8.000	7.000	7.000	7.000
Verbeteringswerken Stedelijk Water	2025	4.000			1.000	1.000	1.000	1.000
Overhead		5.664			1.087	1.385	2.525	667
Tractiemiddelen	2025	1.876			442	295	887	252
Netwerk	2025	518			100	200	118	100
Servers en storage	2025	1.050			100	100	750	100
Landmeten/Cad	2025	70						70
Noodstroomvoorziening	2025	100			25		50	25
Telefonie/Mobiele Devices	2025	730			300		430	
Narrow casting	2025	30					30	
Werkplek excl ipad en iphone	2025	1.005				790	215	
Klantbegeleidingszuil	2025	45					45	
Netwerk (switches)	2025	240			120			120
Totaal Nieuwe vervangingsinvesteringen		56.829			15.961	14.341	15.010	11.517

Overzicht investeringen 2025-2028	Jaar	Krediet	Besteed tot en met 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1.000								
C. Nieuwe investeringen in de ruimtevragers								
Programma 3, Vitale gemeente		20.260			1.114	1.688	14.990	2.468
Afronding projecten stadshart	2025	2.790			394	438	1.490	468
Stationsplein Binnenstad West	2025	220			220			
Spoorwerghaven Noord en Zuid	2025	1.250				250	1.000	
Kadeverbreding Het Nieuwe Diep	2025	11.000					11.000	
Dijkkwartier	2025	5.000			500	1.000	1.500	2.000
Programma 4, Leefbare gemeente		12.750			4.580	7.950	220	0
Fietstunnel Zuid	2025	6.000			600	5.400		
Verduurzaming Willemsoord	2025	4.000			2.000	2.000		
Verkeersveiligheid	2025	1.100			1.100			
Openbare ruimte in aansluiting op woningbouw	2025	1.650			880	550	220	
Totaal nieuwe investeringen in de ruimtevragers		33.010			5.694	9.638	15.210	2.468
Totaal investeringen		152.584	2.493	18.468	49.958	35.856	30.428	14.193

Overzicht van het verloop van reserves en voorzieningen

Reserves	Saldo	Resultaat	+/+	-/-	Saldo	+/+	-/-	Saldo
Bedragen * € 1.000	31-12-23	2023	2024	2024	31-12-24	2025	2025	31-12-25
Algemene reserve	21.410	8.490	0	0	29.900	0	6.761	23.139
Te bestemmen resultaat	12.621	-12.621	0	6.761	-6.761	6.761	3.642	-3.642
Totaal algemene reserve	34.031	-4.131	0	6.761	23.139	6.761	10.403	19.497
Bestemmingsreserves								
Zorgzame gemeente								
Reserve Beschermd Wonen	4.452	0	3.961	3.643	4.770	0	480	4.290
Reserve BUIG gelden	1.235	0	0	1.235	0	0	0	0
Vitale gemeente								
Reserve Drooghe Weert	32	0	0	0	32	0	0	32
Reserve Helders perspectief	618	0	0	0	618	0	165	453
Reserve Kunstopdr./aank.kunstvoorwerpen	63	0	0	0	63	0	0	63
Reserve Monumenten	23	0	0	0	23	0	0	23
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	133	0	0	0	133	0	0	133
Reserve DIVMAG - terrein	227	0	0	0	227	0	0	227
Reserve aankopen Stadshart wet Voorkeursrecht	274	0	0	63	211	0	0	211
Reserve af te stoten gemeentelijk vastgoed	1.059	0	0	40	1.019	0	0	1.019
Reserve huurdering VVH	39	0	0	0	39	0	0	39
Reserve molen Visbuurt	200	0	0	0	200	0	0	200
Reserve Uitvoering Klimaatakkoord	144	0	0	0	144	0	0	144
Reserve onderhoud civiele kunstwerken haven	2.139	0	888	0	3.027	0	0	3.027
Leefbare gemeente								
Reserve evenementen	230	0	0	2	228	0	80	148
Reserve bodemsanering	1.023	0	120	455	688	0	25	663
Reserve watergangen	141	0	0	0	141	0	0	141
Egalisatiereserve Afval	0	832	0	555	277	0	90	187
Algemene dekkingsmiddelen								
Reserve Stabilisatiefonds Algemene Uitkering	2	0	0	0	2	0	0	2
Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	1.570	2.420	0	3.990	0	0	0	0
Kapitaalegalisatiereserves	24.266	0	0	780	23.486	0	677	22.809
Totaal bestemmingsreserves	37.870	3.252	4.969	10.763	35.328	-	1.517	33.811
Totaal reserves	71.901	-879	4.969	17.524	58.467	6.761	11.920	53.308

Kolom Resultaat 2023: Het resultaat 2023 is in het raadsbesluit voor € 879.000 toegevoegd aan de voorziening Regeling voor Vervroegde Uittreding, Het resultaat van de begroting 2025 is verwerkt op de regel te bestemmen resultaat direct onder Algemene reserve.

Reserves	Saldo	+/+	-/-	Saldo	+/+	-/-	Saldo	+/+	-/-	Saldo
Bedragen * € 1.000	31-12-25	2026	2026	31-12-26	2027	2027	31-12-27	2028	2028	31-12-28
Algemene reserve	23.139	0	0	23.139	0	0	23.139	0	0	23.139
Te bestemmen resultaat	-3.642	0	682	-4.324	340	0	-3.984	249	0	-3.735
Totaal algemene reserve	19.497	0	682	18.815	340	0	19.155	249	0	19.404

Bestemmingsreserves										
Zorgzame gemeente										
Reserve Beschermd Wonen	4.290	0	0	4.290	0	0	4.290	0	0	4.290
Reserve BUIG gelden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vitale gemeente										
Reserve Drooghe Weert	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32
Reserve Helden perspectief	453	0	140	313	0	120	193	0	0	193
Reserve Kunstopdr./aank.kunstvoorwerpen	63	0	0	63	0	0	63	0	0	63
Reserve Monumenten	23	0	0	23	0	0	23	0	0	23
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	133	0	0	133	0	0	133	0	0	133
Reserve DIVMAG - terrein	227	0	0	227	0	0	227	0	0	227
Reserve aankopen Stadshart wet Voorkeursrecht	211	0	0	211	0	0	211	0	0	211
Reserve af te stoten gemeentelijk vastgoed	1.019	0	0	1.019	0	0	1.019	0	0	1.019
Reserve huurdering VVH	39	0	0	39	0	0	39	0	0	39
Reserve molen Visbuurt	200	0	0	200	0	0	200	0	0	200
Reserve Uitvoering Klimaatakkoord	144	0	0	144	0	0	144	0	0	144
Reserve onderhoud civiele kunstwerken haven	3.027	0	0	3.027	0	0	3.027	0	0	3.027
Leefbare gemeente										
Reserve evenementen	148	0	0	148	0	0	148	0	0	148
Reserve bodemsanering	663	0	25	638	0	25	613	0	25	588
Reserve watergangen	141	0	0	141	0	0	141	0	0	141
Egalisatiereserve Afval	187	0	90	97	0	90	7	0	0	7
Algemene dekkingsmiddelen										
Reserve Stabilisatiefonds Algemene Uitkering	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2
Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitaalegalisatiereserves	22.809	0	708	22.101	0	714	21.387	0	714	20.673
Totaal bestemmingsreserves	33.811	0	963	32.848	0	949	31.899	0	739	31.160
Totaal reserves	53.308	0	1.645	51.663	340	949	51.054	249	739	50.564

Voorzieningen

Voorzieningen	Saldo	+/+	-/-	Saldo	+/+	-/-	Saldo
Bedragen x € 1.000	31-12-23	2024	2024	31-12-24	2025	2025	31-12-25
Egalisatievoorzieningen (heffingen)	2.357	0	219	2.138	0	257	1.881
Onderhoud riolering	2.357	0	219	2.138	0	257	1.881
Kostenegalisatievoorzieningen	5.212	1.005	0	6.217	998	0	7.215
Brandweerkazerne	902	0	0	902	0	0	902
Onderhoud gymnastieklokalen	300	76	0	376	76	0	452
Onderhoud overige gebouwen	2.534	788	0	3.322	781	0	4.103
Onderhoud sportaccommodaties	1.080	141	0	1.221	141	0	1.362
Groot onderhoud watergangen	396	0	0	396	0	0	396
Voorzieningen voor risico's en verplichtingen	3.019	958	343	3.634	0	251	3.383
Wachtgeld voormalig wethouders	412	0	210	202	0	0	202
Waterbreed	917	0	0	917	0	0	917
Watertoren	66	0	0	66	0	0	66
Pensioenen voormalig bestuurders	519	958	0	1.477	0	0	1.477
Spaarverlof	226	0	0	226	0	0	226
Regeling vervroegde uittreding	879	0	133	746	0	251	495
Totaal voorzieningen	10.588	1.963	562	11.989	998	508	12.479

Voorzieningen	Saldo	+/+	-/-	Saldo	+/+	-/-	Saldo	+/+	-/-	Saldo
Bedragen x €1.000	31-12-25	2026	2026	31-12-26	2027	2027	31-12-27	2028	2028	31-12-28
Egalisatievoorzieningen (heffingen)	1.881	0	296	1.585	0	388	1.197	0	388	809
Onderhoud riolering	1.881	0	296	1.585	0	388	1.197	0	388	809
Kostenegalisatievoorzieningen	7.215	998	0	8.213	998	0	9.211	998	0	10.209
Brandweerkazerne	902	0	0	902	0	0	902	0	0	902
Onderhoud gymnastieklokalen	452	76	0	528	144	0	672	144	0	816
Onderhoud overige gebouwen	4.103	781	0	4.884	702	0	5.586	702	0	6.288
Onderhoud sportaccommodaties	1.362	141	0	1.503	152	0	1.655	152	0	1.807
Groot onderhoud watergangen	396	0	0	396	0	0	396	0	0	396
Voorzieningen voor risico's en verplichtingen	3.383	0	184	3.199	0	62	3.137	0	0	3.137
Wachtgeld voormalig wethouders	202	0	0	202	0	0	202	0	0	202
Waterbreed	917	0	0	917	0	0	917	0	0	917
Watertoren	66	0	0	66	0	0	66	0	0	66
Pensioenen voormalig bestuurders	1.477	0	0	1.477	0	0	1.477	0	0	1.477
Spaarverlof	226	0	0	226	0	0	226	0	0	226
Regeling vervroegde uittreding	495	0	184	311	0	62	249	0	0	249
Totaal voorzieningen	12.479	998	480	12.997	998	450	13.545	998	388	14.155

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Structurele onttrekkingen:				
Nieuwbouw Pijler/Herderschee	52	52	52	52
Onderwijscluster Pasteurstraat	64	64	64	64
Noorderhaaks	23	23	23	23
Polderweg	11	11	11	11
Fietspad Duinweg	4	4	4	4
Streepjesberg	0	6	6	6
Villa Kakelbont	14	14	14	14
Koningstraat-Spoortsraat	111	111	111	111
Stadspark	175	175	175	175
Sportlaan 10	19	19	19	19
Serverruimte	18	18	18	18
Renovatie Ambachtsweg	30	30	30	30
Nieuwbouw stadhuis	147	147	147	147
Parkeerterrein de Schooten		10	10	10
Anton Pieck-plein		14	14	14
Wildopvang			6	6
LED-verlichting	8	8	8	8
Laadpalen	3	3	3	3
Totaal structurele onttrekkingen	678	708	714	714

Overzicht incidentele baten en lasten

Programma				
Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Lasten				
Programma 1, Bestuurlijke vernieuwing	0	0	0	0
Programma 2, Zorgzame gemeente	3.609	654	120	0
Oekraïne opvang	2.000			
SPUK sport en bewegen, gezondheidsbevordering	709	534		
Extra locatie dagopvang maatschappelijke opvang	480			
Armoedebeleid	300			
Toekomstscenario Jeugd	120	120	120	
Programma 3, Vitale gemeente	1.335	352	356	0
Gevelrenovatie	750			
Helders perspectief	465	352	336	
Small Modular Reactor	100			
Monitor toerisme	20		20	
Programma 4, Leefbare gemeente	1.249	722	350	0
SPUK sport en bewegen, gezondheidsbevordering	434	372		
Quelderduijn	200	200	200	
Maritiem evenement	150	150	150	
Kanoroute	125			
Herziening parkeerbeleid	100			
Leerlingenvervoer i.v.m. sluiting school	100			
Evenement '80 jaar vrijheid'	80			
Bijdrage kustbus	60			
Overhead	207	210	26	0
RVU regeling	207	210	26	
Totale lasten	6.400	1.938	852	0
Baten				
Programma 1, Bestuurlijke vernieuwing	0	0	0	0
Programma 2, Zorgzame gemeente	-4.228	-534	0	0
BR: onttrekking beschermd wonen	-480			
Oekraïne opvang	-3.000			
SPUK sport en bewegen, gezondheidsbevordering	-748	-534		
Programma 3, Vitale gemeente	-165	-140	-120	0
BR: Helders perspectief	-165	-140	-120	
Programma 4, Leefbare gemeente	-475	-372	0	0
BR: Evenementen '80 jaar vrijheid'	-80			
SPUK sport en bewegen, gezondheidsbevordering	-395	-372		
Algemene dekkingsmiddelen	2.325	0	0	0
AU: eenmalige korting in verband met vervoegd invoeren nieuwe financieringssysteem	2.325			
Overhead	-207	-210	-26	0
RVU regeling	-207	-210	-26	
Totale baten	-2.750	-1.256	-146	0
Saldo baten en lasten	3.650	682	706	0

Overzicht verplichte BBV indicatoren

Het onderstaande overzicht wordt geactualiseerd en beschikbaar gesteld gelijk met de beantwoording van de technische vragen.

BBV verplichte indicatoren		Nederland 2023	Gemeente 2023	Gemeente 2024	Begroting 2025
Zorgzame gemeente					
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	836,6	779,6	745	760
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	NB	NB	0,2	0,2
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	NB	NB	7	6,5
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	73,1	70,4	66	71
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	NB	NB	1,7	1,5
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	344,8	377,5		
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	191,5	77,3		
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13,5	17,2		
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,1	2,1		
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3	0,4		
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	700	830		
Vitale gemeente					
Funciemenging	%	54,2	48,9		
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	181,8	114,2		
Gemiddelde WOZ-waarde	x € 1.000	368	223	242	
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	9,1	6,3		
Demografische druk	%	70,3	76,5	77,5	
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	860	723	748	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	942	885	912	

Leefbare gemeente				
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	9	13	
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2,5	5,4	
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	4,3	5,7	
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,3	1,1	
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	5,8	10,5	
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	6,3	5,1	
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	27	44	
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,4	3,6	
Niet-sporters	%			
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner			
Hernieuwbare elektriciteit	%			
Overhead				
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	9,3	9,5	
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,1	8,4	
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	875	518	559 495
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur	17	16,5	6 7,6
Overhead	% van totale lasten	NB	11,1	11,8 10,4

Overzicht baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		268.956	265.558	267.074	255.108	254.279	254.582
0.1	Bestuur	3.102	3.544	4.348	4.228	4.101	4.101
0.10	Mutaties reserves	730					
0.2	Burgerzaken	2.514	3.116	3.365	3.393	3.411	3.150
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.286	1.074	1.270	1.257	1.256	1.255
0.4	Overhead	31.421	33.045	30.419	29.687	29.633	29.514
0.5	Treasury	2.713	2.517	4.305	4.288	4.273	4.266
0.61	OZB woningen	291	351	362	362	362	362
0.62	OZB niet-woningen	327	347	360	360	360	360
0.64	Belastingen overig	1	1	1	1	1	1
0.8	Overige baten en lasten	248	-10	1.266	-270	135	208
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	9	5	5	5	5	5
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.140	4.465	5.445	5.557	5.672	5.672
1.2	Openbare orde en veiligheid	2.753	2.974	2.863	2.869	2.921	2.920
2.1	Verkeer en vervoer	9.209	9.438	10.124	10.004	10.700	10.798
2.2	Parkeren	769	701	777	789	1.273	1.287
2.4	Economische havens en waterwegen	543	759	433	448	722	720
3.1	Economische ontwikkeling	3.696	3.828	3.063	2.115	2.038	2.360
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	25	12	13	13	13	12
3.4	Economische promotie	29	31	497	384	368	32
4.2	Onderwijshuisvesting	4.780	4.783	5.140	5.535	5.520	5.508
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.786	5.535	4.676	4.451	4.432	4.393
5.1	Sportbeleid en activering	1.108	1.396	1.462	1.400	1.028	828
5.2	Sportaccommodaties	4.686	4.201	4.340	4.210	4.229	4.185
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.630	4.696	4.583	4.369	4.369	4.219
5.4	Musea	333	825	862	262	262	262
5.5	Cultureel erfgoed	1.753	1.651	2.708	2.654	2.772	2.721
5.6	Media	2.058	2.159	2.243	2.136	2.136	2.136
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.638	7.337	7.757	7.610	7.631	7.634
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.799	8.286	8.635	6.547	6.279	6.279
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6.782	4.648	5.084	4.500	4.523	4.522
6.3	Inkomensregelingen	37.682	34.795	33.752	33.500	34.272	34.866
6.4	WSW en beschut werk	6.282	6.254	8.281	8.489	8.718	8.950
6.5	Arbeidsparticipatie	3.350	3.309	3.432	3.241	3.296	3.352

Bedragen x € 1.000		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	4.304	3.896	3.993	3.967	3.967	3.967
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	385	1.090	794	794	794	751
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-						
6.73	Pleegzorg	2.192	2.451	2.753	2.670	2.670	2.670
6.74	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	6.119	6.918	6.855	6.005	5.921	5.921
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	11.371	12.392	13.906	13.271	12.817	12.697
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-4					
7.1	Volksgesondheid	2.666	2.528	4.174	2.677	2.550	2.550
7.2	Riolering	4.288	3.953	4.196	4.225	4.629	4.860
7.3	Afval	8.664	9.715	9.371	9.371	9.370	9.370
7.4	Milieubeheer	2.157	3.608	3.650	3.325	3.325	3.325
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	581	564	572	572	572	572
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.276	958	1.268	1.274	1.274	1.274
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	6.232	3.842	3.673	4.976	2.079	1.585
8.3	Wonen en bouwen	5.364	6.781	4.034	4.353	4.401	4.405

Bedragen x € 1.000		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten		-281.577	-257.226	-263.433	-254.428	-254.620	-254.831
0.1	Bestuur	-38	-52	-52	-52	-52	-52
0.10	Mutaties reserves	-5.064	-1.102	-197	-197	-197	-197
0.2	Burgerzaken	-688	-1.212	-1.397	-1.425	-1.444	-1.182
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-5.810	-1.099	-1.128	-1.128	-1.128	-1.128
0.4	Overhead	-1.643	-1.693	-2.353	-2.218	-2.134	-2.108
0.5	Treasury	-3.678	-3.571	-5.131	-5.412	-5.752	-5.885
0.61	OZB woningen	-7.002	-7.413	-7.673	-8.044	-8.230	-8.230
0.62	OZB niet-woningen	-8.091	-8.562	-8.862	-9.291	-9.505	-9.505
0.63	Parkeerbelasting					-800	-800
0.64	Belastingen overig						
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-150.234	-155.393	-162.004	-153.891	-155.159	-155.162
0.8	Overige baten en lasten		-107	487	-317	-317	-289
1.2	Openbare orde en veiligheid	-90	-40	-42	-42	-42	-42
2.1	Verkeer en vervoer	-687	-776	-877	-877	-877	-877
2.2	Parkeren	-126	-105	-108	-108	-108	-108
2.4	Economische havens en waterwegen	-1.911					
3.1	Economische ontwikkeling	-1.584					
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-5					
3.4	Economische promotie	-1.938	-1.798	-2.135	-2.135	-2.135	-2.135
4.2	Onderwijshuisvesting	-346	-7	-7	-29	-71	-71
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.138	-3.197	-2.819	-2.819	-2.819	-2.819
5.1	Sportbeleid en activering	-397	-395	-395	-372		
5.2	Sportaccommodaties	-2.366	-1.142	-1.172	-1.172	-1.172	-1.172
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-152	-2	-2	-2	-2	-2
5.4	Musea						
5.6	Media	-57	-57	-57			
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-707	-753	-728	-728	-728	-728
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-6.959	-5.257	-4.947	-1.875	-1.651	-1.651
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.192	-751	-758	-731	-575	-575
6.3	Inkomensregelingen	-30.980	-28.621	-29.588	-30.023	-30.843	-31.736
6.4	WSW en beschut werk						
6.5	Arbeidsparticipatie	-322	-153	-146			
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-683	-635	-241	-1.055	-1.041	-1.041

Bedragen x € 1.000		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-12	-7	-7	-7	-7	-7
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-						
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-624	-653	-444	-444	-444	-444
6.82	Geëscaleerde zorg 18-						
7.1	Volksgezondheid	-335	-312	-1.696	-154		
7.2	Riolering	-5.044	-4.716	-6.965	-6.994	-7.398	-7.629
7.3	Afval	-12.456	-12.261	-12.734	-12.716	-12.716	-12.806
7.4	Milieubeheer	-602	-1.162	-1.173	-1.173	-1.173	-1.173
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-316	-330	-325	-340	-355	-370
8.1	Ruimte en leefomgeving	-93	-67	-49	-49	-49	-49
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-6.279	-3.802	-3.633	-5.086	-2.189	-1.561
8.3	Wonen en bouwen	-1.811	-2.232	-2.633	-2.633	-2.633	-2.633
Totaal		-12.621	8.332	3.641	681	-342	-249

Overzicht verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen			
Gesubsidieerde arbeid Kop van Noord-Holland (GrGa)			
Vestigingsplaats	Schagen		
Website	https://www.grga.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	De gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen hebben een belang in de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland (GR). Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners dat de gemeente heeft. De GR heeft een 100% deelneming in Probedrijven nv te Schagen. Portefeuillehouder: N. Nanning		
Openbaar belang	Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) en de Participatievoorziening beschut werk (artikel 10b Participatiewet) en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen.		
Partijen	Gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen		
Stemverhoudingen	Iedere gemeente heeft een even zware stem.		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	350	350	
Exploitatiebijdrage	10460	9977	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	350	50	
Vreemd vermogen	2969	3037	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat	10460	9977	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	De loonkosten stijgen sterker dan de via de regietafel afgesproken indexeringen voor de gemeenschappelijke regelingen. Dit komt naast de CAO ontwikkelingen ook door verhoging van het wettelijk minimumloon. Daarnaast realiseren we minder gesubsidieerde banen dan begroot. De landelijke cumulatieve taakstelling sluit niet meer aan op de werkelijkheid. Hierdoor hebben we de afgelopen jaren forse overschotten gerealiseerd en zijn de niet bestede subsidies terugbetaald aan de gemeenten. Dit verwachten we niet meer bij de begroting 2025, doordat we niet meer aansluiten op de landelijke taakstelling.		
Risico's	Cao aanpassingen veroorzaken ook voor de gemeentebegroting hogere bijdragen.		

Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Website	https://www.vrnhn.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt. Portefeuillehouder: J. de Boer		
Openbaar belang	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		
Partijen	Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk & Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.		
Stemverhoudingen	conform verdeelsleutel 9%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage	4505	4132	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	5333	6756	
Vreemd vermogen	42613	41948	
Leningen/garanties	29597	30860	
Exploitatieresultaat	4505	4132	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> - De oorlog in Oekraïne is helaas nog steeds aan de gang. Naast Oekraïense vluchtelingen zijn ook mensen uit andere delen van de wereld op zoek naar een veilige plek. Dit vraagt al sinds de zomer van 2022 inzet van mensen, middelen en tijd. - Vrijwilligers steeds minder werken in de plaats waar zij wonen. Een groter vraagstuk is de gemiddelde leeftijd van vrijwilligers en de daardoor verwachte uitstroom binnen tien jaar. Het behouden van vrijwilligers en het vinden en binden van nieuwe vrijwilligers wordt een steeds grotere uitdaging - De bewoonde omgeving raakt steeds voller, waardoor er niet meer voldoende woningen gebouwd kunnen worden. Oplossingen worden gezocht in meer verticale bouw. Ondergronds bouwen en hoogbouw nemen toe, wat een modernisering vraagt van het tactisch optreden. 		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> - De risico's op onbeheersbare natuurbranden. - Onze regio zet vol in op energietransitie. De risico's nemen toe door de komst van elektrische voertuigen, fietsen en steps, (buurt)batterijen, windmolens en zonneweides, productie en transport van waterstof en groengas. Ook zonnepanelen op daken en omvormers in huis vormen steeds grotere brandrisico's. - Brandbestrijding in en de bereikbaarheid van oude binnensteden wordt complexer door het afsluiten van gebieden en het nemen van verkeerremmende en -vertragende maatregelen. Al dan niet in combinatie met complexere bouw en meervoudig functioneel gebruik. - Zorginstellingen worden kleinschaliger en minder zichtbaar, waardoor er op meer plekken sprake is van verminderd zelfredzame mensen met beperkt aanwezig (zorg)personeel. Dit vertaalt zich in een hogere risicocategorie volgens de systematiek GGO van het dekkingsplan. 		

Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)			
Vestigingsplaats	Alkmaar	 Regionaal Archief Alkmaar	
Website	https://www.regionaalarchiefalkmaar.nl		
Beleid			
Bestuurlijk belang	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt. Portefeuillehouder: F. Camara		
Openbaar belang	RHCA voert de wettelijk verplichte taak uit tot het beheer van het gemeentearchief. Het in het samenwerkingsverband vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.		
Partijen	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen, Texel en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.		
Stemverhoudingen	12,5% (6 van de 48 stemmen)		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage	313	301	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	355	392	
Vreemd vermogen	1071	941	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat	313	301	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	Naast het voortzetten van de kerntaken krijgen twee thema's extra aandacht krijgen: het duurzaam bewaren van de digitale overheidsinformatie in het edepot en het vergroten van de digitale dienstverlening aan burger en aangesloten overheden. Het project E-depot verloopt volgens planning en het streven is om binnen enkele jaren alle bij de GR aangesloten overheden hierop aan te sluiten. Voor de digitale dienstverlening zullen bestaande producten (zoals digitaliseren op verzoek, het geschiedenislokaal, het E-loket bouwdoSSIERS en het WOO-loket) verder ontwikkeld worden. Tevens zal gewerkt worden aan de vernieuwing van de website in verband met het beschikbaar komen van een nieuwe versie van het systeem waarmee we onze collectie beheren en beschikbaar stellen, waarbij ook de techniek van de linked open data wordt geïntroduceerd.		
Risico's	1. Minder opbrengsten aanvullende diensten 2. Hogere energiekosten		

GGD Hollands Noorden			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Website	https://www.ggdhollandsnoorden.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt. Portefeuillehouder: P. de Vrij		
Openbaar belang	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		
Partijen	Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.		
Stemverhoudingen	8,1 %		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage	3763	3310	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	2110	-1954	
Vreemd vermogen	23835	25057	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat	3763	3310	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	De omvang van de algemene reserve en de weerstandscapaciteit staan onder druk als gevolg van het ongedekte Cao-gat, dat is ontstaan in 2023. Met het oog op de komende veranderingen in de uitkering uit het gemeentefonds is GGD HN zich ervan bewust dat kritisch gekeken moet worden naar de GR-taken en aanvullende diensten. Hiertoe is in het algemeen bestuur van 13 maart 2024 afgesproken dat het bestuur en directie met elkaar in gesprek gaan over de financiële vooruitzichten voor 2026 en verder in de context van het ravijnjaar.		
Risico's	In de begroting 2025 van de GGD zijn de volgende risico's aangegeven: doorontwikkeling en ziekteverzuim JGZ, hogere instroom veilig thuis, informatiebeveiliging en privacybescherming en kostenstijgingen.		

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHH)			
Vestigingsplaats	Hoorn		
Website	https://www.odnhn.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een vastgesteld aantal stemmen, waarbij de stemverdeling voor de gemeenten is gebaseerd op de combinatie van inwoneraantal en in te brengen budget. Het aantal stemmen voor de Provincie is gebaseerd op het in te brengen budget.</p> <p>Portefeuillehouder: M. Zuiddam</p>		
Openbaar belang	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van vergunningsverlening, toezicht en handhaving (landelijke milieu- en Wabotaken).		
Partijen	Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk & Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.		
Stemverhoudingen	5,59%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal			
Exploitatatiebijdrage	1111	1069	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	4188	4841	
Vreemd vermogen	5837	5496	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat	1111	1069	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen			
Risico's	De risico's die staan aangegeven in de paragraaf weerstandsvermogen zijn: claims, datalek van geregistreerde gegevens, aanbestedingsrisico's en projecten ten laste van het rekeningresultaat.		

Cocensus			
Vestigingsplaats	Heemskerk		
Website	https://www.cocensus.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente die dit lid vertegenwoordigt.</p> <p>Portefeuillehouder: P. van Diepen</p>		
Openbaar belang	<p>Het namens de dertien deelnemende gemeenten zo efficiënt mogelijk heffen, invorderen en kwijtschelden van gemeentelijke belastingen, lokale heffingen en rechten. Het uitvoeren van de Wet WOZ, BAG, afhandelen van bezwaar en beroep, taxatie van vastgoed en het beheer van vastgoedinformatie.</p>		
Partijen	<p>Gemeenten Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Den Helder, Haarlem, Haarlemmermeer, Dijk en Waard, Hillegom, Oostzaan, Wormerland, Uitgeest, Castricum, Heiloo.</p>		
Stemverhoudingen	<p>7,1% (2 van de 28 stemmen)</p>		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal			
Exploitatatiebijdrage	1036	986	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2022	31-12-2021	
Eigen vermogen	489	250	
Vreemd vermogen	16188	15877	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat	1036	986	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<p>Cocensus is opgericht als een gemeenschappelijke regeling, wat betekent dat het fungeert als verlengd openbaar bestuur en diensten verleent aan de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Bergen, Dijk en Waard, Den Helder, Uitgeest, Castricum, Heiloo. De gemeente Landsmeer heeft aangegeven om per 1 januari 2025 te willen aansluiten bij Cocensus. Cocensus heeft de verantwoordelijkheid voor het innen van lokale heffingen en voert de Wet WOZ uit. Vanaf 1 januari 2023 is Cocensus ook verantwoordelijk voor het klantcontactcentrum voor al haar deelnemende gemeenten.</p>		
Risico's	<p>De verbonden partij heeft een beperkt eigen vermogen om risico's op te vangen; feitelijk staan de deelnemende partijen garant. De risico's die staan aangegeven in de paragraaf weerstandsvermogen hebben betrekking op no cure no pay bedrijven, cyberaanvallen en privacywetgeving.</p>		

Overige verbonden partijen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)		 Vereniging van Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Den Haag		
Website	https://vng.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	Den Helder is lid van de vereniging om haar belangen te behartigen bij het Rijk.		
Openbaar belang	De VNG heeft als doel de lokale overheid te versterken zodat zij hun inwoners optimaal kunnen bedienen: <ul style="list-style-type: none"> - Zij ondersteunt de leden collectief en individueel bij de vervulling van hun bestuurstaken. - Voor de leden of groepen van leden maakt zij afspraken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector en overeenkomsten inzake arbeidsvoorwaarden van personeel in de sector gemeenten aangaan met werknemersorganisaties. - Zij behartigt de publieke belangen van de gemeenten in relatie met de andere overheden. 		
Partijen	342 gemeenten (per 1 januari 2024)		
Stemverhoudingen	In principe 1 stem op de 342 leden. In de praktijk blijken deelgroepen (grote gemeenten in diverse klassen) daarnaast invloed te hebben.		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage	0	101	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	56306	51704	
Vreemd vermogen	92686	99059	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat	0	101	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	Nederland staat voor grote veranderingen. Op het gebied van wonen, energie, klimaat, bestaanszekerheid en kansengelijkheid bestaan grote uitdagingen die gemeenten collectief moeten aanpakken. De VNG slaat de handen ineen en werkt vanuit het collectief van gemeenten in de volle breedte aan deze maatschappelijke opgaven. Beschikbare financiële ruimte is hiervoor noodzakelijk. Als gevolg van de wijziging in de verdeelsystematiek (van samen de trap af naar omvang BBP) worden gemeenten geconfronteerd met een aanzienlijk lagere uitkering uit het Gemeentefonds (2026 ravijnjaar) en worden bezuinigingen op de gemeentelijke uitgaven realistisch.		
Risico's	Koersrisico's belegd vermogen, resultaat projecten, afrekening ontvangen subsidies, resultaat van de bedrijven die onder de VNG vallen.		

Vennootschappen en coöperaties

Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij Willemsoord BV			
Vestigingsplaats	Den Helder		
Website	http://www.willemsoordbv.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.</p> <p>Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. Kos (F. Camara) Portefuillehouder: N. Nanning</p>		
Openbaar belang	<p>De doelstelling van Willemsoord bv is 'het (her)ontwikkelen van gronden, gebouwen en/of andere registergoederen te Den Helder, waaronder de Oude Rijkswerf Willemsoord'. De kernactiviteiten van Willemsoord bv bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het in stand houden en beheren, exploiteren van cultuur historisch erfgoed met als doel zelfstandig via bijdragen, verhuur vastgoed en het faciliteren van evenementen in de exploitatie te kunnen voorzien; - Het ondersteunen van huurders op Willemsoord in het aantrekken van bezoekers door middel van marketingactiviteiten en evenementen; - Het voeren van parkmanagement (afval en beveiliging). 		
Partijen	De gemeente Den Helder		
Stemverhoudingen	100%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	20000	20000	
Exploitatiebijdrage		825000	
Overige bijdragen		364000	
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	5055	5617	
Vreemd vermogen	5846	7019	
Leningen/garanties	19691	18017	
Exploitatieresultaat		825000	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<p>In 2024 is door onderzoeksbureau Panteia een onderzoek gestart naar de financiële, organisatorische aspecten binnen Willemsoord Bv en de Stichting Erfgoed Den Helder, gericht op het structureel gezond maken van de bedrijfsvoering. Eind 2024 zullen de resultaten (en de van de gemeente gevraagde bijdrage) bekend zijn. Gelet op de financiële positie van Willemsoord Bv heeft de gemeentelijke accountant heeft bij het samenstellen van de jaarrekening 2022 en 2023 aandacht gevraagd voor de (te hoge) waardering van Willemsoord Bv op de gemeentelijke balans. Aan de hand van de uitkomsten van het (Panteia) onderzoek en de in het 3e kwartaal 2024 te verrichten taxaties van de panden op Willemsoord wordt bekeken in hoeverre de feitelijke waarde van Willemsoord Bv afwijkt van de waarde die is opgenomen in de gemeentelijke administratie.</p>		
Risico's	<p>Uitkomst van de naar aanleiding van het Panteia rapport gestarte onderzoeken kan zijn dat substantieel meer gemeentelijke middelen moeten worden toegekend aan Willemsoord Bv om een gezonde exploitatie mogelijk te maken. Mogelijk moet de waarde van de gemeentelijke deelneming Willemsoord Bv in 2024 verder worden afgeboekt indien de uitkomst van de door Willemsoord Bv in gang gezette waardebepaling lager ligt dan de waarde waarvoor de gemeente deze in de boeken heeft staan.</p>		

NV Port of Den Helder			
Vestigingsplaats	Den Helder		
Website	https://portofdenhelder.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.</p> <p>Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. van Diepen Portefuillehouder: F. Camara</p>		
Openbaar belang	<p>De vennootschap heeft ten doel het (doen) uitoefenen van het havenbedrijf en exploiteren van haven- en industrieterreinen.</p> <p>Onderdeel van het doel van de vennootschap is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling, de aanleg, het beheer en de exploitatie van haven en industriegebieden, in de ruimste zin van het woord. - De bevordering van een effectieve, veilige en efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer en het zorg dragen voor nautische en maritieme orde en veiligheid in de door de vennootschap beheerde havens, alsmede het optreden als bevoegde havenautoriteit in het havengebied van Den Helder. - Het bevorderen van de economische ontwikkeling, het imago daaronder begrepen, binnen de door de vennootschap beheerde havens en industrieterreinen. - Het bevorderen van een veilige bedrijfsvoering, het stimuleren van een zo laag mogelijke milieubelasting en het betrachten van zorg voor een veilige woonomgeving. - Het opzetten, coördineren en uitvoeren van parkmanagement en het stimuleren en initiëren van samenwerking tussen bedrijven binnen de haven en industrieterreinen. - Het bevorderen en tot stand brengen van civiel medegebruik van de onder het beheer van het ministerie van Defensie staande havens en terreinen in Den Helder. - Het bevorderen van haven gebonden werkgelegenheid in de gemeente Den Helder en omliggende regio. - Het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van, alsmede het (doen) financieren van andere ondernemingen, in welke rechtsvorm dan ook. - Het verstrekken en aangaan van geldleningen, het beheren van en het beschikken over registergoederen en het stellen van zekerheden, ook voor schulden van anderen. <p>De vennootschap tracht haar doel onder meer te bereiken door</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het verwerven, vervreemden, bezwaren, stichten of doen stichten, ontwikkelen, exploiteren, beheren en administreren van registergoederen. - Het aangaan van joint ventures en het overigens deelnemen in het voeren van bestuur over andere ondernemingen en vennootschappen. - Het verlenen van diensten op administratief, (haven)technisch, financieel economisch of bestuurlijk gebied; - Het verwerven en/of exploiteren van vergunningen voor zover dienstbaar aan het in lid 2 (vgl. vorige bullet) bepaalde. - Het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. 		
Partijen	De gemeente Den Helder		
Stemverhoudingen	100%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	94	94	
Exploitatiebijdrage	700	700	
Overige bijdragen	248	248	
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	24912	22996	
Vreemd vermogen	32751	26785	
Leningen/garanties	13326	15275	

Exploitatieresultaat	700	700	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<p>Samen met de gemeente, Koninklijke Marine en Provincie Noord-Holland wordt in de Ontwikkeling Maritiem Cluster met oog voor ieders belangen een realistisch streefbeeld ontwikkeld voor de lange termijn en worden oplossingen gezocht voor het ruimtegebrek in de haven. Zo moet voldoende ruimte gevonden worden om de ontwikkelingen voor de offshore windmarkt en waterstofeconomie te kunnen faciliteren, zowel in de haven als op bedrijventerreinen.</p> <p>PoDH heeft een stabiele onderhoudsplanning voor de komende jaren, waar afspraken over zijn gemaakt met de gemeente in de SLA. Tevens lopen er projecten voor fysieke ruimte (kades en dijkversterking) en wordt in 2024 de eerste aanleg van walstroom verwacht voor offshore schepen.</p> <p>PoDH is betrokken bij de beoogde samenvoeging van NSEG en AYOP. Hiermee kan de haven en bedrijfsleven van Den Helder nog beter worden gepositioneerd als locatie voor de offshore windmarkt.</p>		
Risico's	<p>Als projecten gericht op ontwikkeling van meer ruimte in de zeehaven stagneren of niet doorgaan, wordt de aansluiting op de offshore windmarkt bemoeilijkt en vermindert het zicht op een gezond verdienmodel. Voor een toekomstbestendige haven zijn er investeringen nodig in de verduurzaming, daarvoor zijn ook extra financieringsbronnen benodigd. Met de gemeentelijke bijdragen voor de komende jaren (w.o. SLA) in de publieke kunstwerken en wettelijke nautische taken is de financiële positie van PoDH sterk verbeterd en meer toekomstbestendig.</p>		

Zeestad CV			
Vestigingsplaats	Den Helder		
Website	https://zeestad.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>De gemeente Den Helder is 49,5% aandeelhouder van Zeestad cv. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.</p> <p>Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. van Diepen Portefuillehouder: P. Bais</p>		
Openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> - Het verkrijgen, vervreemden, in (onder)erfpacht uitgeven, administreren, exploiteren, huren en verhuren van registergoederen. - Het zelf ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen. - Het geheel of gedeeltelijk doen ontwikkelen en/of realiseren en/of verkopen van registergoederen en/of doen aannemen en uitvoeren van bouwwerken. - Het sluiten van overeenkomsten met gemeenten en/of andere overheidsinstellingen en/of derden in het kader van het ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen. - Het optreden als tussenpersoon bij de aan en verkoop en bij de huur en verhuur van registergoederen. - Het ter leen verstrekken en het ter leen opnemen van gelden, al dan niet onder hypotheccair verband. - Het op enigerlei wijze verstrekken van zekerheden of zich verbinden voor schulden en andere verplichtingen van de vennootschap of andere vennootschappen of ondernemingen die met haar in een groep zijn verbonden of van derden. - En al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin, alles in de Plangebieden verband houdend met de Plangebieden. <p>In concreto richt de cv zich op het creëren van een levendig stadshart met een compacte en aantrekkelijke mix van stedelijke functies en activiteiten. Herstel en ontwikkeling van de Stelling Den Helder.</p>		
Partijen	Gemeente Den Helder (commanditair vennoot), Provincie Noord-Holland (commanditair vennoot), Zeestad bv (beherend vennoot)		
Stemverhoudingen	49,5%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	18	18	
Exploitatatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen	68025	74377	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<p>De exploitatie van Zeestad loopt tot en met 31 december 2024. De provincie NH heeft aangegeven per die datum terug te treden als aandeelhouder. Momenteel wordt bekeken of Zeestad in 2025 een doorstart kan maken en nieuwe planontwikkeling mogelijk is. In het najaar van 2024 zal hier meer duidelijkheid over zijn. Uitgangspunt is dat in ieder geval de lopende plannen (waar in de afgelopen jaren gemeentelijke bijdragen voor zijn toegekend) in samenwerking met de gemeente en externe partners (w.o. Helder Vastgoed Bv.) wordt afgerond.</p>		

Risico's	De binnenstad van Den Helder en delen van Willemsoord zijn nog steeds in ontwikkeling. De werkzaamheden van Zeestad en haar strategische partners (wo. Gemeente, Woningstichting/Helder Vastgoed Bv.) dragen hieraan bij. Afhankelijk van de keuze met welk vehicle de stadsvernieuwing in de komende jaren kan worden voortgezet (Zeestad of alternatieven) komen ook nieuwe projecten zoals gevelvernieuwing Nieuw Den Helder, ontwikkeling Dijkkwartier etc. in beeld. Onbekend is nog hoe deze in ontwikkeling worden genomen.
----------	--

Zeestad BV			
Vestigingsplaats	Den Helder		
Website	https://zeestad.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Gemeente Den Helder is 50% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.</p> <p>Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. van Diepen Portefuillehouder: P. Bais</p>		
Openbaar belang	<p>De rol van de gemeente als participerende partij komt als volgt tot uiting:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het optreden als beherend vennoot van een commanditaire vennootschap. - Het oprichten van, het deelnemen in-, het financieren van-, het samenwerken met-, het voeren van directie over - en het verlenen van adviezen en andere diensten aan vennootschappen of ondernemingen. - Het zelf ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen. - Het geheel of gedeeltelijk doen ontwikkelen en/of realiseren en/of verkopen van registergoederen en/of doen aannemen en uitvoeren van bouwwerken. - Het sluiten van overeenkomsten met gemeenten en/of andere overheidsinstellingen en/of derden in het kader van het ontwikkelen en/ of realiseren van registergoederen. - Het optreden als tussenpersoon bij de aan en verkoop en bij de huur en verhuur van registergoederen. - Het ter leen verstrekken en het ter leen opnemen van gelden, al dan niet onder hypotheccair verband. - Het op enigerlei wijze verstrekken van zekerheden of zich verbinden voor schulden en andere verplichtingen van de vennootschap of andere vennootschappen of ondernemingen die met haar in een groep zijn verbonden of van derden; - Het verkrijgen, exploiteren en vervreemden van industriële en intellectuele eigendomsrechten. <p>Alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.</p>		
Partijen	De gemeente Den Helder, Provincie Noord-Holland		
Stemverhoudingen	50%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	18	18	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	18	18	
Vreemd vermogen			
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	De activiteiten worden door Zeestad CV ontwikkeld. Evenals bij Zeestad CV het geval is zal e provincie NH zich per 1 januari 2025 uit Zeestad BV (en CV) terugtrekken. Onbekend is nog in welke vorm de afwikkeling van lopende- en nieuwe projecten na 1 januari 2025 zal plaatsvinden. Eind 2024 zal hierover meer duidelijk zijn.		
Risico's	Idem Zeestad CV.		

NV HVC			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Website	https://www.hvcgroep.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	De gemeente Den Helder bezit met 112 aandelen 3,17% van het aantal aandelen A van HVC. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college. Portefeuillehouder: P. van Diepen		
Openbaar belang	De nv HVC heeft als doel zijn meerwaarde en maatwerk leveren aan haar aandeelhoudende gemeenten en waterschappen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en het opwekken en leveren van duurzame energie. HVC ondersteunt haar aandeelhouders in hun ambitie voor het realiseren van de landelijke doelstelling van 75% gescheiden inzameling en hergebruik van huishoudelijk afval. HVC draagt bij aan het realiseren van de ambitie voor gemeenten en waterschappen van 14% duurzame energie door te investeren in energieprojecten gericht op de productie (en afzet) van duurzame warmte, elektriciteit en gas. Als aandeelhoudende gemeente heeft Den Helder met HVC een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor de inzameling van huishoudelijk afval.		
Partijen	De eigenaren van HVC zijn 52 gemeenten en 8 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.		
Stemverhoudingen	3,17%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	248000	248000	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	231154	196243	
Vreemd vermogen	928387	878504	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	HVC draagt bij aan het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen door een groei van activiteiten in de energietransitie en de circulaire economie. Dit leidt tot het verminderen en/of hergebruiken van de uitstoot van CO2 en vermindering van het energieverbruik. Dit geschiedt o.a. door de ontwikkeling van warmtenetten, het opwekken van duurzame stroom met zon- en windprojecten en inwoners te stimuleren afval te voorkomen. Ook worden grondstoffen uit restafval gescheiden en wordt samen met waterschappen warmte en elektriciteit gemaakt door bij het verwerken van rioolslib grondstoffen terug te winnen.		
Risico's	Zorgdragen voor de veiligheid, betrouwbaarheid en continuïteit van de installaties is belangrijk. Door een wettelijk verbod op lachgas cilinders worden deze bij het afval gedumpt en exploderen in de ovens wat gevaarlijke en kostbare situaties oplevert en tot bedrijfsstilstand kan leiden. Ook is de markt sinds het ontstaan van de oorlog in Oekraïne volatiel op het gebied van prijzen en leveringen op het gebied van grondstof en materieel. Door hoge inflatie en hiermee gepaard gaande renterisico's kunnen financiële risico's ontstaan. HVC vermindert de impact hiervan door het afsluiten van langjarige leningsovereenkomsten.		

Luchthaven Den Helder bv			
Vestigingsplaats	Den Helder		
Website	https://denhelderairport.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.</p> <p>Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. van Diepen Portefuillehouder: F. Camara</p>		
Openbaar belang	<p>- Het exploiteren van de luchthaven Den Helder door diensten te verlenen aan de offshore helikopter vervoersmarkt en de algemene luchtvervoersmarkt.</p> <p>- Het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met en het voeren van de directie over andere ondernemingen met een soortgelijk of aanverwant doel alsmede het (doen) financieren ook door middel van het stellen van zekerheden van andere ondernemingen, met name die waarmee de vennootschap in een groep is verbonden.</p> <p>Luchthaven Den Helder bv is 50% behorend vennoot van Den Helder Airport cv. De andere (stille) vennoot is CHC Helikopters. In de cv vinden de bedrijfsactiviteiten plaats.</p>		
Partijen	De gemeente Den Helder		
Stemverhoudingen	100%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	45	45	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	0	7262	
Vreemd vermogen	0	33	
Leningen/garanties	0	0	
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<p>Het aantal vliegbewegingen daalt en de verwachting is dat er structureel minder helikoptervluchten zullen zijn als gevolg van de transitie fossiele brandstoffen naar windenergie. De luchthaven is actief opzoek naar nieuwe mogelijkheden. Zaken als ruimte voor de kustwacht en het toevoegen van ruimte voor fixed-wing vluchten en drones.</p> <p>Daarnaast is de luchthaven actief betrokken bij projecten voor het verduurzamen van de luchtvaart (CO2-neutrale routeontwikkeling i.s.m. Provincie, Ministerie van I&W en Platform Duurzaam Vliegen). Een stimulans voor ontwikkeling kan worden gevonden in de goedgekeurde plannen om in een voormalig kantoorpand bij de luchthaven een short-stay accommodatie voor offshore personeel te realiseren. Financieel gezien lijkt stabilisatie van verwachte extra kosten t.a.v. het (mede) gebruik van MVK De Kooy samen met defensie (RvB) bespreekbaar. Een nieuwe gebruiksovereenkomst dient met het met het ministerie van Defensie (RvB) te worden afgesloten. Ook de effecten van de luchtverkeersleiding Nederland die de verkeersleiding op de luchthaven heeft overgenomen zijn nog onduidelijk. Daarnaast is het overleg met de medecompagnon binnen Den Helder Airport (CHC) over de aanpassing van de juridische structuur zijn nog niet afgerond.</p>		

Risico's	<p>De exploitatie van Den Helder Airport is afhankelijk van de ontwikkelingen van de energiemarkt (zowel fossiel als duurzaam) die van invloed zijn op het aantal vliegbewegingen en passagiers. Het duurt nog tot zeker 2030 voordat de huidige afname van vliegbewegingen gerelateerd aan de olie- en gasmarkt is vervangen door voldoende vliegbewegingen voor de markt van windenergie op zee en nieuwe ontwikkelingen als fixed-wing. Spanning kan ontstaan gedurende deze periode om verwachte tekorten tijdig te kunnen compenseren. Ook de gevolgen van het aanpassen van de juridische structuur en (financiële) consequenties hiervan en de kosten van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) zijn momenteel nog onvoldoende in beeld en kunnen mogelijk leiden tot extra uitgaven.</p>
----------	---

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG Bank)			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Website	https://www.bngbank.nl/Home		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandelen dat de gemeente bezit. De gemeente Den Helder bezit 0.39% van de aandelen, dat zijn 211.731 aandelen met een nominale waarde van 2,50 per stuk.</p> <p>Portefeuillehouder: P. van Diepen</p>		
Openbaar belang	<p>BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.</p> <p>Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.</p>		
Partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden, gemeenten, provincies en de Staat.		
Stemverhoudingen	0,39%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	529	529	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	470000	5062000	
Vreemd vermogen	110500000	107500000	
Leningen/garanties	89200000	88000000	
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	De BNG staat er financieel gezien sterk voor. Een sterke kapitalisatie, een gezonde rentabiliteit in combinatie met een hoog marktaandeel en goede funding condities zorgt voor een solide fundament voor de toekomst.		
Risico's	De BNG Bank heeft een credit rating van AAA bij Moody's, bij Standard & Poor's en bij Fitch. BNG Bank staat in de top 5 van veiligste banken ter wereld. De uitstekende kredietwaardigheid verschaft de bank een sterke inkooppositie op de internationale geld- en kapitaalmarkt. Verder leent de gemeente geld van de BNG Bank, niet andersom.		

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Website	https://nhn.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandelen dat de gemeente bezit. Aandelenverdeling: 49 % provincie Noord-Holland 17 % gemeenten in de regio Kop van Noord-Holland 17 % gemeenten in de regio Alkmaar 17 % gemeenten in de regio West-Friesland.</p> <p>Portefeuillehouder: T. Augustijn</p>		
Openbaar belang	<p>- Het versterken van de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in de noordelijke regio van Noord-Holland.</p> <p>- Het verder ontwikkelen van een positief vestigings- en ondernemersklimaat in de noordelijke regio van Noord-Holland.</p> <p>- En het collectief en effectief representeren van de noordelijke regio van Noord-Holland in haar belangen, ambities en doelstellingen en bij mogelijke samenwerkingsmogelijkheden met andere regio's in Nederland of daarbuiten, en al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.</p> <p>Daarnaast faciliteert het Ontwikkelingsbedrijf de lobby voor de gemeenten. Tot 2022 is de destiniemetingorganisatie HbA ondergebracht bij het Ontwikkelingsbedrijf</p>		
Partijen	<p>Provincie Noord-Holland, Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Koggenland, Hollands Kroon, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Uitgeest.</p>		
Stemverhoudingen	5,88%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2024	01-01-2023	
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	1204	1279	
Vreemd vermogen	3628	3698	
Leningen/garanties	2426	1920	
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<p>Ontwikkelbedrijf Noord-Holland noord NV (Ontwikkelbedrijf) is opgericht op 2 februari 2007 en is bedoeld als samenwerking tussen de diverse aandeelhouders en het Ontwikkelbedrijf en is gericht op strategische samenwerking en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en politieke overheden en regionale samenwerkingsverbanden in Noord-Holland Noord. De destijds getekende dienstverleningsovereenkomst en samenwerkingsovereenkomst lopen beide per 31 december 2024 af. Inmiddels worden gesprekken gevoerd over een nieuw te ondertekenen overeenkomst. De verwachting is dat dit eind 2024 gerealiseerd kan zijn.</p> <p>De activiteiten van het Ontwikkelbedrijf worden in jaarplannen vastgelegd en zijn in de komend periode vooral gericht op het vestigingsklimaat en verduurzaming. Naast energie-uitdagingen is er inmiddels ook een tekort aan vestigingsruimte voor bedrijven. Verder begeleid het Ontwikkelbedrijf MKB bedrijven die willen groeien en innoveren. Ook regionale samenwerking krijgt steeds meer vorm en inhoud zoals o.a. bij het samenwerkingsproject "Elke Regio telt" en de samen met provincie en partners opgezette Regiodeal. Het Ontwikkelingsbedrijf faciliteert het opstellen van de aanvragen.</p>		
Risico's	<p>Het ontwikkelbedrijf werkt op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze loopt eind 2024 af. Naast een positieve eindevaluatie zijn partijen het erover eens dat het Ontwikkelbedrijf van toegevoegde waarde is voor de regio. De intentie is dan ook dat de samenwerking wordt voortgezet en er in 2025 formeel met een nieuwe DVO kan worden gestart.</p>		

Alliander NV			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Website	https://www.alliander.com/nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	De grootste aandeelhouders zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%). De overige aandeelhouders hebben minder dan 3% aandelen. De gemeente Den Helder bezit 473.825 aandelen van de totaal 136.794.964 uitgegeven aandelen a € 5 nominaal (0,35%). Portefuillehouder: P. Bais		
Openbaar belang	Alliander is een energienetwerkbedrijf. Dagelijks ondersteunt het ruim 3 miljoen klanten met toegang tot energie. Het zorgt voor een betaalbare, betrouwbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Als netwerkbedrijf is Alliander verantwoordelijk voor de regionale distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Alliander wil haar positieve invloed, zoals het welzijn van de klanten vergroten dankzij een betrouwbare, betaalbare en voor iedereen onder gelijke condities toegankelijke energievoorziening. Daarnaast wil Alliander haar negatieve invloed, zoals de uitstoot van broeikasgassen, minimaliseren.		
Partijen	De aandeelhouders zijn provincies en gemeenten.		
Stemverhoudingen	0,35%		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	253	253	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen	4749	4570	
Vreemd vermogen	6877	6106	
Leningen/garanties	5296	5089	
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	De provincie Noord-Holland, Liander en TenneT werken samen en in overleg met de gemeenten, zowel ambtelijk als bestuurlijk, in een Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland. Door geopolitieke ontwikkelingen, de gascrisis en stijgende energieprijzen vindt versneld verdere elektrificatie en verduurzaming plaats door groei van het aantal warmtepompen, zonnepanelen, en oplaadpunten (personen) vervoer. Dit betekent en vraag naar zwaardere aansluitingen die Alliander momenteel niet kan bijbenen. De oplossing wordt o.a. gevonden in uitbreiding van de energienetten in de komende jaren, flexibilisering van het energiesysteem door (lokaal) aanbod en vraag beter op elkaar af te stemmen en het efficiënter benutten van de bestaande (energie) infrastructuur.		
Risico's	Alliander opereert op de internationale energiemarkt die gevoelig is voor geopolitieke omstandigheden. Dit betekent dat marktrisico en valutarisico wordt gelopen als gevolg van verandering in prijzen als gevolg van o.a. deze geopolitieke omstandigheden. Risico van een toenemende vraag bij een achterblijvend aanbod kan verdere prijsontwikkelingen tot gevolg hebben wanneer Alliander er niet in slaagt om haar doelstellingen m.b.t. verdere elektrificatie en verduurzaming tot 2030 te realiseren.		

Mobipunten B.V.			
Vestigingsplaats	Anna Paulowna		
Website			
Beleid			
Bestuurlijk belang	Het project Mobipunten is onderdeel van De Kop Werkt! en wordt uitgevoerd samen met de gemeenten Schagen en Hollands Kroon. Portefuillehouder: T. Augustijn		
Openbaar belang	Via de Mobipunten wordt ook in de kleine kernen in de regio deelmobiliteit opgezet, waarmee de bereikbaarheid van de gehele regio wordt verbeterd. Traditionele deelconcepten zullen hier naar verwachting niet snel hun diensten aanbieden in verband met de financieel minder gunstige businesscase. Dat maakt het noodzakelijk dat de overheid via deze BV hier de eerste stap in zet.		
Partijen	Gemeente Den Helder, Hollands Kroon en Schagen		
Stemverhoudingen	Mobipunten B.V. is een verbonden partij waarbij de gemeente een indirect belang heeft. De verdeling is 1/3 per aandeelhouder; gemeente Den Helder, de gemeente Hollands Kroon en de gemeente Schagen.		
Financieel (bedragen x € 1.000)			
Financieel belang	01-01-2025	01-01-2024	
Aandelenkapitaal	300	300	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	
Eigen vermogen		647	
Vreemd vermogen			
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	2023 is het jaar waarin moet blijken dat de in 2022 geplaatste deelauto's goed worden gebruikt. We verwachten niet gelijk een groei in auto's, wel een groei in gebruik. Mobipunten BV heeft hier de verantwoordelijkheid voor om dit samen met de aanbieders te verzorgen. 2024?		
Risico's	Per jaar heeft de gemeente Den Helder € 15.000 beschikbaar gesteld voor deelauto's. Het kan lastig worden om daarmee te sturen. In de kadernota is alleen een bedrag genoemd, geen voorwaarden. Per jaar kan dat geld ingetrokken worden. Het is zaak om goed positie te kiezen en scherp te zijn. Daarnaast heeft Den Helder 1/3 van de aandelen van Mobipunten BV. Daarmee draait Den Helder op voor 33% van de eventuele verliezen.		

ROM InWest B.V.		
Vestigingsplaats	Haarlem	
Website	www.rominwest.nl	
Beleid		
Bestuurlijk belang	Het gezamenlijke doel van InWest regio BV is te komen tot duurzame economische structuurversterking van de Metropoolregio Amsterdam en de regio Noord-Holland Noord. Portefeuillehouder T. Augustijn	
Openbaar belang	Het gezamenlijke doel van InWest regio BV is te komen tot duurzame economische structuurversterking van de Metropoolregio Amsterdam en de regio Noord-Holland Noord.	
Partijen	Gemeenten van Noord-Holland	
Stemverhoudingen	5,2%	
Financieel (bedragen x € 1.000)		
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2024
Aandelenkapitaal	626	1042
Exploitatiebijdrage	20	20
Overige bijdragen		
Jaarrekening		
Eigen vermogen		
Vreemd vermogen		
Leningen/garanties		
Exploitatieresultaat	20	20
Ontwikkelingen en risico's		
Ontwikkelingen		
Risico's	Naast reguliere bedrijfsrisico zijn er geen andere risico's.	

Technische uitgangspunten

Uitgangspunten	Perc.
Loonontwikkeling	4,40%
Prijzontwikkeling	2,60%
Gemeenschappelijke regelingen	3,90%
Gesubsidieerde instellingen	4,00%
Gemeentelijke heffingen	3,50%

Den Helder in cijfers

Inwoners

Aantal inwoners
1-1-2024

56.432

Inwoners naar leeftijdsklasse (2024)

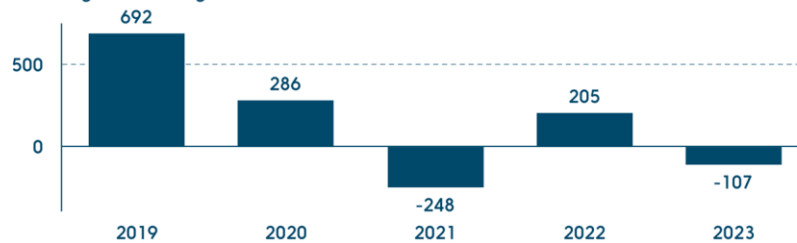
■ 0-19 (19%) ■ 20-64 (56%) ■ 65 en ouder (25%)

Aantal huishoudens
1-1-2024

27.610

Bevolkingsontwikkeling 2019-2023

Gebouwen, woningen en overige

Aantal woningen
(1-1-2024)

28.734

% eengezinswoningen
(1-1-2024)

73%

Gemiddelde WOZ-
waarde (2024)

€ 242.000

Nieuwbouw woningen
(2023)

180

Aantal gebouwen
(1-1-2024)

35.838

Aantal motorvoertuigen
(1-1-2023)

33.972

Leerlingen basisonderwijs
(2023/2024)

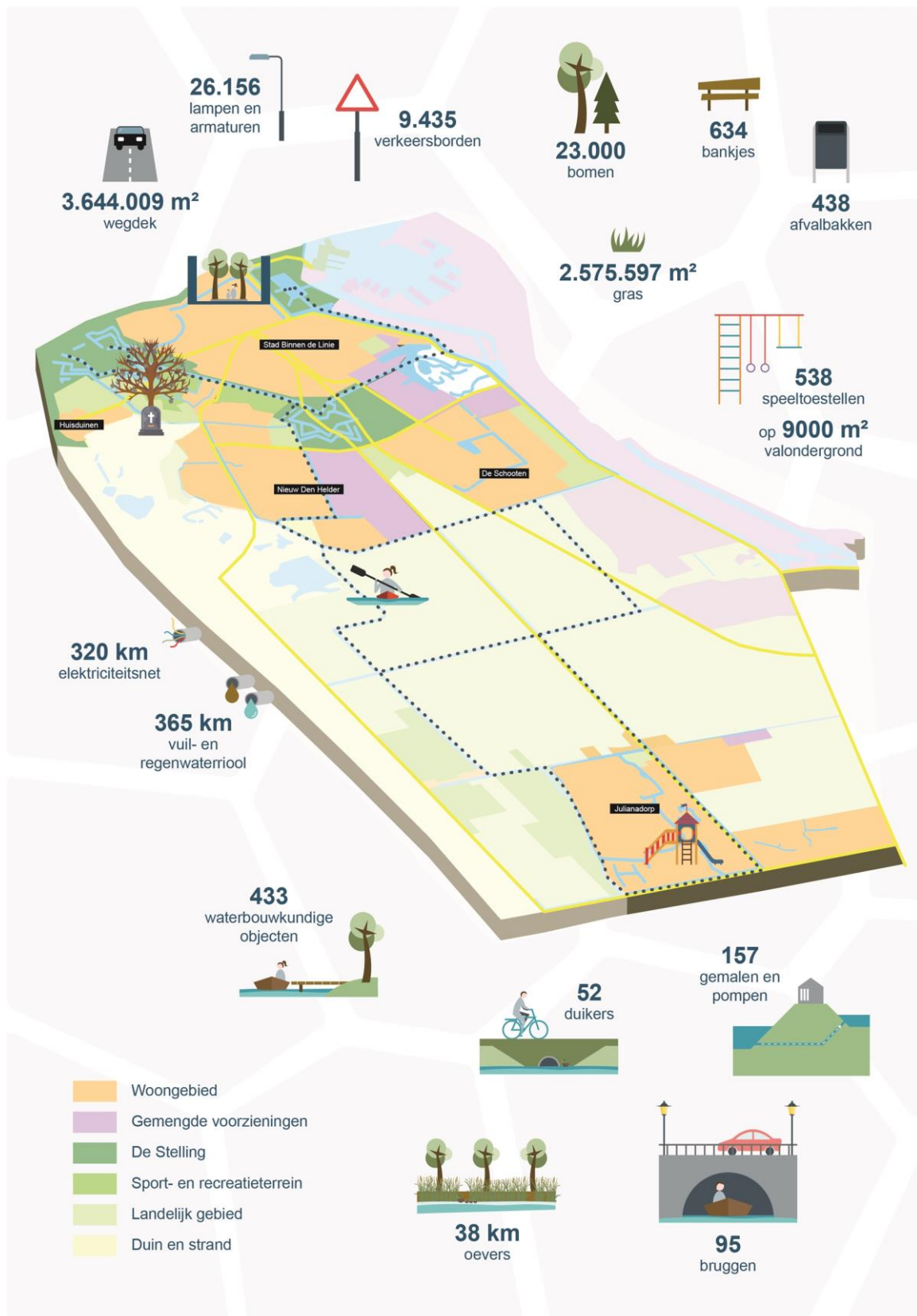
4.070

Leerlingen voortgezet onderwijs
(2023/2024)

2.680

Openbare Ruimte

Voor uitgebreide cijfers en gegevens over de Gemeente Den Helder verwijzen wij u naar de uitgebreide databank Den Helder in cijfers; [Den Helder in Cijfers - Gemeente Den Helder](#).